YA:SUKONO WADE TABO LUKUTE AKULOLIYA

Lukukono Buka Osiyodilo Mabu

1-2 Naimano wade namutudawa Tiyopolasi, niyata.* Aimano taneba magumulo kebe iyaiya tanalate iyalo da:pemaimiya, piyate wagilimi mabune ibino balidinomamo ebe tanalo dulamoliya, ibi epetapiate Godokono Wade Tabo eba kiyawaolo ebe atu tanalo a ega:walo epo epetapi bilibilinomo ebo anaiya. Nanitabola, ebe tetene wagilimite epetapi bilibilinomate ebe iyaiya tanalo pepamo nanitabonomolo akulolema: nowageleonamiya, wiyasiya ibi magumulo idawate woko wadenomamo kopoliya:.

3 Ebema: naimano kawodawa, nale me tanalo bibibilinomo ibino wagilame mabune wadenomamo eba malagidilolenapelo, naimano tepo magumuno wokilo ubi ebo iyatimo a:ma:tamo buka osiyodilote me tanalo ka:tuputupuilaema:,

4 iyo, epetapiate a:ma: diyatumiotia, a:ma:le ebe tanalo bilibilinomo nanitabonomolo kiyatawaema:, nale me tanalo ebema: osiyodilomo.

Godokono Nopodawate Yonekono Awokala Tanalo Sekalayatamo Da:kiyawaiya

---

* **1:1-2:** Tiyopolasi mailono magumu nitana ‘Godokono Namutudawala,’ ebema: buka ka:la:mioledawa, a:ma: Godokono namutudawama: deda:wena, modobola me bukano tabote a:ma:tamo atumu na:ka:pena.

5 Ebe tetelo Elodite Yudiya opono Kawo
Elawodubuma: eba eda:nalo, dubu idi
ebeno mailo Sekalayatela, ebete Abayakono
tanebadawama: eda:nami, ebe Godotamo
kalimagono ikameodawa idila. Ebeno
kamiyaleno mailo Elisabetitela, ebe kamiyaleno
nabiwi atumu Godotamo kalimagono
ikameodawala.
6 Ebene ibi netewapino ilukuli tanalote
Godokono ololo apulo tuputupunomoma:
eba eda:onalo iba:te ebeno totomu tabo
bilibilinomamo nanitabonomolo tudila:onamiya.
7 Wiyasiya ibi niyaniyala, iba:godolo
gudu puliyanomola mabu Elisabetiko ta:li
kamiyalema: eda:nami, iyo, Sekalayako ega:walo
Elisabetiko iba:te kadele abelenomoma: eba
eda:olo gudu uima: modoboa:.
8 Ebene sagana idilo Sekalayakono gu epono
tetete pemaigiya, iba:te Godoko Amamateno Iya
Motolo iyaiya woko ka:posiyodilolema:. Ebema:
egela idilo Sekalayate ebolo woko nosiyodiluti,
9 mabu ebe egelalo ebeno epate Godokono ubi
tanalamo eba tudila:olo ebe lawiya, ebete Godoko
Amamateno Moto guamo nopegate, ebolo ebete
wade nibo tuwae inamabu patapata unamo eba
naminaolelo Godotamo ka:nikameoma:.
10 Ebene ebe inamabuate elalo eba wamoteu-
talo epo bilibilinomate Godoko Amamateno Moto
niyakabolo ibino towetowe tabo Godotamo ebo
negelitiya.
11 Ebe tetelo Godokono nopodawate wade
nibo tuwae inamabu wamoteno patapata tumudi
apudo eba pemaigalo Sekalayako kapiyatamo
ebo pawokaliya,

12 ebene ebete ebe umite woki bilibilinomoma:
eda:lo kawonomamo toletoliya.
13 Wiyasiya nopodawate ebetamo negiya,
“Sekalaya, a:ma: akotoletola:la:. Godote a:imano
towetowe tabo olowi, ebema: a:imano kamiyale
Elisabetite dubu gudu kalaimene. A:ma: ebeno
mailo Yonema: neka:miye.
14 Nanitabola, ebete dawokalamene a:ma: ka-
wonomamo ebo kekalakalama:ta, ega:walo epo
bilibilinomate ebe mabuma: atumu kawono-
mamo ka:kekalakalaoma:na:.
15 Ebete ebeno menokono tepolo eba
okolilo Godokono Uliyanate ebe iyalo
ketabokaimene, ebema: Godokono dopo apulo
ebete kawodawama: keda:mene, ega:walo ebete
elawo da:imi obo a:ka:ninakomene.
16 “Nanitabola, ebete Isalaela epo
bilibilinomo ibino Kawodawa Godotamo walo
ka:kemagaelemene,
17 iyo, ebete aimano Kawodawa dopomete
ka:tomene ega:walo Wade-talena Uliyanate
ebe unamo eba okolilo ebete elawonomoma:
keda:mene, Godokono woki awokalimidawa
Elayako keba kunula:ka: eba kunu. Ebema:
ebete nabi ega:walo gudi kapiyama: walo
ka:ka:midilimene, iyo, ebete Godokono tabo
olowioa:pino woki iyakobi midililamete
ka:tuputupuilamelelaemene, ega:walo ebete
Kawodawano epo wadekobi ka:midilimene
ebeno pe tanaloma:.”
18 Sekalayate Godokono nopodawatamo
negiya, “Na me tanalo nanitabonomolo keba
kunu na:kiyatawamo, mabu na kadelenomola
ega:walo naimano kamiyale abelenomola?”

19 Ebene Godokono nopodawate nowamiya,
“Na ebe Ga:ibiliyolotela, Godokono ololo apulo
utitanakomo, iyo, na ebete palibone me wade
tabo a:ma: kapanatama:.
20 Naimano tabote nanitabonomoma:
keda:mene, wiyasiya a:ma:le ebe tabo
nanitabokobi ka:mida:wea:, ebema: me tetene
wagilimite ebe nanitabo tanalote pemaiga
teta:mo a:ma: tabo kiyawaoa:noma: keda:ma:ta.”

21 Ebe tetelo epo bilibilinomate Sekalayakono
pemaiga tanalo eba makopelitalo iba:te negeli-
tiya, “Tete geyageyanomolo ebete Godoko Ama-
mateno Motolo beda:ma: ka:lutale?”
22 Ebene ebete Godoko Amamateno Iya Mo-
tone da:pemaigiya epatamo tabo kiyawaoma:
ka:pa:modobiya:. Wiyasiya ebete iba:tamo ko-
tamo da:pa:kiyawaiya, ebe tanalodo iba:te ma
kunu iyatawiya, ebete Godokono Motolo eba lu-
talo, Godokono nopodawate ebetamo da:pemaiga
ebeno balidite iyama: ebo eda:ome.

23 Ebene Sekalayakono woko tetete Godoko
Amamateno Motolo dolopoligiya, ebete ebeno
duliyomolamo ebo tiya.
24 Ebene egela epetapiate da:petoiya ebeno
kamiyale Elisabetite lamituma: dediya, ebete ebe
tetene wagilimite paibu sagana magumulo ebeno
motonomolo okoliya.
25 Ebe tetelo ebete ebeno tepo magumulo tabo
ma kunu giya, “Ka:lo uwomu egela tetenomolo
Godote na a:nilakapoinami, iyo, ebete gudu
natamo eba ikanamelo naimano ilipo tanalo
iyabaiamo iyatinami.”

Godokono Nopodawate Ya:sukono Awokala Tanalo Ma:litamo Da:kiyawaiya

26 Ebene Elisabetite lamituma: eda:te, sik-
isi sagana da:petoiya Godote ebeno nopodawa
Ga:ibiliyoloko Ga:lili opono Nasalete duliyomo-
lamo ebo palibiya.
27 Ebete buwele Ma:litamo Godokono nopo
adaiya, ebe buwele dopamo Yausepetamo
atamiya, me dubu Yausepeko ebe Kawo
Elawodubu Da:ibidikono walone gudu idila.
28 Ebene nopodawate Ma:liko napaniya, “A:ma:
niyata, Kawodawa Godote a:ma: nilakapolo elaw-
iata! Ebete a:ma:godolo bokolina!”

29 Ebema: Ma:lite ebe tabo dolowiya woki
bilibilinomoma: eda:lo ebeno tepo magumulo
negiya, “Me beda: tanalola:ka:?”

30 Nopodawate ebetamo negiya, “Ma:li, a:ma:
akotoletola:la:, mabu Godote a:ma: ma kunu
a:nilakapoimita,
31 a:ma:le lamituma: eda:wete dubu gudu
kalaima:ta, ebene a:ma: ebeno mailo Ya:suma:
neka:miye.
32 Ebete kawonomoma: keda:mene,
epate ebe Ununomo Godokono Guduma:
beka:minakoma:na:, iyo, Godote ebe Kawo
Elawodubuma: ka:midimene, ebeno ewono
Da:ibidiko keba kunu kokolinamile eba kunu.
33 Ebema: nanitabola, Ya:ikobokono walone
gudi magumulo ebete uwomua: uwomua:
tetelo Kawo Elawodubuma: beda:namene,
iyo, ebeno Kawo Elawodawama: eda: tanalote
a:kolopoligonamene.”

34 Ma:lite wiyasiya nopodawatamo negiya, “Na
buwelenomola ega:walo na awia:nola. Me
tanalote natamo keba kunu na:kemaigamene?”

35 Nopodawate ebetamo nowamiya, “Wade-
talena Uliyanate a:ma:tamo ka:pemene, ega:walo
Godokono elawote a:ma: unamo kokolimene,
ebema: a:ma:le dalaima:emene ebe talena gudu
epate Godokono Guduma: beka:minakoma:na:.

36 A:ma: a:imano menokono naniko Elisa-
betikono tanalo nemalagidila. Dopamo epate
negelanakiya ebe ta:li kamiyalela, wiyasiya ebete
abele tetelo lamituma: eda:te sikisi saganate
olopoligi.

37 Nanitabola, tanalo bilibilinomo
osiyodilolema: Godogodolo elawo bitana,
osiyodiloa: tanalo idite ebegodolo kitana:.”

38 Ebema: Ma:lite negiya, “Na Kawodawa
Godokono wiya: woko buwelela. Modobola
a:ma:le degeawa:, ebe tanalote nemaigamene,”
ebene Godokono nopodawate ebegodone gito
tiya.

Ma:lite Elisabetiko Uima: Da:tiya

39 Ebe tetelo Ma:lite samonomamo maigate
Yudiya opono unuunu damelamo tote mulu
duliyomolo ida:mo gito nemaigiya.

40 Ebene ebete Sekalayakono motamo nodolote
Elisabetiko eba na:wiyamidalo ebetamo nilakapo
tabo ebo na:kiyawaiya.

41 Ebema: Elisabetite Ma:likono nilakapo tabo
dolowiya, ebe tetenomolo ebeno tepo magu-
mulo gudute kawo kalakala lawete ebo igiligaiya.

Ebene Godokono Uliyanate Elisabetikono tepo magumu detabokaimiya,
42 ebete tabo unamo adipatelo Ma:litamo negiya, “Kamiyale bilibilinomo magumulo Godote a:ma: unamo adipatelo wadenomamo bowalubinama:ta, ega:walo a:ma:le dalaima:emene Godote ebe Kawodawa atumu uwomua: tetelo bowalubinamene.
43 Naimano Kawodawano menoko, a:ma:le na unaema: da:pa:wa: kalakala kawonomola, wiyasiya me wade tanalonomote na kuba lumagitamo beda:ma: ka:pemaigale?
44 Nanitabola, nale a:imano tabo dolowimo, ebe tetelo naimano tepo magumulo gudute kawo kalakala lawete ebo igiligao,
45 ebema: a:ma:tamo kalakala beda: kawonomola:ka:, mabu a:ma:le Godoko nanitaboma: a:midiata ebeno tabote a:ma:do nanitabonomoma: keda:mene!”

Ma:lite Godoko Damamatiya

46 Ebene Ma:lite negiya,

“Naimano kimalagidilote Godoko nowaloguta,
47 iyo, naimano tepo magumute
naimano Igilo Mula:dawa Godotamo nekalakalita,
48 mabu ebete na malagidilonelo
kalakala tanalo osiyodili na ebeno da:peso wiya: woko buweletamo!
Ebema: me tetene wagilimite uwomua: uwomua: tetelo
epo bilibilinomate
na kalakala lumagima: beka:na:minakoma:na:,

49 mabu Elawonomo Godote natamo wadewade tanalo kawokawo osiyodiloli,
iyo, ebe Kawodawano mailo talenala!

50 “Nanitabola, piyate ebe da:tolemena
ebete iba:tamo nilakapo biyatinakomene,
iyo, epate me opolo tete geyageyanomolo eba ilukulinalo,
ebete iba:tamo ma kunu bowagelenakomene.
51 Ebema: a tetelo ebete ebeno kotamo
kawokawo tanalo osiyodiloli,
ega:walo piyate ibi a:ka:tuwa: amamaolo kawokawoma: degeliya,
ebete ibino nopo kubailamete
ebeno elawamo ibi a:na:ma:lateli.

52 “Ega:walo ebete kawokawo elawodubu ibino gobebobone iyabaiamo alomi,
wiyasiya ebete ebe atu tetelo
dologala epo owadipalateli.
53 Iyo, piyate nigologololo dilukulinamiya,
ebete ibi wadewade inamabuamo eba tabokailamelo,
wiyasiya inamabu bilibilinomagopi inamabua:no gito aliboli.

54-55 “Ebema: nanitabola,
ebete aimano ewoniatamo nanitabonomolo degiya,
ebe tabote a tetelo nawokala,
iyo, tete tatalila ebeno walubi tanalote ka:pemaigamene
ebeno wiya: wokodawa Isalaelatamo.

Me ebe mabuma: Godote A:ibalayamatamo
kebe nilakapo kawokalimiyale,
ebe nilakapamo ebeno walone gudi
uwomua: tetelo bemalagidilolenamene!”

56 Ma:lite me iyaiya tabono tanalo kiyawao
dolopoligiya, ebete netewa-kapiya sagana Elisa-
betiago okolite, ebene ebete ebeno duliyomolono-
mamo walo gito ka:tiya.

Yoneko Epo Obamo Waduba:midaoledawate Dawokaliya

57 Ebene Elisabetikono gudu alaimi tete da:piya
ebete dubu gudu alaimite,
58 ebe niyakabolo dilukulinamiya ega:walo
ebeno mabu epo, iba:te Godokono wade
walubi tanalo Elisabetigodolo umite eba:go
nekalakalaiya.
59 Ebene sebeni egela da:petoiya, a:iti egela
tetelo iba:te dubu guduno tama itamida pukala
osiyodiloma: ebo pelamiya. Ebe tetelo epetapiate
ubi iyatiya ebe gudu ebeno nabiwi Sekalayakono
mailamo keka:ima:,
60 wiyasiya ebeno menokote negiya, “Ao, la:
ebeno mailo Yonema: neka:miala:.”
61 Ebene iba:te la:wa:ote ebetamo negeliya,
“Numa:, a:imano epagodolo me mailo kitana:!”
62 Ebema: iba:te ebeno nabiwitamo kotamo
eba gelalo ebe nalatediya, ebeno ubi keba kunu
kitanale gudutamo mailo kikaema:.
63 Ebene Sekalayate kotamo kiyawaolo epetapi-
ate tabo akuloleno inamabu adaema: danaliya,
ebete ebe inamabu lawete ma kunu akuloliya,

“Ebeno mailo Yonetela.” Ebe mabuma: iba:te
kawonomamo anoanoiya,
64 ebene ebe tetenomolo Sekalayakono tabo
kiyawao tanalote wadekobi da:kolowimiya, ebete
Godoko moio ebo wagilimiya.
65 Ebema: ebeno duliyomolo epate ebe anoano
tanalo dulamiya iba:te kawonomamo toletoleiya,
ebene iba:te ebe iyaiya tanalo epo epetapi
da:nikiyawaolamiya, ebe tabote Yudiya opono
unuunu damelano duliyomolo bilibilinomamo
ebo tiya.
66 Ega:walo piyate ebe tabo dolowiya iba:te
eba malagidilolo negeliya, “Me gudu ebete ke-
bako dawama: na:keda:mene?” Iba:te me tabo
negeliya mabu ibino umi magumulo Godokono
elawote ebe gudugodolo nanitabonomolo itani.

Sekalayate Godokono Woki Ebeno Uliyanano Elawamo Dawokalilamiya

67 Ebene Godokono Uliyanate Yonekono nabiwi
Sekalayakono tepo magumu detabokiya, ebete
Godokono woki ma kunu awokalilamiya,

68 “Godote Isalaela epo wadenomamo dowalubili-
nako,
ale ebe ebema: kemoiomalema:,
mabu ebete ebeno epo walubilima: ebe na:pe,
tete tatalila ebete ibino kuba osiyodilole
magumune
ibi ka:powagailimene!
69 Iyo, Godote a mabuma: dadipati,
ebe Kawo Igilo Mula:leamedawate ebe na:pe,
ebe Godokono wokodawa Da:ibidikono
walone gudu idila.

70 “Nanitabola, piyate dopamo tetelo
Godokono talena magumulo dilukulion-amiya,
ebete ebe wokopido
ebeno woki eba awokalimilo negiya,
71 piyate dowaote atamo gowela tanalo dosiyo-dilonaka,
ebete a ibino elawo kotone kowagaimene.
72 Iyo, ebete tabo idi ma kunu kegiya,
ebete aimano ewoniatamo ebeno nilakapo biyatinamene,
ega:walo ebete iba:tamo kebe nopo nanitabonomolo kiyatiyale,
ebe wade-talena tabo eba malagidilonalo
uwomua: tetelo ebete bosiyodilonakomene.

73 “Ega:walo ebete aimano ewono A:ibalayamatamo
nanitabonomolo na:kegiya,
74 piyate ago da:gowelaonaka,
ebete a ibino koto magumune kuwatemene,
ebene ale ibi tolelamea:no
ebe kapiyatamo woko bosiyodilonakoma:.
75 Iyo, ale ebeno ololo apulo
talena epoma: eba eda:onalo,
ale uwomua: tetelo
ebeno tuputupu gabodo bowap-ata:lamenama:.”

76 Ebene Sekalayate ebeno tabo moga:melo walo na:kegiya,

“O naimano gudu Yone,

epate a:ma: Ununomo Godokono
woki awokalimidawama: beka:minakoma:ta,
iyo, ebete dapalibomene,
a:ma:le ebe Kawodawano gabo dopoma:wete eba tonatolo,
ebeno gabo kosiyodiloema:ta.
77 Ega:walo a:ma:le Godokono epo
ma kunu kiyatulaema:ta,
ebete ibino kuba eba egebolelamelo ka:dodolomatililaemene,
iyo, ebete ebe gabodo ibino igilo ka:mula:lelaemene.

78 “Ebema: nanitabola, aimano Godote
a kawonomamo eba nilakapoiamenalo,
ebeno igilo mula:leno alote atamo ebo ka:pemaigamene,
egelate epatamo da:pemaiganako eba kunu.
79 Ebe alote ebeno Unu Duliyomolone ka:pa:pukuilaemene,
a:e magumulo ega:walo idoko magumulo dilukuliona
ebe epatamo,
ebema: kalakala kawonomola,
Godote ebeno milolo wapata:lame tanalono gabo
a ebo kiyatuaemene.”

80 Ebema: Sekalayakono gudute eba apelo Godokono Uliyanate ebe magumulo elawonomoma: ediya, ebene ebete bulu opamo tote ebo nokolinami, wiyasiya walone Godokono ubi tetelo ebete Isalaela epatamo ebo pemaigiya.

2

Ya:sute Dawokalani
Ma:t 1.18-25

1 Ebe tetelo Kawo Elawodubunomo Sisa Ogas-
tasete opo kawonomamo tabo napalibiya epo
bilibilinomate ibino mailo gabamanino bukamo
kanalomolema:,
2 ebe atu tetelo Kiliniyasete Siliya opono Kapela
Elawodubuma: eda:nami. Buka ka:la:mioledawa,
modobola a:ma: niyatawa, me dopo tetela epo
bilibilinomate ibino mailo gabamanino bukamo
danalomoliya,
3 ebema: epo bilibilinomate ebe tanalo
ka:nosiyodiloma: ibino ewonino iyaiya
duliyomolamo na:tolamoliya.
4 Ebene Yausepete Ga:lili opono Nasalete
duliyomolone Yudiya opono Beteliyama
duliyomolamo tiya, mabu ebe Kawo Elawodubu
Da:ibidikono walone gudu idila ega:walo
Da:ibidiko Beteliyama duliyomololo awokaliya.
5 Ebe tetelo Ma:liko ebetamo atamiya ega:walo
ebe lamitula, ebema: ibi netewapiate kapimiya
tiya iba:te ibino mailo ebolo kanalomoma:.
6 Ebene iba:te Beteliyamalo eba nilukulilo
idoko idilo Ma:likono gudu alaimi tete da:peni,
7 ebete ebeno dopo koi gudu alaiminate ebe
kalikamo auputinate kau-goeogoeono uwago nao
bokose guamo gito adilatini, mabu kapela epate
delaonakiya ebe motolo tetea:nola iba:te ebolo
ilukulima:.

Godokono Nopopiate Sipi-goeogoeo Ulamepi-atamo Dapawokalaoniya

8 Ebe tetelo sipi-goeogoeo ulamepiate
Beteliyama duliyomolo niyakabolo uwago opolo
ibino sipi-goeogoeo eba ulamenalo,
9 Kawodawa Godokono nopodawate iba:tamo
pawokalanate Godokono alo kawonomote ibi ebo
pipukuilameni. Ebema: iba:te kawonomamo to-
letoleoniya,
10 wiyasiya nopodawate iba:tamo negeni, “La:
ka:toletoleonala:! Na la:tamo wade tabo adaemo,
ebe tabote epo bilibilinomatamo kalakala ka-
wonomo kikalaemene,
11 mabu ka:lo idokolo Da:ibidikono
duliyomololo la:imano Igilo Mula:lelamedawa
awokala, ebe Kawodawa Kelisotela, Godokono
Alibodawala.
12 La: tolama:wete ebe gudu kalikamo auputi
ka:nuimamota, ega:walo ebe kau-goeogoeono
uwago nao bokose guamo adilatila, iyo, la:le
ebe anoano tanalo numa:wete ebo kiyatawao-
mamota naimano tabo nanitabonomola.”
13 Ebe tetenomolo ebe nopodawago
Godokono nopopi epetapi bilibilinomate gito
pawokalaoniya, ebene iba:te Godoko eba
adipatenalo negelaniya,

14 “Godote ebeno Ununomo Duliyomololo
dokolina,
la: ebe moiolo nadipata:la:.
Me opolo ebete piyatamo dekalakalana,
ebeno igilo mula: tanalote
iba:godolo nitanamene!”

15 Ebene Godokono nopopiate Unu
Duliyomolamo walo da:ka:nodoloniya, ebe

tetelo sipi-goeogoeo ulamepiate negelaniya,
“Kawodawa Godote a danae Beteliyama
duliyomololo ka:lo idokolo da:pemaiga, a ebe
tanalo uima: ka:tolamiye.”
16 Ebene iba:te samonomamo tolamenate,
Ma:liko, Yausepeko, ega:walo gudu kau-
goeogoeono uwago nao bokose guamo adilati,
iba:te ibi ebo nulameniya.
17 Ebene sipi-goeogoeo ulamepiate gudu numi-
nate, nopodawate ebeno tanaloma: degeni, iba:te
ebe tabo Ma:liko Yausepeko ibi ebo nanaleniya.
18 Nanitabola, ebe tetene wagilimite piyate sipi-
goeogoeo ulamepino tabo dolowiya ibi bilibilino-
mate kawonomamo anoanoiya,
19 ega:walo Ma:lite me iyaiya tanalo ebeno
tepo magumamo alomonate tete bilibilinomolo
kawonomamo nemalagidilolenami.
20 Ebene ebe idokolo sipi-goeogoeo ulamepi-
ate eba olowamionalo, Godoko amamata:go ebo
tolameniya, mabu iba:te Godokono nopodawag-
odone kebe tabo kolowioniye, iba:te ebe tanalo
bilibilinomo nanitabonomolo a:nulamoleniya.

Yausepeko Ma:liko Iba:te Ya:suko Mailo Dikamiya

21 Ebene wuiki kapiya olopoligote dubu guduno
tama itamida pukala osiyodilo tete da:piya,
Yausepeko Ma:liko iba:te me gudu Ya:suma:
ka:miya, mabu ebeno menokote lamituma:
eda:no Godokono nopodawate me mailo iyalo
ikamiya.

Iba:te Ya:suko Yelusalemamo Demagatiya Godotamo Ikaema:

22-24 Ebene tete da:piya iba:te Ya:suko lawete Yelusalema kawo duliyomolamo gito tolamiya menokola gudula ibino agima talena ka:nopoliyalema:, Godote Mosesedo totomu tabo diyatiya eba kunu. Iyo, ebe totomu tabote Yu epo ma kunu iyatulamena, agima talena olopoligo tetelo menokote bigo ola netewa o badu ola netewa Godotamo nikameomene, ebema: Yausepeko Ma:liko iba:te me totomuamo tudila:ote kalimagono inamabu ebetamo eba kunu ikameiya. Ega:walo ebe atu tetelo ibi ubila gudu Ya:suko Godotamo ikaema:, mabu Godokono totomu tabo idite ma kunu kegena, dopo dubu gudi talenama: midilite Godotamo kikameoma:.

Simiyonote Gudu Ya:suko Dematopiya

25 Ebe tetelo dubu idi ebeno mailo Simiyonotela, ebete Yelusalema kawo duliyomololo okolinami. Ebe tuputupudawanomola, iyo, ebete Godotamo na:tuduwatanami ega:walo ebete Isalaela epono igilo mula:le tanalono maiga tete nemakopelenami. Ebema: Godokono Uliyanate eba:go eba okolinalo
26 ebe iyalo aniya ma kunu, ebete Godokono Alibodawa Kelisoko dopamo umite ebe walone ebo ka:emene.
27 Ebene Ma:liko Yausepeko iba:te Godokono totomuamo tudila:olo ibino gudu Godoko Amamateno Iya Motamo demagatiya, ebe tanalo Godokono Uliyanate Simiyonoko ebo iyatumiya. Ebe tetelo ebete Godokono Motamo pete,

28 gudu Ya:suko pumite ebeno kotamo ebe
pematopa:te Godotamo kalakala tabo ma kunu
pa:kiyawaiya,

29 “Kawodawa, a:ma:le dopamo nanitabonomolo
degeawiyala
ebe tabote awokala,
ebema: na a:imano wiya: wokodawate
gelebadiago a:eamo ka:tomamo.
30 Nanitabola, ka:lo naimano balida:mo
a:imano igilo mula: tanalo uimo,
31 ebe igilo mula: tanalo a:ma:le a:modoboimiyata
iyaiya epo bilibilinomono ololo apulo.
32 Iyo, a:imano igilo mula: tanalo ebe wade alola,
ebe alote Yua:piatamo
a:imano ubi gabo eba awokaliminalo,
a:imano Isalaela epatamo
kawonomamo ba:pukuilamenamene.”

33 Ebene Simiyonote gudu Ya:sukono
tanaloma: kebe tabo ka:kiyawaiyale, Ma:liko
Yausepeko iba:te ebe tabo olowite kawonomamo
anoanoutiya.
34 Ebe tetelo Simiyonote Godoko naniya ebete
ibi wadenomamo kowalubilinama:, ega:walo
ebete guduno menoko Ma:litamo negiya, “Me
gudu Ya:suko Godote ebe iyalo ka:mite elawiya,
ebema: ebete Isalaela epono magumulo ibino
kubakuba tanalo ega:walo wadewade tanalo
bilibilinomo kanagilamelelaemene. Iyo, ebeno
okoli tanalote anoano tanaloma: eda:te Godokono
elawo kawokalimene, ebema: epo epetapiate ebe
tanalo umite ubia: tabo gelate

35 ibino kubakuba woki kawokalilamolema:na:.
Ebe tetelo kawo temetemete a:ma:tamo pe-
maigate, gowelaono kiyoiyo gili keba kunula:ka:
ebe temetemete a:imano tepo magumu eba kunu
kawamidamene.”

A:nako Ega:walo Ya:suko Ibino Tanalo

36 Ebe atu tetelo Godokono woki awokalimi-
dawa kamiyale idite nokolinami, ebeno mailo
A:natela, ebeno nabiwi Pa:nuwelatela, ebe A:sa
gu lumagila. Me kamiyale ebe abelenomola.
Dopamo ebete dubu lawete sebeni ulama okolite
37 ebeno awite ebo a:iya, ebene ebete amolema:
eda:te ebe tetene wagilimite ebeno 84 ulama
teta:mo pemaiga, ebete egela ega:walo idoko
bilibilinomolo Godoko Amamateno Iya Motolo
eba okolinalo ebe moto katepanakia:. Ebe tete
geyageyanomolo ebete Godoko eba amamate-
nalo, tete epetapi bilibilinomolo bae naoa:no
Godotamo towetowe tabo ebo genaki.
38 Ebene Yausepeko Ma:liko iba:te Simiyonago
tabo eba gelitalo, ebe atu tetenomolo A:nate pete
gudu Ya:suko pumite kalakala tabo Godotamo
ebo padipatiya. Ebema: ebe tetene wagilimite,
Yelusalema duliyomolo epo magumulo
piyate ibino igilo mula:le tanalo maiga tete
demakopelenamiya, iba:te Godokono Motamo
da:pelamenakiya A:nate ibi bilibilinomatamo
Ya:sukono tanaloma: ebo kiyawaonaki.

Ma:liko Yausepeko Iba:te Nasalete Duliyomo-lamo Walo Da:ka:tiya

39 Ebene Ma:liko ega:walo Yausepeko iba:te
Godokono totomu bilibilinomono iyaiya tanalo

wadenomamo osiyodilolete, ibaːte Gaːlili opono
Nasalete duliyomolamo walo naːkaːtiya mabu
ebe ibino duliyomolonomola.
40 Ebolo gudu Yaːsute eba apelo elawomaː ebo
ediya, egaːwalo ebete woki mulodawamaː edaːlo
Godote ebeno nilakapo tanalamo ebe nowalubi-
nami.

Yaːsute Ebeno Koi Tetelo Godoko Amamateno Iya Motamo Daːtiya

41 Yaːsukono menokola nabiwila ibino tanalo
ma kunula, ulama bilibilinomolo ibaːte epo
epetapiago Yelusalema kawo duliyomolamo
tolamenakiya Yu epono Adugaːla Soliyomu
kaːnosiyodilomaː,
42 ebene Yaːsute 12 ulama tetemaː eba edaːlo
ibaːte ebe lawete walo naːkaːtolamiya ebe soliy-
omu baiamo.
43 Ebene Soliyomuno egela dolopoligoiya ibaːte
Nasalete duliyomolamo walo naːkaːpelamiya,
wiyasiya Yaːsute Yelusalemalo dolowagiliya
ebeno menokola nabiwila, ibaːte kiyatawaiyaː.
44 Ibaːte Yaːsuko epago duliyomolamo tomaː
gelate, ebe egela kapiyalo tonomo tote, ebene
adimolo ibaːte ebe ibino epagodolo egaːwalo na-
mutupiagodolo nowadinate
45 ebe kaːnuminiyaː. Ebemaː egela idilo ibaːte
ebe wadiago Yelusalema kawo duliyomolamo
walo kaːtote,
46 ebene netewa-kapiya egelalo ibaːte ebe
Godoko Amamateno Iya Motolo iyatulamepi
dubago eba lutalo ebo numiya, ebete ibino tabo
eba olowiolo ibino iyaiya iyatulame tanalomaː
ebo alatedaːlenaki.

47 Ebe tetelo Ya:sute iba:go tabo eba kiyawaolo
ibi tuputupu tabamo dowamilamenaki, ebema:
piyate ebeno tabo dolowiutiya ibi bilibilinomate
kawonomamo anoanoutiya.
48 Ebema: Ma:liko Yausepeko ibi netewapiate
ebe da:numiya, kawiya nela:wa:ote menokote
ebe naniya, “Gudu, a:ma: me tanalo atamo
beda:ma: kosiyodilawia? A:imano nabiwila nala,
ale a:ma: tepo temetema:go wadinata.”
49 Ya:sute wiyasiya iba:tamo negiya, “Mabu
keleka: la:le na me duliyomolono iyaiya motolo
dowadina:witakama? Modobola la: niyatawala:
na naimano Nabiwino Motolo ba:lutamo, na
moto idilo lutama: a:ka:modobomo!”
50 Iba:te wiyasiya ebe tabono magumu wadeno-
mamo kelawiya:.
51 Ebe tetelo Ya:sute ebeno menokola nabiwila
iba:go Nasalete duliyomolamo tote, ebolo eba
nokolinalo ibino tabamo tuduwatanaki, ebene
Ma:lite me iyaiya tanalo ebeno tepo magumamo
alomote tete bilibilinomolo kawonomamo ne-
malagidilolenami.
52 Ebema: me tanalo nanitabola, Ya:sute mulo
kimalagidilago eba apelo, Godoko ega:walo epo
ebetamo nekalakalaonamiya.

3

Yoneko Epo Obamo Waduba:midaoledawate Godokono Tabo Da:kiyawaiya

Ma:t 3.1-12; Mak 1.1-8; Yon 1.19-28

1 Ebe tetelo Sisa Taibiliyasite 15 ulamalo opo
kawonomono Kawo Elawodubunomoma: eba

eda:nalo, dubu epetapiate ebeno opopima: ma kunu eda:onamiya,

Poniyase Paeleteko Yudiya opono Kapela Elawodubula.
Elodiko Ga:lili opono Kawo Elawodubula.*
Ebeno ekawi Pilipiko Ituliya opo ega:walo Ta:konaitasi opono Kawo Elawodubula.
Ega:walo Laisaniyasiko A:bilini opono Kawo Elawodubula.

2 Ebe atu tetelo A:nasiko ega:walo Kayapasiko ibi netewapiate Godotamo kalimagono ikameopino Ununomo Watowatopima: eda:onamiya, ebene Sekalayakono gudu Yoneko ebete bulu opolo eba okolinalo Godokono tabote ebetamo ebo piya.
3 Iyo, ebete Yodane Kolomono opo kawonomamo tote Godokono tabo ma kunu na:kiyawaiya, “La:imano kubane olobila:wete obamo aduba:mida tanalo laema: na:pelama:la:, ebene Godote la:imano kuba egebolelametate ka:dodolomatililaema:ta.”
4 Nanitabola, Godote dopamo ebeno woki awokalimidawa Aisayagodone Yonekono pe tanaloma: ebeno Bukamo tabo ma kunu akuloliya,

“Lumagite bulu opolo

* **3:1:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: me tanalo niyatawa, Ya:sute dawokaliya ebe tetelo Yudiya opolo Kawo Elawodubuma: deda:nami, ebe dopo Elodi ebe me Elodi idino nabiwila, iyo, nabiwite gudutamo atu Elodi mailo kikamiya.

tabo ma kunu kawonomamo ka:pegemene,
‘Kawodawano gabo nosiyodiloma:la:,
ebeno gabo na:tupugaima:la:!
5 Godote me opono damela bolaliyao bilibilinomo ilatolete,
damela unuunu kapatalulatolemene,
iyo, ebete kalawikalawi gabo nanitabolo tuputupuilamolete,
gabono damela gugu ilatolete
ka:dilidililaemene.
6 Nanitabola, ebete epono
igilo da:mula:lelaemene,
ibi bilibilinomate
ebe tanalo ebo kuima:na:!’ ”

7 Ebene epo bilibilinomate Yonetamo na:pelamiya ebete ibi obamo kowaduba:midaolema:, wiyasiya ebete iba:tamo negiya, “La: bu kalulata! La: potele kanaletia obamo waduba:midaolema: da:pelama:ema, ba:, Godokono kawo dowa tanalonomote la:tamo a:ka:pemene? Ao, ka:pemene!
8 La:imano tepo magumu iyakobi da:midila:ema, modobola la: la:imano nanitabo tanalo awokalima: wadewade tanalo nosiyodilola:la:. La: a:ka:tuwa: la:tamo mako tabo gela akowagilima:la:, ‘A modobola mabu A:ibalayamako ebe aimano ewono nabiwila.’ Ao, la: a:ka:modobomata! Na la:tamo nani tabo gemo, Godogodolo elawo bitana ebete me nokolamo A:ibalayamakono gudi kosiyodilolema:!
9 Ebema: ka:lo Godote ebeno kabi a:li, noloa: da:imi kewa bilibilinomo ebete lute elamo kiyalekemene.”

10 Epate ebe tanalo olowite Yoneko nalatediya,
“A Godokono dowa odiyoboma: beda: tanalo
na:kosiyodiloma:?”
11 Ebete eba wiyalo negiya, “Modobola
kaliku netewagodawate kalikua:dawa idi
kowalubimene, ega:walo baeagodawate
baea:dawa kowalubimene.”
12 Ebene ta:kese mani elemasigilo uwatepi
dubu epetapi iba:te obamo waduba:midaolema:
da:pelamiya, iba:te ebe napalatediya, “Iyatu-
lamedawa, a beda: tanalo na:kosiyodiloma:?”
13 Ebete ibi nanaliya, “La:le ta:kese mani uwate
tetelo a:da: gabodo kawonomamo akouwate-
nakala: la: a:ka:tuwa: la: walubilima:, wiyasiya
gabamani dubate degelanaka ebe modobolo
nuwatenakiyala:.”
14 Ebene gowelaopi epetapiate Yoneko nalate-
diya, “A keba kunula:ka:? A beda: tanalo
na:kosiyodiloma:?”
Ebene ebete iba:tamo negiya, “La:le epo
epetapino mani elawo gabodo o a:da: gabodo
akouwata:la:, ega:walo la:imano tabo gela
magumulo epo epetapi akokubailama:la:,
ega:walo la:imano woko wiya delawa:wenakoma
ubia: tabo gela:no kalakalago nuwatenakiyala:.”
15 Epate Yonekono tanalo eba malagidilolo,
iba:te kalakalaolo nemalagidiliya Yoneko da:
Godokono Alibodawa Kelisotela:.
16 Ebene Yonete iba:tamo negiya, “Nale
la: obamo waduba:midaolemata, wiyasiya
lumagi idite naimano walogabo apune ba:pena.
Ebeno elawo kawonomola, naimano elawo
nodoliona, ebema: na wadenoa: nale ebeno

agowa ukulaolema:. Nanitabola, ebete la:
Godokono Uliyanamo ega:walo ebeno elamo
ka:powaduba:midaolema:ta,
17 iyo, ebete witi-laisono nonoka balamo
alomono inamabu elawi, ebene ebete witi-laiso
naono ebeno moto guamo eba alomolo nonoka
elamo ebo kiyalekemene, ebe elate uwomua:
tetelo nowaena, ka:egana:."
18 Nanitabola, Yonete Godokono Wade Tabo
da:kiyawaonaki, ebete iyaiya tanalo bilibili-
nomo iyatulamolenaki epate ibino woki iyakobi
ka:midilima:.
19 Ebene egela idilo Yonete Kawo Elawodubu
Elodiko kawiya aniya, mabu ebete ebeno ekaw-
ino kamiyale Elodiyasiko pilolo lawiya ega:walo
ebete kuba tanalo epetapi bilibilinomo osiyo-
dilolenaki.
20 Ebe tetelo Elodite kuba tanalo kawonomo
idi ma kunu kosiyodiliya, ebete Yoneko idoko
motamo gito iyatiya.

Yonete Ya:suko Obamo Daduba:midiya
Ma:t 3.13-17; Mak 1.9-11

21 Elodite ebe idoko motamo iyatia:no,
dopamo Yonete epo bilibilinomo obamo
owaduba:midaoliya, Ya:suko ebalata. Ebema:
Ya:sute obamo aduba:mida tanalo lawete,
Godotamo kalakala tabo eba kiyawautalo Godote
ebeno Unu Duliyomolo ebo a:iyamidiya.
22 Ebene Godokono Uliyanate bigo olamu ebe
unamo eba piwisigalo, tabote Unu Duliyomolone
ma kunu piwisigiya, "A:ma: naimano kapiya
Gudunomolata. Na a:ma:tamo nekalakalitamo."

Ya:sukono Mabu Epono Mailono Tanalo Ma:t 1.1-17

23 Ya:sute 30 ulamama: eba eda:lo ebete ebeno kawo woko ebo wagilimiya, ebene ebeno mabu epono mailono tanalo ma kunula. Epate ibino wokilo ebe Yausepekono guduma: gelanamiya, me Yausepeko Ilaikono gudula.

24 Ilaiko Mata:takono gudula.
Mata:tako Libaikono gudula.
Libaiko Melekaikono gudula.
Melekaiko Yanaikono gudula.
Yanaiko Yausepekono gudula.
25 Yausepeko Mata:tayasikono gudula.
Mata:tayasiko A:imosokono gudula.
A:imosoko Na:iumakono gudula.
Na:iumako Esalaikono gudula.
Esalaiko Nagaikono gudula.
26 Nagaiko Maa:takono gudula.
Maa:tako Mata:tayasikono gudula.
Mata:tayasiko Sema:inikono gudula.
Sema:iniko Yausekekono gudula.
Yausekeko Yaudakono gudula.
27 Yaudako Yowananakono gudula.
Yowananako Lisakono gudula.
Lisako Selababelakono gudula.

Selababelako Siyatiyelakono gudula.
Siyatiyelako Nelaikono gudula.
28 Nelaiko Melekikono gudula.
Melekiko Adaikono gudula.
Adaiko Kosamakono gudula.
Kosamako Elamadamakono gudula.

Elamadamako Eyakono gudula.
29 Eyako Yosuwakono gudula.
Yosuwako Eliyesakono gudula.
Eliyesako Yolimikono gudula.
Yolimiko Mata:takono gudula.
Mata:tako Libaikono gudula.
30 Libaiko Simiyonokono gudula.
Simiyonoko Yudakono gudula.
Yudako Yausepekono gudula.
Yausepeko Yaonamakono gudula.
Yaonamako Elayakimikono gudula.
31 Elayakimiko Meleyakono gudula.
Meleyako Menakono gudula.
Menako Mata:taikono gudula.
Mata:taiko Na:itanakono gudula.
Na:itanako Da:ibidikono gudula.

32 Da:ibidiko Yesikono gudula.
Yesiko Obedakono gudula.
Obedako Bowasekono gudula.
Bowaseko Samonokono gudula.
Samonoko Nasonakono gudula.
33 Nasonako Aminadabakono gudula.
Aminadabako Adaminakono gudula.
Adaminako Anikono gudula.
Aniko Esalonakono gudula.
Esalonako Pelesekono gudula.
Peleseko Yudakono gudula.
34 Yudako Ya:ikobokono gudula.
Ya:ikoboko Aisa:kekono gudula.
Aisa:keko A:ibalayamakono gudula.

A:ibalayamako Telakono gudula.

Telako Neyokono gudula.
35 Neyoko Selugukono gudula.
Seluguko Liyukono gudula.
Liyuko Pelegekono gudula.
Pelegeko Ibakono gudula.
Ibako Silakono gudula.
36 Silako Ka:inanekono gudula.
Ka:inaneko Apasa:dakono gudula.
Apasa:dako Semakono gudula.
Semako Nowakono gudula.
Nowako La:imekakono gudula.
37 La:imekako Metusalakono gudula.
Metusalako Inokokono gudula.
Inokoko Yeledikono gudula.
Yelediko Mayalalelakono gudula.
Mayalalelako Ka:inanekono gudula.
38 Ka:inaneko Inosokono gudula.
Inosoko Setakono gudula.
Setako A:da:mekono gudula.
A:da:meko Godokono gudula.

Ebema: me Ya:sukono mabu epono tanalono uwomula.

4

Saitanate Ya:suko Kuba Gabamo Kowabuga:tama: Ebetamo Da:pemaigiya
Ma:t 4.1-11; Mak 1.12-13

1 Ebene Godokono Uliyanate Ya:sukono tepo magumu tabokaimite, Yodane Kolomone eba magatalo ebete bulu opamo gito tiya.
2 Ebene Ya:sute bulu opolo 40 egelamo eba nokolilo Saitanate ebe kuba gabamo

kowabuga:tama: ebetamo ebo pemaigiya. Ebe
tete geyageyanomolo Ya:sute bae kenanakia:,
ebema: ebe tete dolopoligiya ebete bae kape
tanalo ebo iyatawiya.
3 Ebene Saitanate ebe naniya, “A:ma: Godokono
nani Guduma: deda:wena, me nokola baema:
na:mida:.”
4 Ya:sute ebeno tabo eba wiyalo
negiya, “Godokono Bukalo tabo ma kunu
itana, ‘Lumagite me opono bae kapiyalo
a:kigilonamene.’ ”
5 Ebene Saitanate Ya:suko unamo magatate
me opo kawonomono iyaiya opo kawokawo eba
niyatumiolo, iba:te ebe tetenomolo ebe inamabu
bilibilinomo ebo ulamoliya.
6 Saitanate ebetamo negiya, “Me inamabu
bilibilinomo ega:walo elawo kawonomo nale
a:ma:tamo kikaemamota. Nanitabola, me opono
inamabu bilibilinomo Godote natamo ikana-
moniya, ebe mabuma: nale kebe lumagitamo
ikaema: ubi diyatimo nagodolo elawo bitana ebe-
tamo kikameoma:.
7 Iyo, a:ma:le na namamanatena:, ebene me
inamabu bilibilinomo a:ma:le kuwatema:ta.”
8 Wiyasiya Ya:sute ebeno tabo eba wiyalo
negiya, “Godokono Bukalo tabo ma kunu itana,
‘A:ma: a:imano Kawodawa Godoko amamatelo
ebe kapiyatamo na:tuduwatanakiye.’ ”
9 Ebene Saitanate ebe Yelusalema kawo duliy-
omolamo magatate Godoko Amamateno Iya
Motono auba unamo nadipite ebe ebo naniya,
“A:ma: Godokono nani Guduma: deda:wena, me
motone opamo na:nepatega,
10 mabu Godokono Bukalo tabo ma kunu itana,

‘Godote ebeno nopopi kapalibolemene
iba:te a:ma: wadenomamo
ka:powalubitama:,
11 iyo, iba:te ibino kotamo a:ma: ka:pelaema:ta,
ebema: a:ma:le nokolalo agowa
a:ka:nukamidaemene.’ ”*

12 Wiyasiya Ya:sute ebetamo nowamiya, “Ao, nale ebe kuba tanalo a:kosiyodilomo, mabu Godokono Bukalo tabo idi ma kunu itana, ‘Opo lumagite Kawodawa Godoko wabudima: akowagela:la:.’ Iyo, ebe mabuma: me opo lumagite ebeno daedale wokiamo tanalo idi dosiyodilomene, ebete akomalagidilala: Godote ebeno igilo gito ka:pa:mula:ema:.”
13 Ebene Saitanakono kuba gabamo wabuga:ta tanalo bilibilinomo dolopoligoiya, ebete Ya:suko tete da:pesamo ebo atepiya.

Ya:sute Ebeno Woko Dowagilimiya
Ma:t 4.12-17; Mak 1.14-15

14 Ebe tetelo Ya:sute Godokono Uliyanano elawago Ga:lili opamo walo na:ka:tiya, ebene ebe opo kawonomolo dilukulionamiya ebe epo bilibilinomate Ya:sukono tanaloma: tabo ebo na:kiyawaiya.

---

* **4:11:** Saitanate degiya ebe tabo Godokono Bukalo nanitabonomolo bitana, iyo, modobola a:ma: Sam Oale Buka 91.11-12 numiye. Saitanako ebe kawo a:da: tabo kiyawaodawanomola, ebema: tete epetapilo ebete Godokono tabono iyaiya tanalo epono woki mabuamo wadaenako, wiyasiya ebe tabono magumu ebete nanitabolo kawokalilamena:, iyo, me gabodo ebete ibi kuba gabamo wabuga:talenako, ebete Ya:sutamo osiyodiloma: dowageliya eba kunu.

15 Ebete ebe Yu epono balidi ibilamole motolo
ibi diyatulamenaki, ebe mabuma: ibi bilibilino-
mate ebe kawonomamo moionakiya.

Nasalete Duliyomolo Epate Ya:suko Ubia:noma:
Deda:iya
Ma:t 13.53-58; Mak 6.1-6

16 Egela idilo Ya:sute ebeno okoli duliyomolo
Nasaleta:mo tiya, ebene ebete Yu epono
wokoa: talena egelalo dopamo keba kunu
kosiyodilonakile, ebete ebe egelalo atu tanalo
ka:nosiyodiliya, iyo, ebete epono balidi ibilamole
motamo nodolote Godokono Bukano tabo
ka:la:miolema: ebo maigiya.
17 Ebene iba:te Aisaya buka mokopi ebetamo
ikamete, ebete paeamidate buka ka:la:miole ma
kunu ebo wagilimiya,

18 "Godokono Uliyanate nagodolo bokolina,
mabu ebete na elaweniya,
nale nigologololo dilukuliona ebe epatamo
Godokono Wade Tabo katama:.

"Ebete na apaliboniya
idoko motolo dilukuliona ebe epatamo,
ebema: nale ibi ka:kiyawaolaemamo,
tete ebe na:pe ibi idoko motone kowagail-
ima:,
ega:walo na balidi tamiolame epo kanalemamo,
ibino balidi ka:meleoma:.

"Iyo, nale mibomibago dowapata:lamena
ebe epo tutunomoma: ka:midilimamo,

19 ega:walo Kawodawa Godote ibino igilo da:mula:lelaemene,
nale ibi me tabo kanalemamo, ebe tanalo na:pe.”

20 Ebene buka ka:la:miole dolopoligiya Ya:sute buka walo ka:mokopite wokodawatamo ikamete epo iyatulaema: ibino ololo apulo gito okoliya. Ebe tetelo balidi ibilamole moto gulo da:pola:niya ebe epate Ya:suko wadenomamo umiutiya,
21 ebema: ebete iba:tamo negiya, “Ka:lo nale me buka apuno tabo deka:la:miolemo, ebe tetenomolo ebeno nanitabo tanalote la:tamo ebe apawokala.”

22 Ebene ebete Godokono tabo iba:tamo eba kiyawautalo ibi bilibilinomate nemalagidilutiya, “Ya:suko ebe wade lumaginomola,” ega:walo iba:te ebeno tabone kebe tabo kolowiye ebe wadewade taboma: anoanolo negelitiya, “Me ebe Yausepekono gudula, ebeno mulo keba kunula:ka:?”

23 Ebene ebete iba:tamo negiya, “Na la:tamo nani tabo gemo. Epate muloma: degelanaka, walone la:le ebako tabo natamo ma kunu kegelamamota, ‘A:ma: nani doketama: deda:wena, modobola a:ma: a:ka:tuwa: a:ma: wadekobi na:mida:.’ Ega:walo la:le na kananemamota, ‘A:ma:le Kapeniyama duliyomololo da:nosiyodilola:wia ale ebe anoano tanalo olowima:, ebema: ka:lo wiyasiya a:imano duliyomolonomolo ebako tanalo na:kosiyodilola:.’ ”

24 Ya:sute iba:tamo walo na:kegiya, “Na la:tamo
nani tabo gemo, Godokono woki awokalimidawa
ebeno duliyomolo epate ebe ubia:noma: eda:ote
a:kelaema:na:.
25 Ebema: la: naimano nani tabo nolowiala:.
Elayate dokolinami ebe tetelo netewa-kapiya
ulamalo ulamate kowonakia:, opo kawonomolo
nao inamabute ebema: olopoligiya. Ebe tetelo
amoleamole bilibilinomate Isalaela opolo nigolo-
gololo ilukulionamiya,
26 wiyasiya Godote Elayako ebe Yu epono
amoleamola:tamo kanalibiya:. Ao, ebete ebe
Saidono opono Sa:lepata duliyomolamo nali-
biya, ebolo dokolinami ebe amole kapiyanomo
ka:nowalubima:. Ebe kamiyale Yu lumagia:!
27 Ega:walo me tanalo idila. Godokono woki
awokalimidawa idi Elaisakono tetelo Isalaela
opolo kukulakukulago dubu bilibilinomate
nilukulionamiya, wiyasiya ibi magumulo Godote
dubu idi wadekobi ka:midiya:, Siliya opodawa idi
Na:imanako kapiya wadekobi midiya. Ebe dubu
Yu lumagia:!”

28 Ebene Yu epono balidi ibilamole motolo
da:pola:niya, ibi bilibilinomate ebe tabo dolowiya
kawonomamo dowaiya.
29 Ebema: iba:te maimiote Ya:suko lawete duliy-
omolo magumune elawamo ebo powolukiya,
mabu ibi ubila ebe damela unu ida:mo magatate
maboele damelane ka:pa:na:mupiamidama:, iyo,
mako damela Nasalete duliyomolo niyakabolo
itanami.
30 Ebe tetelo Ya:sute wiyasiya ebe epo bilibili-
nomono tetedo tote ebeno to gabodo gito tiya.

Ya:sute Kuba Uliyanagono Dubu Wadekobi Da:midiya
Mak 1.21-28

31 Ebene Ya:sute Ga:lili opono Kapeniyama duliyomolamo tote, Yu epono wokoa: talena ege-
lalo epo da:niyatulamiti,
32 iba:te ebeno tabamo nanoanoutiya mabu
ebete tabo Godokono elawamo kiyawauti.

33 Ebe tetelo ibino balidi ibilamole moto gulo
kuba uliyanagono dubute ebolo na:luti, ebene
ebete geatepaolo kawonomamo negiya,
34 "Oe! Ya:su Nasalete duliyomolodawa, a:ma:
atamo beda: tanalo na:kosiyodilaemene? A:ma:
a kubaiaema: ka:pa:wa:? Eiye, na iyatawala
a:imano tanalo, a:ma: ebe Godokono Wade-talena
Dawalata!"

35 Ya:sute wiyasiya ebe kawiya naniya, "A:ma:
kodakodawete, ebegodone na:nemaiga!" Ebene
kuba uliyanate epono ololo apulo ebe dubu
opamo ba:idilote ebegodone ebo penemaigiya,
wiyasiya ebetamo kuba tanalo idi kosiyodiliya:.

36 Ebema: ebe epo bilibilinomate anoanolo
idite iditamo genaki, idite iditamo genaki,
ma kunu wagelitiya, "Me tabono elawo keba
kunula:ka:? Me dubuno elawo ega:walo a:di
kawonomola! Numa:la:, kubakuba uliyanate
ebeno tabo olowite iyabaiamo alautia!"
37 Ebene Ya:sukono woko osiyodilo tabote
ebe opo kawonomamo gito tiya, iyo, piyate
ebolo dilukulionamiya ibi bilibilinomate ebeno
tanaloma: tabo ebo na:kiyawaiya.

Ya:sute Saimonokono Moto Lapino Wadekobi Da:midiya
Ma:t 8.14-15; Mak 1.29-31

38 Ebene Ya:sute Yu epono balidi ibilamole motone pemaigate Saimonokono motamo gito tiya. Ebolo Saimonokono moto lapino ape elanomo gabugabute umiti, ebene ebeno tanaloma: epate Ya:suko ebo aniya.
39 Ebema: Ya:sute tote ebeno wata baiamo nutite ebe gabugabute ebe katepama: daniya, ebe tetenomolo gabugabute ebegodone eba olopoligolo ebete maigate ibi mabuma: bae okalimi woko ebo wagilimiya.

Ya:sute Temetema:gopi Bilibilinomo Wadekobi Da:midioleni
Ma:t 8.16-17; Mak 1.32-34

40 Ebe tetelo egelate da:niwisigani, piyate ebe duliyomololo iyaiya temetema:go da:pola:niya ibino namutupiate ibi bilibilinomo Ya:sutamo ebo magaeleniya, ebene ebete ebeno koto iba:tamo watiolelamenalo ibi bilibilinomo wadekobi ebo midioleni.
41 Ega:walo ebete kubakuba uliyana kawiya danaleni, iba:te epo epetapi bilibilinomagodone eba nemaimionalo gelatepaolo tabo ma kunu gelaniya, “Ya:su, a:ma: ebe Godokono Gudulata!” Nanitabola, ebe kubakuba uliyana iyatawala Ya:suko ebe Godokono Alibodawa Kelisotela, wiyasiya ebete ibi kawiya eba analenalo, iba:te ebeno tanalo kawokalima: ebete tabo gela talena ebo iyatilameni.

Ya:sute Iyaiya Duliyomolo Epetapilo Godokono Tabo Da:na:kiyawaonaki
Mak 1.35-39

42 Ebene egelate eba waloutalo Ya:sute ebe
duliyomolone nemaigate diyamoa: opamo
na:tiya, ebema: epate ebe wadiago tolamete
ebo numiya, mabu ibi ubia:nola Ya:sute ibi
miyapama:.
43 Wiyasiya Ya:sute iba:tamo negiya,
“Modobola na duliyomolo epetapiamo tote,
Godote Kawo Elawodawama: deda:na ebe
tanalono Wade Tabo ka:na:kiyawaomamo, mabu
Godote na ebema: paliboniya.”
44 Ebene Ya:sute ebe opono duliyomolo bilibili-
nomamo tonaki Yu epono balidi ibilamole moto
gulo Godokono tabo ebo na:kiyawaonaki.

5

Ya:sute Ebeno Dopo Waloma:tapi Duwatiya
Ma:t 4.18-22; Mak 1.16-20

1 Tete idilo Ya:sute Genasalete Paka: balalo
eba utitalo epo bilibilinomate ebetamo
mupuma:tiua:go tolamitiya Godokono tabo
olowioma:.
2 Ebene ebete pe netewa paka: balalo pola:nalo
ulamiya, namo uwatolepi dubate ebe pe iyalo
miyapate iba:te ibino kamau ukulaolitiya.
3 Ebema: ibi magumulo Ya:sute dubu idino
peamo oliya, ebe dubuno mailo Saimonotela.
Ebene Ya:sute ebe daniya ebete ebeno pe potone
kela:mo kalima:tepama:, ebete ebe tanalo osiyo-
dilote Ya:sute peamo okolite Godokono tabo epo
ebo iyatulamiya.

4 Ebene ebete Godokono tabo kiyawao
dolopoligiya Saimonoko ebo aniya, “Pe kela:mo
kulukulu teta:mo walo kalima:tepawete, a:ma:
ega:walo a:imano namutupi la:imano kamau
obamo nowaduba:la: namo kuwatola:ema:.”
5 Wiyasiya Saimonote ebetamo eba wiyalo
negiya, “Kawo Iyatulamedawa, a idoko
geyageyanomolo nipo odobinakama:, namo
idi kelawenaka:. Wiyasiya kuba:, mabu
a:ma:le na danana:wa:, ebema: nale a:imano
tabamo tuduwatalo na kamau obamo
kowadubitemamo.”
6 Ebema: ebete wokopi epetapiago ebe tanalo
dosiyodiliya, namo bilibilinomate taote kamau
tatalila teteoma:,
7 ebene iba:te ibino namutupi epetapi pe idilo
da:pola:niya kotamo na:midaolamiya iba:te ibi
ka:powalubilima:. Ebema: iba:te pelamete ebe
pe netewamo namo da:powiyaoliya, pete tatalila
obamo ololuoma:.
8 Ebene Saimonote ebe tanalo umite ka-
wonomamo danoaniya, ebete Ya:sukono agowa
mabuamo pete pupamo pokolite ebo pegiya, “Ka-
wodawa, a:ma: na atepana:wete na:toa, mabu na
kuba lumagila!”

9-10 Wiyasiya Ya:sute ebetamo negiya, “Ako-
toletola:la:, a:ma: dopamo namo uwatedawama:
eda:namiata, wiyasiya me tetene wagilimite
a:ma: epo uwatedawalata.”

Ebe tetelo Saimonago namo uwatole mani
woko dosiyodilonamiya, ebe dubu Ya:imesiko
ega:walo Yoneko, ibi netewapi Sebedikono
gudila. Ebene ibi ega:walo wokopi epetapi

ebolo da:pola:niya, iba:te ebe namo bilibilinomo ulamete atumu nakanoanoutiya.
11 Ebe mabuma: Saimonoko ega:walo me dubu netewa epetapi iba:te ibino pe netewa pa:iliolete ibino woko inamabu bilibilinomo miyapate Ya:suko ebo waloma:tiya.

Ya:sute Kukulakukulago Dubu Wadekobi Da:midiya

Ma:t 8.1-4; Mak 1.40-45

12 Tete idilo Ya:sute duliyomolo idilo okoliti, ebe duliyomololo kuba kukulakukulago dubunomote nokolinami. Ebene ebete Ya:suko umite ebetamo pete ebeno ololo opamo piyatite towetowe tabo na:pegiya, “Kawodawa, a:imano ubi ditametana, a:ma:le na wadekobi ka:midinima:ta.”
13 Ya:sute ebeno koto uwamidate ebe eba ologilo ebetamo negiya, “Na ubila, a:ma: wadekobi nolowia!” ebema: ebe tetenomolo kukulakukula temetemete ebegodone nolopoligiya.
14 Ebene Ya:sute ebe kawiya eba analo negiya, “A:ma: naimano tanaloma: epo akoanala:la:. Modobola a:ma: wiyasiya me tetenomolo toawete a:imano ape Godotamo kalimagono ikameodawatamo nanawokalimiye, ebene kalimagono nilakapo inamabu Godotamo akona:nikamiye, Mosesete da:kiyawaiya eba kunu. Ebe tanalote epo kiyatulaemene a:imano temetemete olopoligi.”
15 Wiyasiya Ya:sute kebe wadewade tanalo kosiyodilolenakile ebe tabote ebe opo kawono-mamo tiya, ebema: epo bilibilinomate ebe-tamo napaladabutiya ebeno tabo kolowioma:

ega:walo ebete ibino temetema:gopi wadekobi
ka:midiolema:.
16 Ebete wiyasiya ibi miyapate bulu opamo
a:ka:tuwa: ebo tiya, ebe diyamoa: opolo Godago
tabo ka:negelama:.

Ya:sute Ape Kodakoda Temetema:go Dubu Wadekobi Da:midiya

Ma:t 9.1-8; Mak 2.1-12

17 Egela idilo Ya:sute epo eba iyatulamitalo,
Pa:lisi tanebapi ega:walo Godokono Totomu iyat-
ulamepi ibi epetapiate Ga:lili opono iyaiya duliy-
omolone pelamoliya, ebene epetapiate atumu
Yudiya opone ega:walo Yelusalema kawo duliy-
omolone pelamolete ebo pepola:niya. Ebe tetelo
Kawodawa Godokono elawote Ya:sugodolo nitani
ebete temetema:gopi wadekobi ka:midiolema:,
18 ebene dubu epetapiate ape kodakoda teme-
tema:go dubu patapatago aguwaiya. Iba:te moto
guamo odoloma: gabo waditiya ibino namutu-
dawa Ya:sukono agowa mabuamo kanadilatima:,
19 wiyasiya epo bilibilinomola ebema: iba:te
gabo idi kumiya:. Ebe mabuma: iba:te moto
unamo nodolote, Ya:sute kebo kutitiyale iba:te
ebe moto unu anabulimite ebe dubu patapatago
ebana nuwamidiya Ya:sutamo.
20 Ya:sute ibino nanitabokobi midi tanalo umil-
amete dubutamo negiya, “Namutudawa, Godote
a:imano kuba egebolema:ta.”
21 Wiyasiya Godokono Totomu tabo iyatu-
lamepi ega:walo Pa:lisi tanebapi dubu iba:te ibino
tepo magumulo ma kunu malagidilutiya, “Me
dubu amama kawodawanomola, Godokono ololo

apulo kuba tabo beda:ma: kegele? Kuba ege-
boledawa potelela:ka:? Ebe Godoko kapiyatela!”
22 Iba:te ibino tepo magumulo degeliya
Ya:sute iyatawate iba:tamo negiya, “Mabu
keleka: la:imano tepo magumulo me tanalo
demalagidilola:witama?
23 Me tabo kodakodala:ka: nale gema:,
‘Godote a:imano kuba egebolemetate
a:dodolomatilima:ta?’ O me tabo idi gema:
kodakodala:ka:, ‘A:ma: maigawete, na:toa?’
24 Ebema: nale la: kiyatulaemamota, na
Epono Naniwigodolo* elawo bitana me opo
kawonomolo epono kuba egebolelamete
ka:dodolomatililaema:.” Ebene ebete
temetema:go dubutamo negiya, “Nale a:ma:
anamata, a:ma: maigawete, a:imano keta
mokopiamidawete motamo na:toa!”
25 Ebe tetenomolo ebe dubute ibino ololo apulo
maigate ebeno keta lawete Godokono mailo un-
amo eba adipatelo ebeno motamo gito tiya,
26 ebema: ebe epo bilibilinomate kawonomamo
anoanoutiya. Iba:te Godokono mailo unamo eba
adipatelo toletoleolo negeliya, “A ka:lo egelalo
anoano tanalo nanitabonomolo ulaema:!”

Ya:sute Libaiko† Deka:miya
Ma:t 9.9-13; Mak 2.13-17

27 Me tanalo dolopoligiya Ya:sute moto gune
nemaigate dubu idi Libaiko ebo numiya, ebe

---

* **5:24:** Epono Naniwi ebe Ya:sukono mailo idila. Ebe a epo bilibilinomono Naniwila, atumu Godoko ebe aimano Nabiwila.
† **5:26:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: me tanalo niyatawa, Libaikono mailo idi Ma:tiyutela.

ta:kese uwatedawala, ebete ebeno woko bailo okoliti. Ebe tetelo Ya:sute ebetamo negiya, “A:ma: na nowaloma:ena:,”
28 ebene ebete maigate ebeno woko inamabu bilibilinomo miyapate Ya:suko ebo waloma:tiya.

29 Ebene tete da:peso da:petiya Libaite ebeno motolo Ya:suko mabuma: kawo soliyomunomo osiyodiliya. Ebe tetelo ta:kese uwatepi dubu epetapi ega:walo epo bilibilinomo epetapi iba:te Ya:suago soliyomu bae nautiya.
30 Ebene Pa:lisi tanebapi‡ ega:walo ibino totomu tabo iyatulamepi ibi epetapiate Ya:suko waloma:tapi kawiya nanaliya, “Mabu keleka: la:le ta:kese mani elemasigilo uwatepi ega:walo Godokono Totomu Tabo uwatea: epago da:imi obo niawete iba:go bae denawenakoma?”

31 Wiyasiya Ya:sute ebe tabo olowite iba:tamo negiya, “Wadewade epate doketatamo a:ka:tolaema:na:, gabugabuagopiate ka:tolaema:na:.
32 Iyo, piyate a:ka:tuwa: degelana, ‘A wadewade epola,’ na ebakobako epo uwatema: ka:piya:. Na wiyasiya kubakuba epo kapiya uwatema: piyamo, iba:te ibino iyaiya kuba osiyodilole tanalone kolobila:ma:.”

---

‡ **5:30:** Ya:suko tetelo Pa:lisi epo ebe Yu epono taneba idila. Godote ibino ewoniatamo Mosesedo dikalamiya ebe Totomu Tabo, ega:walo ibino ewoniate a:ka:tuwa: kebe iyaiya tanaloma: kawokawo pukalama: degelanamiya, Pa:lisi epate ebe tanalo bilibilinomamo wadenomamo tudila:onamiya, ebene iba:te epo ma kunu eba iyatulamenalo, piyate ibino tabamo tudila:oa:no iba:te ibi kubama: gelate iba:go kaladabutinakia:.

Godokono Woko Osiyodiloma: Bae Naoa:no Pola:na Tanalo
Ma:t 9.14-15; Mak 2.18-20

33 Ebene epo epetapiate Ya:sutamo negeliya, “Yoneko waloma:tapi ega:walo Pa:lisi tanebapino waloma:talepi iba:te iyaiya tetelo bae naoa:no Godotamo towetowe tabo ebo gelanaka, wiyasiya a:ma: waloma:tapiate ma kunu ka:pola:nanakoa:. Iba:te tete bilibilinomolo elawo da:imi obo niote bae ebo naonaka.”
34 Ya:sute iba:tamo negiya, “Dubute kamiyale daidimene, ebe tetelo ebeno namutupiate soliyomu bailo baea:no gito ba:ka:pola:nama:na:? Ao, modoboa:! Iba:te eba:go soliyomu bae kapimiya kenaoma:na:.
35 Wiyasiya kamiyale oli aidi dubute ebeno kamiyale duliyomolo ida:mo magata tete na:pe, nanitabola, ebe egelalo ebeno namutupiate ibino tepo temeteme tanaloma: bae naoa:no ka:pola:nama:na:. Ebema: numa:la:, me tete ebe la:imano kalakalago bae nao tetela mabu nale la:go bokolinamo.”

Tagala Okoli Tanalo Ega:walo Oli Okoli Tanalo
Ma:t 9.16-17; Mak 2.21-22

36 Ebene Ya:sute iba:tamo me iyatulame oi kiyawaolamiya, “Lumagite oli kaliku itamidate tagala kalikuno bolegala:mo a:kowaluomene. Ebete ma kunu dosiyodilomene oli kalikute tagala kalikago a:ka:modobomene, walo ka:ka:bolegalemene.
37 Atu gabodo lumagite tagala gautu-goeo tama kalila:mo oli da:imi obo akalatemene, mabu oli da:imi obote tagala gautu-goeo tama kalili

ka:na:ta:pulaemene, ebene da:imi obote opamo
ka:ka:liyaote da:imi obo ega:walo kalili ibi nete-
wate kapiya tetelo ka:kubakubaoma:na:.
38 Me mabuma: modobola iyatawadawate oli
da:imi obo olioli tama kalili kapiyamo nalateon-
akomene.
39 Ega:walo me tanalo idila. Lumagite tagala
da:imi obo da:ninako ebete walone tetelo
oli da:imi obo nima: ubia:noma: keda:mene
mabu ebete begenakomene, ‘Tagala da:imi obo
golanomola,’ wiyasiya ebako lumagi iyatawa: oli
da:imi obono wade gola tanalo.”

6

Wokoa: Talena Egelano Tanalo
Ma:t 12.1-8; Mak 2.23-28

1 Yu epono wokoa: talena egela idilo Ya:sute
ebe waloma:tapiago kono pali magumudo
eba petolamenatolo, ebe waloma:tapiate kono
kapiyakapiya kubakubadopo nowakalamite
iba:te kenaoma: tama ebo welamiya.
2 Ebema: Pa:lisi tanebapi epetapiate Ya:sutamo
negeliya, “Numa:, a:ma: waloma:tapiate aimano
totomu tabamo ka:tudila:oa:. Iba:te wokoa: talena
egela beda:ma: kadikanalite?”
3 Ebene Ya:sute iba:tamo eba wiyalo negiya,
“Modobola Godote ebeno Bukamo dakuloliya, la:
ebe tanalo nemalagidilala:. Da:ibiditamo kuba
tete da:piya, ebete ebeno wapata:lamepiago bae
kapete dulamiti, ebene ebete beda: tanalo kosiy-
odiliyale?
4 Ebete Godokono Motamo nodolote, ebe
Motono wokopiate Godotamo dalomonakiya

ebe talena bae ebete a:nenaiya. Numa:la:, aimano totomu tabote a niyatuamena Godotamo kalimagono ikameopiate ebe bae a:ka:tuwa: naonaka, epo epetapiate nao talenala. Wiyasiya Da:ibidite ebe bae naote eba:go wapata:lamepiatamo dikalamoliya, Godote ebe tanalo kubama: kegiya:."

5 Ebema: Ya:sute iba:tamo negiya, "Nanitabola, na Epono Naniwite wokoa: talena egela namutu-dawama: eda:namo."

Ya:sute Koto Apu A:eme Dubu Wadekobi Da:midiya

Ma:t 12.9-14; Mak 3.1-6

6 Wokoa: talena egela idilo Ya:sute Yu epono balidi ibilamole moto guamo nodolote epo eba niyatulamitalo, tumudi apu koto a:eme dubute ebolo nokoliti.

7 Ebene Pa:lisi tanebapi ega:walo Godokono Totomu iyatulamepi ibi epetapiate Ya:suko balidi kodakodamo umitiya, ebete wokoa: talena ege-lalo ebe dubu wadekobi da:ba:midimene, iyo, ibi ubila Ya:sute ebe tanalo eba osiyodilolo kubama: ebo kegelama:.

8 Wiyasiya Ya:sute iyatawiya iba:te ibino tepo magumulo beda: tanalo kemalagidilolitiye, ebema: ebete ebe dubutamo negiya, "A:ma: maigawete dopo apuamo na:pa:," ebene ebe dubute maigate dopo apuamo pete gito putiya.

9 Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, "Nale la: alateda:lemata, aimano totomu tabote kebe tal-ena kiyatuamenale? Ale wokoa: talena egelalo wade tanalo o kuba tanalo ba:kosiyodiloma:? Epo wadekobi ba:ka:midilima: o ba:ka:kubailaema:?"

10 Ebe tetelo Ya:sute ibi bilibilinomo eba pulamolenatolo ebe dubutamo negiya, “A:imano koto nuwamida,” ebene ebete koto duwamidiya ebeno kotote wadekobi ebo olowiya.

11 Ebe mabuma: Pa:lisi tanebapiate kawonomamo dowaolo ibi magumulo tabo ebo geliya, “A me dubu Ya:suko keba kunu nakamitima:?”

Ya:sute Ebeno 12 Alibolepi Dubu Deka:la:miya
Ma:t 10.1-4; Mak 3.13-19

12 Ebe idokolo Ya:sute Godago tabo gelanama: damela unu ida:mo nodoloni, ebema: ebete idoko geyageyanomolo Godago tabo eba gelanalo egelate ebo powaloiya.

13 Ebene egelate da:pemaigiya ebete ebeno waloma:tapi ebetamo ka:la:mite, ibi magumulo 12 dubu eba uwatelo ibi nanaliya, “La: naimano alibolepilata.”

14 Ebema: Ya:sute 12 dubu duwatiya, me ibino mailola.

Saimonoko Ya:sute ebetamo Pita mailo idi ikamiya, ega:walo ebeno ekawi A:nduluko.

Ya:imesiko ega:walo Yoneko,
Pilipiko ega:walo Batolomuko.

15 Ma:tiyuko ega:walo Tomasiko, A:lapiyasikono gudu Ya:imesiko ega:walo Saimonoko. Me Saimono idila epate dopamo negelanakiya, ebete kapela Loma gabamani epago gowelaodawama: eda:nami.

16 Ega:walo Ya:sute dubu epetapi netewa
kuwatiya, Ya:imesikono gudu Yudasiko ega:walo
Keliyota duliyomolodawa Yudasiko, walone
tetelo me walogabo dubute Ya:suko anakapumipi
walubiliya ebe kelaema:.

Ya:sute Temetema:gopi Wadekobi Da:midioliya
Ma:t 4.23-25

17 Ebene Ya:sute ebe waloma:tapiago unu
damelane apotame opo ida:mo da:niwitiya,
ebe tetelo waloma:tapi epetapi ega:walo iyaiya
epo bilibilinomate iba:go ebo palugiya. Ibi
epetapiate Yelusalema kawo duliyomolone
ega:walo Yudiya opono duliyomolo epetapine
pelamiya, ega:walo ibi epetapiate kewa:
kolomo bala apune ka:pelamiya, ibi Taya
kawo duliyomololo ega:walo Saidono kawo
duliyomololo dilukulionamiya ebe epola.
18 Nanitabola, ebe epo bilibilinomate
pelamoliya Ya:sukono tabo olowioma:
ega:walo ebete ibino temetema:gopi wadekobi
ka:midiolema:, ega:walo kuba uliyanagopiate
ebetamo atumu a:ka:pelamiya, ebene ebete ibi
bilibilinomo wadekobi ebo midioliya.
19 Ebema: ebe epo bilibilinomo ubila Ya:suko
kologioma:, mabu iba:te iyatawaiya Godokono
elawote ebe magumune da:pemaiganaki ebe
tetelo ebete temetema:gopi wadekobi ebo midi-
olenaki.

Kalakala Tanalo Ega:walo Tepo Temeteme Tanalo
Ma:t 5.1-12

20 Ebene Ya:sute ebeno waloma:tapi bilibilinomo eba ulamitalo nanaliya,
“La: piyate nigologololo dilukula:wenama,
modobola la: nekalakalala:,
mabu Godote Kawo Elawodawama: deda:na,
ebe wade duliyomolono tanalo la:imanola!

21 “Ega:walo me tetelo
la: bae kapete dulametana,
modobola la: nekalakalala:,
mabu Godote la:imano bae kape tanalo ka:modoboilaemene!

“Ega:walo me tetelo la: piyate
temetema:go diima:wenama,
modobola la: nekalakalala:,
mabu walone la: kawo kalakalate kuwatelema:ta!

22 “Ega:walo Epono Naniwino tanaloma: epetapiate la:tamo dowaolo ubia: tabo eba gelalo la: demalogoletana, ega:walo iba:te la:imano mailo da:kubailamena, modobola la: atumu na:kekalakalala:!
23 Iyo, la: kalakalaolo unamo nilapatela:iyala:, mabu walone tetelo la:le Godokono Unu Duliyomololo la:imano wiya kawokawonomo ka:nuwatemamota. Numa:la:, dopamo ibino ewoniate atu ubia: tabo kegelanakiya Godokono woki awokalimipiatamo.

24 “Wiyasiya me tetelo la: piyate
inamabu bilibilinomagopima: deda:wenama,

la: kawo tepo temeteme kiyatawaomamota,
mabu la:imano kalakala nelawenamata,
walone kolopoligomene!

25 “Ega:walo me tetelo la: kebe epo
bae kapete kulametana:,
la: kawo tepo temeteme kiyatawaomamota,
mabu walone la: bae kapete kuwatelema:ta!

“Ega:walo me tetelo la: piyate
dekalakalawenama,
la: kawo tepo temeteme kiyatawaomamota,
mabu walone la: gowelago kiimimamota!

26 “Ega:walo epo bilibilinomate la: demoioletamene, la: nanisiwale, mabu walone tetelo la: kawo tepo temeteme kiyatawaomamota! Numa:la:, dopamo ibino ewoniate Godokono mailamo a:da: tabo kiyawaopi atumu emoiolenakiya.”

La:go Gowelaopi Nilakapolo Malagidilole Tanalo

Ma:t 5.38-48; 7.12

27 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Ebe mabuma: na la:tamo negemo, piyate la:go da:gowelaona, modobola la: ibi nilakapolo nemalagidilolenala: ega:walo iba:tamo wadewade tanalo nosiyo-dilolenakiyala:.

28 Ega:walo la:tamo malato tabo da:kiyawaonaka, ebe epono tanaloma: Godotamo na:towetoweonakiyala: ebete ibi wadenomamo kowalubilinama:, iyo, piyate la:tamo kuba

tanalo dosiyodilolena la: ibi Godotamo
nowadipalatelenakiyala:.
29 Ega:walo potele a:ma: tatakolo danagalimita-
mene, modobola apu bala ebetamo na:kikamiye.
Ega:walo kebe lumagite a:imano sete inam-
abu a:ma:godone elawamo delaemene, ebe atu
tetelo a:imano lubudino inamabu akoamoeda:la:,
a:ma:le ebetamo nilakapolo gito na:kikamiye.
30 Iyo, lumagite a:imano inamabu idima:
a:ma: da:toweometamene, modobola ebetamo
nilakapolo nikamiye, ega:walo kebe lumagite
a:imano inamabu pilolo duwatemene, a:ma:
toawete ebe inamabu elawamo akonuwata:la:.
31 Ebema: epate la:tamo beda: tanalo osiyo-
diloma: la:le ubi diyata:wenakoma, la: epetapi-
atamo eba kunu nosiyodilonakiyala:.
32 “Piyate la: nilakapolo demalagidiloletana, la:
ebe epo kapiya demalagidilola:wenama la:imano
woki keba kunula:ka:? Ebe mabuma: Godote
la:tamo wade wiya ba:kikalametamene? Ao,
mabu kuba osiyodilolepiate atumu ibino namu-
tupi kapiya nilakapolo malagidilolenaka!
33 Ega:walo piyate la:tamo wadewade tanalo
dosiyodilolena, la: ebakobako epo kapiyatamo
wadewade tanalo dosiyodilola:wenama la:imano
woki keba kunula:ka:? Ebe mabuma: Godote
la:tamo wade wiya ba:kikalametamene? Ao,
mabu kuba osiyodilolepiate ibino namutupi
kapiyatamo atu wadewade tanalo kosiyodilole-
naka!
34 Ebema: piyate la:tamo walo
da:kikalamoletanaka, la: ibi kapiyatamo mani
dikalamola:ema la:imano woki keba kunula:ka:?
Ebe mabuma: Godote la:tamo wade wiya

ba:kikalametamene? Ao, kuba osiyodilolepiate atumu ibino namutupi kapiyatamo mani ikalamolenaka mabu atu tanalo iba:godone walo ka:kuwatema:na:!
35 Wiyasiya modobola la:tamo gowelaopima: deda:ona, la: ibi nilakapolo nemalagidilolenala: ega:walo iba:tamo wadewade tanalo nosiyodilolenakiyala:. Iba:te manima: la: danaletamene, modobola la: iba:tamo gito nikalamiyala:, wiya tanalo akomalagidilala:. Mako osiyodilo tanalodo la: Ununomo Godokono gudima: eda:wete walone tetelo wiya kawonomo kuwatemamota. Numa:la:, ebete kuba osiyodilolepi ega:walo ebetamo kalakala tabo gela:pi ebakobako epatamo nilakapo tanalo osiyodilolenako.
36 Ebema: la: epo bilibilinomo nilakapolo nemalagidilolenala:, la:imano Nabiwite ibi keba kunu kemalagidilolenale eba kunu."

Epono Tanalo Anagilamelelame Tanalo Ma:t 7.1-5

37 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, "La:le epo epetapino iyaiya tanalo anagilamelelamelo ibi kubakubapima: samamo akoka:la:miala:, ebene Godote la:imano tanalo anagilamelelamelo la: kubakubapima: a:keka:la:mitamene. Ega:walo modobola la: epono kuba egebolelama:wete na:dodolomatililamiyala:, ebene Godote atumu la:imano kuba egebolelametate ka:dodolomatililaema:ta.
38 Ega:walo modobola la: epetapiatamo inamabu nilakapolo nikalamenakiyala:, ebene Godote atumu la:tamo eba ikalamelo

tete bilibilinomolo ebete la: inamabuamo betabokailamenakoma:ta, iyo, la: epetapiatamo kebako uwomulo kikalama:wenakoma, Godote atumu la:tamo ebako uwomulo ba:kikalamenakoma:ta."
39 Ebene Ya:sute iyatulame oi eba kiyawaolo negiya, "Balidi tamio dubute balidi tamio dubu idi gabodo wadenomamo a:kemagatamene. Ebete eba kunu dowagelemene ibi netewapi damela gugamo kapimiya ka:na:gudima:na:, a, nanitabola:ka:?
40 Ebema: ka:lo sukululo diyatawana ebe guduno iyatawa tanalote iyatulamedawano iyatawa kodolina:, wiyasiya walone ebeno sukulu dolopoligomene ebeno iyatawa tanalo ega:walo iyatulamedawano tanalo atu tetelo ka:pola:nama:na:.
41 "Keleka: mabu a:imano ekawino balidilo nonoka da:peso umilo wiyasiya a:imano balidilo ditana ebe kawo kewa tete kuma:wena:?
42 Ega:walo beda: mabuma: a:imano ekawitamo ma kunu degeawita, 'Ekawi, modobola a:imano balidilo ditana ebe nonoka da:peso nale kelaemamota,' wiyasiya a:imano balidilo ditana ebe kawo kewa tete a:ma: kelawa:wena:? Eiye! A:ma: mena netewa lumagilata! Modobola a:ma: dopamo a:imano balidilo ditana ebe kewa lawa:wete, a:ma:le walone wadenomamo mela:wete a:imano ekawino balidilo ditana ebe nonoka da:peso ebo kelaema:ta."

Kewa Ega:walo Ebeno Da:imi
Ma:t 7.16-20; 12.33-35

43 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, "Wadewade kewalo kubakuba da:ima:te a:ka:noloma:na:,

ega:walo kuba kewalo wadewade da:ima:te
a:ka:noloma:na:.
44 Iyo, nanitabola, la: iyaiya kewano da:imi
ibino ololamo dulama:ema la: ebo kiyatawao-
mamota, ibi magumulo kebe da:ima:te naoma:
wadewadenoma: keda:onale. Ebema: lumagite
moeagono kewamo tote umei kewano da:imi
a:ka:netapiomene, ega:walo ebete moeagono ke-
walo wadewade gala:ipi da:imi a:ka:nulaemene.
45 Ebema: wade lumagite ebeno
tepo magumune wadewade tanalo
ba:powaulatelenakomene, wiyasiya kuba
lumagino tepo magumulo kuba tanalate
pola:na ebema: ebegodone kubakuba tanalate
ba:pemaimionakoma:na:, mabu lumagino
tepo magumulo kebe tanalate ka:pola:nale,
ebe tanalate ebeno tabo kiyawao tanalodo
ka:pemaimioma:na:."

Moto Netewa Etemotepino Tanalo
Ma:t 7.24-27

46 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, "Keleka: mabu
la:le na Kawodawama: gito deka:na:miawenama,
wiyasiya nale da:kiyawaonakomo ebe tanalo la:le
kosiyodilola:wena:?
47 Ebema: kebe lumagite natamo pete
naimano tabo polowiote ebe iyaiya tanalo
dosiyodilolemene, ebe lumagino tanalo
keba kunu kitanale nale la: wadenomamo
kiyatulaemamota.
48 Ebe lumagi wade moto detiya ebe dubu keba
kunula:ka: eba kunula. Ebete damela magu-
munomamo obobote kodakoda damela unamo
ebeno moto ebo etiya, ebene ulama obote eba

odololo ebe moto dapadimagotiya, wiyasiya motote kalegiya: mabu etedawate ebeno moto wadenomamo etiya.

49 Wiyasiya kebe lumagite naimano tabo olowite osiyodilolea:no, ebe kobokobo damelamo moto detiya ebe dubu keba kunula:ka: eba kunula. Ebe motono mabu puliyala, kitaniya:, ebema: ulama obote eba odololo ebe moto dapadimagotiya opamo gito kagiya. O olalati beda: kawonomola:ka:!”

7

Ya:sute Gowelaodawa Elawodubuno Woko Dubu Wadekobi Da:midiya

Ma:t 8.5-13

1 Ya:sute epatamo me tanalo bilibilinomo kiyawao dolopoligiya ebete Kapeniyama duliyomolamo gito tiya.

2 Loma epono gowelaodawa elawodubu idite ebolo okolinami, ebene ebeno wiya: wokopi magumulo ebete kebe dubu kawonomamo demalagidilonami, ebe dubu kawo gabugabute umiti, ebe a:e tatalila.

3 Ebema: ebe elawodubute Ya:sukono tanalo olowite Yu watowatopi dubu epetapi ebetamo ebo ka:la:miya, iba:te Ya:suko ma kunu kananama:, ebete pete elawodubuno wokodawa wadekobi ka:pa:midima:.

4 Ebene ibi epetapiate Ya:sutamo pelamete ebe toweomelo napaniya, “Me Loma opodawa elawodubu wade lumagila. Modobola a:ma: ebe na:nowaluba:,

5 mabu ebete a Yu epo kawonomamo ne-
malagidiloena, ega:walo ebete ebeno maniamo
aimano balidi ibilamole moto eteami.”

6 Ebema: Ya:sute iba:go na:tiya. Ebete eba
tonatolo moto niyakabamo da:nemaigiya, ebe
elawodubute ebeno namutupi ebo aliboliya
iba:te Ya:suko kananama:, “Kawodawa,
kodakoda tanalo idi naimano tanaloma: ako-
osiyodilala:. Na wade lumagia: a:ma:le naimano
motamo podoloma:.

7 Ega:walo na wadenoa: a:imano ololo apuamo
pema:. Wiyasiya na niyatawitamo, a:ma:le mo-
tamo pea:no tabo gito degeaemene, naimano
wokodawate nanitabonomolo wadekobi kolow-
imene.

8 Mabu na atumu gowelaopino kawokawo
elawodubuno opodawama: eba eda:nalo ibino
tabamo a:tuduwatanakomo, ega:walo atu tetelo
naimano gowelaopiate naimano umi magumulo
pola:na. Ibi magumulo nale idi danamo, ‘A:ma:
na:toa!’ ebete ebo ka:tomene. Ega:walo idi
dakanamo, ‘A:ma: na:pa:!’ ebete ebo ka:pemene.
Atumu nale naimano wiya: wokodawa danamo,
‘A:ma: me tanalo nosiyodila!’ ebete ebe tanalo
kosiyodilomene. Ebema: Kawodawa, mod-
obola a:ma: tabote negea naimano woko dubute
wadekobi kolowima:.”

9 Ya:sute ebe tabo dolowiya ebete nela:wiya,
ebema: ebe dowaloma:titiya ebete ebe epo bili-
bilinomatamo olobigate negiya, “Na la:tamo
nanitabonomolo gemo, na Isalaela epo bili-
bilinomo magumulo mako nanitabokobi midi
lumagi kuminakoa:!”

10 Ebene gowelaodawa elawodubute daliboliya
ebe dubate ebeno motamo walo da:ka:pelamiya,
iba:te ebe wiya: wokodawa wadekobi olowilo
pumiya.

Ya:sute Amole Kamiyaleno Gudu A:ene Dadipatiya

11 Egela idilo Ya:sute duliyomolo ida:mo gito
tiya, ebe duliyomolono mailo ebe Na:inila, ebe
tetelo ebe waloma:tapi ega:walo epo bilibilinomo
eba:go kapimiya tolamitiya.
12 Ebene ebete duliyomolono kala ga:dimi
gigiyamo da:nemaigiya, ebe tetelo epo bilibilino-
mate a:e dubu agute duliyomolone pemaimiu-
tiya ebe bobamo ka:piniyatima:, ebe a:e dubuno
menoko amolela, ebeno gudu kapiyanomote
a:iya.
13 Ebema: Kawodawate ebe kamiyale umite
nilakapoimilo ebetamo negiya, “A:ma: akoitala:.”
14 Ebene Ya:sute tote a:e dubute dekapitani
ebe patapata da:nologiya, ebe daguwatitiya ebe
dubate ebamo eba putitatalo, ebete a:e dubutamo
negiya, “Ekawi, nale a:ma: anamata, nemaiga!”
15 Ebene ebe dubute maigate tabo kiyawao
dowagilimiya, Ya:sute ebeno menokotamo gito
ikamiya.
16 Ebema: ibi bilibilinomate kawonomamo
toletoleolo Godokono mailo unamo eba adi-
patelo negeliya, “Godokono woki awokalimi-
dawa atamo a:pemaiga! Iyo, Godote ebeno epono
igilo mula:lelaema: pe!”
17 Ebema: ebe Na:ini duliyomolono
opo ega:walo opo epetapi tametamelo

dilukulionamiya, ebe epo bilibilinomate Ya:sukono tanaloma: tabo ebo na:kiyawaiya.

Yonete Ebe Waloma:tapi Ya:sutamo Daliboliya Ma:t 11.2-19

18 Ebe tetelo Yoneko epo obamo waduba:midaoledawa, ebeno waloma:tapiate me tanalo bilibilinomo ebe ebo pikiyawaomiya. Ebene ibi magumulo Yonete netewa dubu ka:la:mite
19 Ya:sutamo ebo naliboliya, iba:te ebe ma kunu kananama:, “Yonete pema: degi, a:ma: ebe lumag-ila:ka: o ale lumagi idi kemakopelenama:?”
20 Ebene iba:te Ya:sutamo pelamete na:pegeliya, “A Yonete paliboe a:ma: ma kunu kapalateda:tama:, ‘Yonete pema: degi, a:ma: ebe lumagila:ka: o ale lumagi idi kemakopelenama:?’ ”
21 Ebe tetenomolo Ya:sute ibino ololo apulo iyaiya temetema:gopi, ega:walo gabugabuagopi, ega:walo kuba uliyanagopi bilibilinomo wadekobi midioliya, ega:walo ebete balidi tamiopi atumu wadekobi a:ka:midioliya.
22 Ebema: ebete wiya tabo Yoneko waloma:tapiatamo negiya, “La: toawete la:le kebe tanalo kulamola:ema ega:walo la:le kebe tabo kolowiaema, ebe iyaiya tanalo Yoneko nananala:. Balidi tamiopiate a:melea ega:walo agowa tataipiate nowapata:lama:! Kukulakukulagopiate wadekobi olowiya ega:walo galo tamiolamepiate nolowia! A:elaopiate a:ene walo a:kemaimiya ega:walo nigologolo epatamo Godokono Wade Tabote a:pe!

23 Ebema: kebe lumagite na nanitabokobi
midinilo woki netewama: eda:no, ebegodolo
Godokono kalakalate bitanamene!”
24 Ebene Yonete dapaliboliya ebe dubu
netewate da:tiya, Ya:sute Yonekono tanaloma:
epatamo ebo kiyawaiya. Ebete negiya,
“La: Yonekono tanalo olowiawete bulu
opamo danemaimiaima, beda: tanalo uima:
ka:tolama:ima? Pudo kapiya awate gito
dadegetiti, ebe uima: ka:tolama:ima?
25 O la: wadewade kaliku pupulio dubu uima:
ka:tolama:ima? Ao, la: iyatawalata wadewade
kaliku pupuliopiate bulu opolo kilukuliona:,
wiyasiya iba:te kawokawo elawodubuno motolo
ilukuliona!
26 Ebema: na niyatunama:la:, la: beda:ma:
ka:tolama:ima? Godokono woki awokalimidawa
uima:la:ka:? Iyo, na la:tamo nani tabo gemo,
Yonete Godokono woki awokalimipi epetapi bili-
bilinomo odoili.
27 Nanitabola, Yonekono tanaloma: Godote
ebeno Bukalo tabo ma kunu giya,

‘Nale Kelisokono dopo apuamo
naimano tabo atadawa kapalibomamo,
ebete ebe dopomete
ebeno gabo kosiyodiloma:.’ ”

28 Ya:sute walo na:kegiya, “Nale la: analemata,
wagilimi mabune me teta:mo pemaiga me opo
kawonomolo dawokalaiya, ebe epo bilibilinomo
magumulo Yoneko kawodawanomoma: eda:na.
Wiyasiya me tetene wagilimite Godote Kawo
Elawodawama: deda:na, ebe duliyomololo kebe

lumagite da:pesonomoma: deda:mene ebete
Yoneko nanitabolo kodolimene.”

29 Ebe tetelo dopamo Yonete kebe epo
obamo dowaduba:midaoliya, ebe ta:kese
uwatepi ega:walo epo epetapi bilibilinomo
iba:te Ya:sukono tabo olowite Godokono gabo
tuputupunomoma: gelate ebo kalakalautiya.
30 Wiyasiya Pa:lisi tanebapi ega:walo
Godokono Totomu iyatulamepi iba:te dopamo
Yonetamo ka:nemaimiya: ebete ibi obamo
waduba:midaolema:. Ebe tanalo magumulo
iba:te Godokono wade tanalo odiyobiya, ebema:
iba:te Ya:sukono taboma: kekalakalautiya:.

31 Ebema: Ya:sute negiya, “Na me tete epono
tanalo kebe uli tabamo nakawokalimo? La: ke-
bako epola:ka:?
32 La: olowame bailo dekalakalauta ebe gudi
egege keba kunula:ka: eba kunula. Gudi epetapi-
ate epetapiatamo kegela, epetapiate epetapi-
atamo kegela, iba:te apaminateuilo ma kunu
wagelena, ‘Ale soliyomu eba osiyodilolo bi-
bolo da:moleoma: wiyasiya la: ago kemaeawea:,
ega:walo a a:e lumagi bobamo iyatima: dowagelitama: la: wiyasiya ago kiima:wita:!’ Iyo, me tete
epala:, la: eba kunu wagelenamata, la: Godokono
wokopiatamo ubia: tabo gelanakomata.
33 Numa:la:, Yoneko epo obamo
waduba:midaoledawate da:pemaigi, ebe tetelo
ebete elawo da:imi obo ka:ninakia: ega:walo tete
epetapilo ebete bae naoa:no lutanaki Godokono
woko kosiyodiloma:, ebema: la: negelimata, ‘Ebe
kuba uliyanagonola!’

34 Wiyasiya Epono Naniwite da:pemaigi, ebeno
tanalo iyala. Ebete bae enanako ega:walo
elawo da:imi obo a:ninako ebema: la: ma kunu
gelanakomata, ‘Ebeno kuba numa:la:! Ebe tumu
goeoma: eda:te bae kawonomamo nanako, ebe
elawo da:imi obo ni kawodawala! Ebe ta:kese
mani elemasigilo uwatepi ega:walo Godokono
Totomu Tabo uwatea:pi epetapi ibino namutu-
dawala!’ ”
35 Ebene uwomunomolo Ya:sute iba:tamo
negiya, “Godokono wade mulo tanalo
dowaloma:tana, ebe epate ibino ilukuli
magumulo ebe mulo nanitabonomolo
bawokaliminakoma:na:.”

Ya:sute Saimonokono Motolo Bae Deniya

36 Ebene Pa:lisi tanebadawa dubu idite Ya:suko
naniya ebete ebegodolo bae ka:nenama:, ebema:
Ya:sute ebe dubuno motamo nodolote bae nama:
gito nokoliya.
37 Ebe duliyomololo kuba kamiyale idi okoli-
nami, ebene Ya:sute Pa:lisi tanebadawano motolo
bae deniti ebe kamiyalete ebe tanalo olowite
wade nibo ii nokola kalila:mo tabokaimi ebo
adaiya.
38 Ebe tetelo ebete Ya:sukono walogabo apune
pete ebeno agowa mabuamo putite ebeno ipu-
pamo Ya:sukono agowa pukulalemete agowa
a:la:li ebeno eka:mo ebo iya:da:olemiya, ebene
ebete ebeno agowa aboelatelemete ebete dadaiya
ebe wade nibo ii ebeno agowamo gito adi-
panamiya.
39 Ebene Ya:suko daniya ebeno motamo pema:,
ebe Pa:lisi tanebadawate kamiyaleno osiyodilo
tanalo umite ebeno tepo magumulo ma kunu

malagidiliya, “Me dubu ebe Godokono woki
awokalimidawama: neda:taleka:, ebete ebe
kamiyaleno tanalo biyatawana:, ebe dologi ebe
kamiyale dubu bilibili kamiyalela!”

40 Ebene Ya:sute Pa:lisi tanebadawatamo
negiya, “Saimono, nagodolo tabo da:peso bitana
a:ma: kanatama:.”

Ebene Saimonote negiya, “Modobola, Iyatu-
lamedawa, negea.”

41 Ya:sute negiya, “Inamabu bilibilinomago
dubu idi okolinami, ebene dubu netewate
ebegodone mani uwatete tete geyageyanomolo
ebetamo walo kikameiya:, idawate 500 mani,
idawate 50 mani.
42 Ibi netewapiate eba kunu wiyaolea:no
eba ilukulinalo, egela idilo ebe kawo dubute
ibi ebetamo ka:la:mite, ibi nilakapoilamelo
ibino wiyaolea:no tanalo gito egebolelamiya.
Ebema: a:imano woki keba kunula:ka:, ibi
netewapi magumulo kawo kalakalago ebe potele
kemalagidilonamile?”

43 Saimonote tabo eba wiyalo negiya,
“Naimano woki bitana, mani kawonomo
duwatiya ebe wiya:nodawala.”

Ebene Ya:sute negiya, “A:ma: nani tabo geata.”
44 Ebe tetelo Ya:sute kamiyaletamo olobigate
Saimonoko ebo alatediya, “A:ma: me
kamiyale na:kuma:wita? Na a:imano motamo
da:podolomo, ebe tetelo a:ma: natamo agowa
ukulaleno obo kikanama:wea:. Ebete wiyasiya
ebeno ipupamo naimano agowa ukulalenamete,
agowa a:la:li ebeno eka:mo iya:da:olename.

45 Ega:walo a:ma:le na kaboenatena:wea:,
wiyasiya nale motamo da:podolomo ebe tetene
wagilimite ebete naimano agowa aboelatole
katepita:.
46 Ega:walo a:ma: wade olibi kikopuno iamo
naimano wato kabutima:wea:, ebete wiyasiya
naimano agowamo wiya kawonomo wade nibo
ii ebe adipana.*
47 Ebema: na a:ma:tamo negemo, ebete
natamo nilakapo kawonomamo dawokalimi,
ebe osiyodilo tanalote tanalo idi ma kunu
kawokalimi, Godote ebeno kawokawo kuba
bilibilinomo egebolemete a:dodolomatilimi.
Wiyasiya numa:, Godote lumagi idino
kuba depeso da:dodolomatilimene, diyala,
ebe lumagite nilakapo tanalo Godotamo
akawokalimene."
48 Ebene Ya:sute ebe kamiyaleno tepo magumu
eba iyatawalo ebetamo negiya, "Godote a:imano
kuba egebolemetate a:dodolomatilima:ta."
49 Ebema: eba:go ilukulite bae denautiya iba:te
ibi magumulo negeliya, "Lumagino kuba ege-
bolema: dege, me kebe amama dubula:ka:?"

---

* **7:46:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: me tanalo niyatawa, Ya:suko tetelo Yu epono osiyodilo magumulo wade lumagi idite dubu idino motamo da:nodolonaki, moto namutudawate ebeno kalakala ebetamo awokalima: netewa-kapiya tanalo ma kunu osiyodilolenaki. Dopamo ebete ebeno tatako apune apune kaboeteomene, ebene ebete ebeno agowa kukulalemene, walone ebete olibi kikopuno iamo ebeno wato ebo kabutimene. Saimonote ebe netewa-kapiya tanalo magumulo tanalo idi kosiyodiliya: Ya:sutamo, wiyasiya kuba kamiyalete pete wadenomamo posiyodiloliya.

50 Ebene Ya:sute kamiyaletamo walo na:kegiya,
“A:imano nanitabokobi midi tanalote a:imano
igilo a:mula:ma:ta. Kalakalago na:toa.”

8

Ya:suko Dowalubinakiya Ebe Iyaiya Kamiyaleno Tanalo

1 Ebene egela epetapi dolopoligiya Ya:sute
kawokawo ega:walo egege duliyomololo
Godokono Wade Tabo kiyawaoago eba pata:lo,
Godote Kawo Elawodawama: deda:na ebete ebe
tanalo na:kiyawaonaki. Ebe tetelo ebeno 12
waloma:tapi dubate eba:go tolamenakiya,
2 ega:walo kamiyale epetapiate eba:go
atumu na:kowapata:lamenamiya, dopamo
tetelo ibino taneba magumulo epetapiate
kuba uliyanagopima: eda:onamiya ega:walo
epetapiate iyaiya temetema:gopima:
eda:onamiya, wiyasiya Ya:sute ibi wadekobi
a:midioliya. Ebe kamiyale magumulo Magadala
duliyomolodawa Ma:liko ebe idila, dopamo
Ya:sute ebegodone sebeni kubakuba uliyana
aliboliya.
3 Ega:walo kamiyale idi Kusakono kamiyale
Yowanatela, Kusako ebe Kawo Elawodubu
Elodikono opodawa idila. Ega:walo kamiyale
idi ebe Susa:natela. Ebe netewa-kapiya kamiyale
iba:te kamiyale bilibilinomo epetapiago ibino
maniamo Ya:suko ega:walo ebeno 12 waloma:tapi
dubu walubilinakiya.

Kono Kikopu Aminaoledawano Iyatulame Oi Ma:t 13.1-9; Mak 4.1-9

4 Ebene epo bilibilinomate iyaiya duliyomolone
pelamolete Ya:suago dapaladabutiya, Ya:sute iy-
atulame oi iba:tamo ma kunu kiyawaiya,
5 “Lumagi idite pali amio bai dosiyodili, ebe
tetelo ebete kono kikopu aminaola:go eba tona-
tolo kikopu epetapi iba:te gabamo ebo gudiya,
ebema: epate agowamo da:mikitaoliya olaolate
gito penaiya.
6 Kikopu epetapi iba:te nokola damelamo
gudiya, ebema: iba:te tete da:pesamo apepeote
ebo alawoiya mabu ebe damela a:la:li puliyala.
7 Kikopu epetapi iba:te moemoe uwago dame-
lamo gudiya, ebema: iba:te kapimiya apepeote
moeagopi uwagate kono gito anakapulamiya.
8 Wiyasiya kikopu epetapi iba:te wade dame-
lamo gudiya, ebema: iba:te apepeote gito noloiya,
kono idite 100 teta:mo, kono idite 100 teta:mo,
iba:te eba kunu bilibilinomoma: eda:iya.”

Ebema: Ya:sute kawonomamo negiya, “Galago-
dawa, a:ma: wadenomamo nolowia!”

Ya:sukono Iyaiya Iyatulame Oino Mabu
Ma:t 13.10-17; Mak 4.10-12

9 Ebene Ya:suko waloma:tapiate ebe nalatediya,
“Me iyatulame oino magumu keba kunula:ka:?”
10 Ya:sute iba:tamo eba wiyalo negiya, “Godote
Kawo Elawodawama: deda:na, ebe tanalono
magumu kelawa:ema: nale elawo la:tamo
ikalaimata, iyo, ebe tanalono waminaole
tanalo la: iyatawaimata. Wiyasiya epo
epetapi eba kunua:, iba:te ebe tanalono
iyatulame oi olowiote, iba:te ebeno magumu
bowadinakoma:na: wiyasiya a:kuminakoma:na:,

iyo, iba:te bolowinakoma:na: wiyasiya a:kiyatawaonakoma:na:.”

Kono Kikopu Aminaoledawano Iyatulame Oino Magumu
Ma:t 13.18-23; Mak 4.13-20

11 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Me iyatulame oino magumu ma kunula, kono kikopu ebe Godokono tabola.
12 Ebene epo epetapiate gabamo da:gudi, ibi ebe kono kikopu keba kunula:ka: eba kunula. Iba:te Godokono tabo dolowima:na:, Saitanate pete ebe tabo ibino tepo magumune ka:puwatelaemene iba:te nanitabokobi midite igilo mula: tanalo lawekapoma:.
13 Epo epetapiate nokola damelamo da:gudi, ibi ebe kikopula. Iba:te tabo dolowima:na: kalakalago kelaema:na:, wiyasiya ibino tepo magumulo dolodolo puliyala, ebema: iba:te nanitabokobi midi magumulo tete da:pesamo ilukula:tepate temeteme tanalate iba:tamo da:pemaimioma:na: iba:te samonomamo ka:gudima:na:.
14 Epo epetapiate moemoe uwago damelamo da:gudi, ibi ebe kikopula. Iba:te tabo kolowima:na:, wiyasiya iba:te inamabu uwatema: eba malagidilolenalo woki bilibilima: eda:ona, ebema: ibino ilukuli tanalono ubi tanalate ibino nanitabokobi midi tanalo eba anakapumilo iba:te wade nao konoma: a:keda:oma:na:.
15 Ebene epo epetapiate wade damelamo da:gudi, ibi ebe kikopula. Iba:te Godokono tabo dolowima:na: nanitabonomolo kelaema:na:,

ebene iba:te ibino tepo magumulo ebe tabamo tudila:ote kodakodanomolo eba utitatalo wade nao kono ebo ka:noloma:na:.”

Wuiki Alo Awokala Baiamo Iyati Tanalo
Mak 4.21-25

16 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Lumagite ebeno wuiki alo pite bagowo magumamo a:kiyatimene ega:walo ebeno wata bai magumamo a:kiyatimene. Wiyasiya ebete alo awokala baiamo kiyatimene, ebene epate ebeno moto guamo da:podoloma:na: iba:te ebe alo ka:puima:na:.
17 Numa:la:, kebe waminaole tanalate da:pola:na walone tetelo Godote ka-wokalilaemene, ega:walo kebe ulamolea: tanalate da:pola:na walone epate alo tetelo kulamolema:na:.
18 Ebema: a:ma: wadenomamo nolowia. Godokono tabo olowioma: lumagigodolo wadewade woki da:pola:na, Godote ebetamo wadewade tanalo bilibilinomo walo ka:kikameomene. Ega:walo lumagigodolo wadewade woki pola:na:no wiyasiya ebete nemalagidilona, ‘Na wadedawala,’ ebegodolo kebe kapiyakapiya tanalate da:pola:na Godote ebegodone walo ka:kuwatemene.”

Ya:sukono Menoko Ega:walo Ebeno Ekaki
Ma:t 12.46-50; Mak 3.31-35

19 Ebene Ya:sukono menoko ega:walo ebeno ekaki ebetamo da:pelamiya, iba:te ebe uima: ka:modobiya: mabu epo bilibilinomate ebe niyak-abolo na:pola:niya.

20 Ebema: lumagi idite Ya:suko naniya,
“A:imano menoko ega:walo ekaki iba:te moto
niyakabolo ba:pelamota:ona. Ibi ubila a:ma:
kumitama:.”
21 Ebene Ya:sute ibi bilibilinomatamo negiya,
“Potele Godokono tabo olowite ebetamo
da:tuduwatamene, ebe lumagi naimano
menokola ega:walo ebako epo naimano ekakila.”

Ya:sute Awa Matalukobi Da:midini
Ma:t 8.23-27; Mak 4.35-41

22 Adimo idilo Ya:sute ebe waloma:tapiago
peamo olonate ibi nanaleni, “A paka: apuamo
ka:na:iwaliye,” ebema: iba:te paka: a:iwale ebo
wagiliminiya.
23 Iba:te eba na:iwalenalo Ya:sute ebe palai
pe gulo gito nowatani, ebene kawo awanomote
eba maiganalo kawokawo ulono obote pe guamo
da:poloniya pete tatalila ololuna.
24 Ebema: iba:te Ya:sutamo pelamenate ebe eba
pamutiyanalo ebo pananiya, “Iyatulamedawa, a
ka:elaomalema:!”

Ebe tetelo Ya:sute maiganate awa ega:walo
kawokawo ulo kawiya nanaleni, “La: nolodiy-
obala:!” ebene awate olopoligonate paka:te
matalukobi ebo olowini.
25 Ebema: Ya:sute iba:tamo negeni, “La:imano
nanitabokobi midi tanalo keleka:?”

Wiyasiya iba:te tola:go anoanonalo ibino
taneba magumulo negelaniya, “Me lumagi
potelela:ka:? Ebete awa ega:walo ulo danale,
iba:te ebeno tabamo a:tudila:!”

Ya:sute Kuba Uliyanagono Dubu Wadekobi Da:midiya

Ma:t 8.28-34; Mak 5.1-20

26 Ebene Ya:suko ega:walo ebe waloma:tapi
iba:te Gelasa duliyomolono opamo nemaimiya,
ebe opote Ga:lili Paka: apulo itanami.
27 Ya:sute damelamo eba nodololo Gelasa duliy-
omolodawa kuba uliyanagono dubute eba:go
palugiya, ebete tete geyageyanomolo kalikua:no
okolinami ega:walo ebe motonomolo kokoli-
namia:. Nanitabola, ebe opo epono tanalo
ma kunula, iba:te maboele nokola damela eba
obobolelo iyaiya bobo ebo osiyodilolenakiya
iba:te ibino a:elao epo alomoma:, ebene ebe
dubute ebe nokola bobo magumulo okolinami.
28 Ebete Ya:suko umite kawonomamo
gepatete ebeno agowa mabuamo gate tabo
madodo eba adipatelo negiya, "Ya:su! A:ma:
Ununomo Godokono Gudulata! A:ma:le
natamo beda: tanalo na:kosiyodilaemene?
Nale a:ma: na:toweoemata, natamo kuba wiya
akoikanama:la:!"
29 Ebete tabo ma kunu giya mabu Ya:sute
kuba uliyana kawiya aniya ebegodone
ka:nemaigama:. Nanitabola, dopamo tete
bilibilinomo epetapilo ebe kuba uliyanate ebe
dubu magumulo elawonomoma: eda:nami,
ebema: epate ebeno agowala kotola auli
ala:mo dematuolamolemenakiya, ebete ebe ale
iyailinaki kuba uliyanano elawamo bulu opamo
ebo alaula:naki.
30 Ebene Ya:sute ebe nalatediya, "A:imano
mailo potelela:ka:?"

Ebete nowamiya, “Naimano mailo Bilibilinomotela,” mabu ebe magumulo kubakuba uliyana bilibilinomate ilukulinamiya.
31 Ebene ebe kubakuba uliyanate Ya:suko na:toweomiya, “A:ma: a Ela Opamo akonali-boala:!”

32 Ebe tetelo dabiole goeogoeo bilibilinomate damela unulo nala:go ebolo nowapata:lamitiya. Kubakuba uliyanate Ya:suko na:toweomiya iba:te goeogoeo magumamo ka:nopila:oma:, ebene Ya:sute modobo tabo gete ibi ebo analiya, “Na:tolama:la:!”
33 Ebema: kubakuba uliyanate dubugodone ne-maimite goeogoeoatamo da:nopila:iya, goeogoeo bilibilinomate damela unune puila:ote maboele damelane da:na:gudiya obamo nololuote gito na:elaiya.

34 Ebe tetelo goeogoeo ulamepi dubate ebe tanalo umite ibino duliyomolamo puila:ote, duliyomolo epo ega:walo tumu motolo dilukulionamiya da:nikiyawaolamiya,
35 epo bilibilinomate ebo pelamiya Ya:sute dosiyodiliya ebe tanalo uima:. Iba:te ebe-tamo pemaimite kubakuba uliyanate datepiya ebe dubu ebo pumiya, ebete kaliku pulite Ya:sukono agowa mabulo okoliti mabu ebeno woki a:tuputupuomiya. Me mabuma: iba:te na:toletoleutiya.
36 Ebene piyate ebe tanalo dumiya ebe epate kubakuba uliyanagono dubute wadekobi keba kunu kolowiyale, ebe tanaloma: epo epetapi ebo kiyawaolamiya.

37 Ebe tetelo ebe Gelasa opo epo bilibilinomate
Ya:suko naniya ebete ibino opo atepate ka:toma:
mabu iba:te kawonomamo toletoleutiya. Ebema:
Ya:sute peamo olote eba tolo,
38 kubakuba uliyanate datepiya ebe dubute ebe
na:toweomiya, “Na niyala, a:ma:go ka:pa:mo!”
Wiyasiya Ya:sute ebe eba alibolo naniya,
39 “A:ma: motamo na:toa. Godote a:ma:tamo
kebe tanalo kosiyodilola:kale, a:imano duliy-
omolo epo ebe iyaiya tanalo na:nikiyawaolama:.”
Ebene me dubute ebeno duliyomolamo tote,
Ya:sute ebetamo dosiyodiloliya ebete ebe tanalo
bilibilinomo epatamo ebo na:kiyawaiya.

Ya:ilasite Ya:suko Da:toweomiya Ebeno Buwele Wadekobi Ka:midima:

Ma:t 9.18; Mak 5.21-23

40 Ya:sute paka: apune walo da:ka:pa:iwiya,
ebe tetelo epo bilibilinomate nekalakalaiya mabu
iba:te ebeno pe tanalo makopelitiya.
41 Ebene Yu epono balidi ibilamole moto
umidawa dubute Ya:sutamo piya, ebeno mailo
Ya:ilasitela. Ebete Ya:sukono agowa mabuamo
pa:tuduwatate ebe ebo petoweomiya ebete ebeno
motamo ka:toma:.
42 mabu ebeno kapiyanomo 12 ulama tete
buwele ebete a:e tatalila.

Kalima Ka:ka:liya Temetema:go Kamiyalete Ya:sukono Kaliku Dologiya

Ma:t 9.19-22; Mak 5.24-34

Ebene Ya:sute Ya:ilasikono motamo to dowag-
ilimiya, epo bilibilinomate ebe eba a:wa:midalo
mupuma:tiua:go tolamitiya.

43 Ibi magumulo kamiyale idi 12 ulama tetelo
kalima ka:ka:liya temetemete uminami, ebete
ebeno mani bilibilinomo doketa dubatamo eba
ikalamelo ebo opoliyaliya, wiyasiya iba:te ebe
wadekobi ka:midiya:.
44 Ebene me kamiyalete Ya:sukono walogabo
apune pete ebeno kaliku da:pologiya, ebe
tetenomolo ebeno kalima ka:ka:liya temetemete
ebegodone gito olopoligiya.
45 Ebene Ya:sute negiya, “Na potele kologinile?”
Epo bilibilinomate iyatawa:noma: eba gelalo
Pitate ebe naniya, “Wade Iyatulamedawa,
epo bilibilinomate a:ma: eba a:wa:midalo
mupuma:tiua:go pelamita.”
46 Ya:sute negiya, “Lumagi idite na ologini
mabu elawote nagodone da:nemaiga, na ebo iy-
atawamo.”
47 Ebene ebe kamiyalete beda: tanalo
kosiyodiliyale wamina gabo kumiya:, ebema:
ebete anakamiago Ya:sukono agowa mabuamo
pa:tuduwatate epo bilibilinomono ololo
apulo ebeno tanalo ebo awokalimiya. Ebete
Ya:suko beda: mabuma: ka:pologiyale ega:walo
temetemete ebe tetenomolo ebegodone
dolopoligiya, ebete ebe tanalo bilibilinomo
Ya:sutamo ebo kiyawaiya.
48 Ebene Ya:sute ebetamo negiya, “Kamiyale,
a:imano nanitabokobi midi tanalote a:ma:
wadekobi a:mida:ta. A:ma: kalakalago na:toa.”

Ya:sute Ya:ilasikono Buwele A:ene Dadipatiya
Ma:t 9.23-26; Mak 5.35-43

49 Ya:sute me tabo eba kiyawautalo Yu wa-
todawa Ya:ilasikono motone tabo adaedawa

idite pete Ya:ilasiko napaniya, “A:imano gudu
buwele a:e. Iyatulamedawa walo akoanala: ebe
wadekobi ka:pa:midima:.”
50 Wiyasiya Ya:sute ebe tabo olowite
Ya:ilasitamo negiya, “A:ma: akotoletola:la:. A:ma:
Godoko nanitabokobi na:mida:, ebene a:imano
buwelete wadekobi kolowimene.”
51 Ebene Ya:sute Ya:ilasikono motamo
pemaigate epo epetapiate moto guamo odoloma:
ibi nodiyoboliya, wiyasiya Pitako, Yoneko,
Ya:imesiko, ega:walo buweleno nabiwila
menokola, eba:go mibinomate nopila:iya.
52 Ebe tetelo moto gulo da:pola:niya ebe epo
bilibilinomate buwele liyamitiya, ebema: Ya:sute
ibi nanaliya, “La: kiimitala:. Gudu buwele
ka:eaka:, ebe u watita!”
53 Wiyasiya iba:te iyatawaiya gudute a:enomo
a:iya, ebema: iba:te Ya:suko nekalakalatiya.
54 Ebene Ya:sute tote buwele kotamo nelawete
ebe eba ka:milo negiya, “Gudu, a:ma: nemaiga!”
55 Ebema: ebeno igilote ebetamo walo
da:ka:piya ebe tetenomolo ebete na:kemaigiya,
ebene Ya:sute ebeno menokola nabiwila nanaliya
iba:te ebetamo bae kikameoma:.
56 Ebe mabuma: iba:te nanoanoutiya wiyasiya
Ya:sute ibi eba analelo negiya, “La: me tanaloma:
epo epetapi akoanala:la:.”

9

Ya:sute 12 Waloma:tapi Dubu Daliboliya
Ma:t 10.5-15; Mak 6.7-13

1 Ebe tetelo Ya:sute ebeno 12 waloma:tapi
dubu ebetamo ka:la:mite iba:tamo elawo

ebo ikalamiya epagodone kubakuba uliyana
kanalibolema: ega:walo iyaiya temetema:gopi
wadekobi ka:nimidiolema:.
2 Ebene ebete ibi naliboliya Godote Kawo Ela-
wodawama: deda:na iba:te ebe tanalo epatamo
ka:na:kiyawaoma: ega:walo iba:te temetema:gopi
wadekobi ka:na:midiolema:.
3 Ebete iba:tamo negiya, “La:imano tolame
tetelo la:le gaubu, ega:walo mani alomono gatele,
ega:walo bae, ega:walo mani, me inamabu ak-
ouwata:la:. Ega:walo la: kapiyakapiya inamabu
na:pupuliyala:, epetapi akouwata:la:.
4 Ebene la: duliyomolo ida:mo nemaimiawete
kebe motamo da:nodoloaema, la: ebolo
nilukula:tepawete walone ebe motone opo
ida:mo ka:ka:tolaemamota, iyo, la: moto idine
moto ida:mo eba kunu akonowagela:la:.
5 Ega:walo kebe duliyomolo epate la:
uwateta:no, ebe duliyomolo eba atepalo la:le
agowano tuwae na:moda:midatepaliyala:.
Me tanalote ebe epo kiyatulaemene,
Godokono tete ebe na:pe ebete ibino tanalo
kapanagiyamidalaemene.”
6 Ebema: Ya:suko waloma:tapiate duliyomolo
bilibilinomamo tolamete Godokono Wade Tabo
epatamo eba na:kiyawaolo iyaiya temetema:gopi
wadekobi ebo na:midioliya.

Epo Bilibilinomate Ya:sukono Tanaloma: Dege-lanakiya

Ma:t 14.1-2; Mak 6.14-16

7 Ebe tetelo Ga:lili opolo Elodite Kawo Ela-
wodubuma: eda:nami. Ebene Ya:sute kebe
tanalo bilibilinomo kosiyodilolenakile Elodite

ebe tanalo olowiote woki bilibilima: ebo ediya,
mabu epetapiate negeliya, “Yoneko epo obamo
waduba:midaoledawate a:e magumune emaigi!”
8 Ebene epetapiate negeliya, “Ya:suko ebe Elay-
ate, Godokono woki awokalimidawala, ebete
atamo walo a:ka:pemaigi,” wiyasiya epetapiate
na:kegeliya, “Ao, ebe Godokono woki awokalim-
idawa idila. Aimano ewoniatamo dopamo
da:pemaimiya, ibino taneba magumulo idawate
a:e magumune emaigi.”
9 Ebene Elodite negiya, “Na Yonekono wato
otowamidaimo, wiyasiya me dubu potelela:ka:
nale ebeno osiyodilole tanalo dolowionamo?”
ebema: tete geyageyalo ebe ubila Ya:suko kuima:.

Ya:sute Epo Bilibilinomatamo Bae Dikalam-oleni

Ma:t 14.13-21; Mak 6.30-44; Yon 6.1-14

10 Ya:sute daliboliya ebe waloma:tapi
dubate ebetamo walo ka:pelamete iba:te kebe
tanalo bilibilinomo ka:nosiyodiloliye ebe ebo
pa:kiyawaomiya, ebene ebete epo epetapi
miyapate ebe waloma:tapinomo uwatete iba:te
Betasaida duliyomolamo gito tolamiya.
11 Ebema: epo bilibilinomate Ya:sukono
to tanalo olowite ebeno walogabone
na:ka:tolamoliya, ebene ebete ibi kalakalago
uwatete Godote Kawo Elawodawama: deda:na
ebe tanalo ibi ebo iyatulamiya, ega:walo atu
tetelo ebete ibino temetema:gopi wadekobi ebo
ka:midioliya.
12 Egelate eba niwisiganalo Ya:sukono 12
waloma:tapiate pelamenate ebe ebo pananiya,
“A:ma: epo nalibola:, iba:te iyaiya duliyomolamo

ega:walo tumu motamo tolamolete bae ega:walo lao bai ka:nulaema:, mabu me epoa: baila.”

13 Wiyasiya Ya:sute iba:tamo negeni, “Ao, la:le iba:tamo nao inamabu nikalamola:la:.”

Iba:te nowaiminiya, “Agodolo paibu bae ega:walo namo netewa ebenomate pola:na. Ebema: a:ma: ubila:ka: ale tolamete aimano maniamo ibino bae ka:nuwateolaema:?”

14 Iba:te ma kunu gelaniya mabu 5,000 dubate ebolo pola:niya.

Ebene Ya:sute ebe waloma:tapi nanaleni, “La:le epo iyaiya taneba osiyodilolete opamo kilukulioma: nanaliyala:, iba:te taneba idilo 50, taneba idilo 50, ma kunu nilukulioma:na:.”

15 Ya:suko waloma:tapiate ebe tabo olowinate eba kunu osiyodiloniya, ebene epo bilibilinomate ibino tanebalo opamo gito ilukulioniya.

16 Ebene Ya:sute paibu bae ega:walo namo netewa uwatenate, Unu Duliyomolamo melelo Godotamo kalakala tabo genate ebe bae nam-ago wakalamiolenate ebe waloma:tapiatamo gito ikalameni iba:te epatamo kikalamolenama:.

17 Ebe tetelo epo bilibilinomate bae denaoniya ibino bae kape tanalo ebo olopoligolameni, ebene Ya:suko waloma:tapiate da:luiliniya ebe bae apuapuamo 12 bagowo ebe owiyaoleniya.

Pitate Ya:sukono Nanitabo Tanalo Dawokalimiya

Ma:t 16.13-19; Mak 8.27-29

18 Egela idilo Ya:suko a:ka:tuwa: diyamoa: opolo Godago tabo eba gelitalo ebeno waloma:tapiate ebetamo ebo pemaimiya. Ebene ebete ibi nalateda:liya, “Epate na poma: kegelanake?”

19 Iba:te negeliya, “Epetapiate a:ma: Yoneko obamo waduba:midaoledawama: gelanaka, epetapiate Elayako Godokono woki awokalimidawama: gelanaka, ega:walo epetapiate a:ma: Godokono woki awokalimipiate dopamo aimano ewoniatamo da:pemaimiya, ibi magumulo idawate a:ene nemaigamu gelanaka.”
20 Ebene Ya:sute ibi nalateda:liya, “Wiyasiya la:le na poma: ka:midina:wenama?”
Pitate ebetamo nowamiya, “A:ma: Kelisotela, Godokono Alibodawalata!”
21 Ebene Ya:sute ibi kawiya eba analelo negiya, “La: naimano tanaloma: epetapi akokiyawao-lama:la:!”

Ya:sute Ebeno A:e Tanaloma: Dopamo Degiya
Ma:t 16.21-28; Mak 8.31–9.1

22 Ebene ebete tabo moga:melo negiya, “Epono Naniwi epagodone kawokawo temeteme walone kuwatemene, Godokono ubila. Iyo, Godotamo kalimagono ikameopino watowatopi, ega:walo Godokono Totomu iyatulamepi, ega:walo ka-wokawo dubu epetapi iba:te ebe ubia:noma: keda:oma:na:, ebene epate ebe kanakapuima:na:, wiyasiya netewa-kapiya egelalo ebete a:ene walo ka:kemaigamene.”
23 Ebene ebete ibi bilibilinomatamo negiya, “Kebe lumagite na waloma:enema: ubi diyatimene, dopamo ebete ebeno tanalo dodolomatilite, ebene egela bilibilinomolo ebete ebeno kewa olotolowa agute na ebo nowaloma:enemene.
24 Nanitabola, kebe lumagite ebeno igilo nagodone damoeda:mene ebeno igilote

kalatidimene, wiyasiya kebe lumagite ebeno igilo na mabuma: datutimene ebete nanitabo igilo kelaemene.

25 Ebema: lumagite me opono inamabu bilibilinomo uwatenomo eba uwatelo ebeno igilo datutimene ebeno wiya keleka:? Godote lumagigodone ebeno igilo delaemene ebegodolo beda: wade tanalote na:kitanamene?

26 Ebema: numa:la:, kebe lumagite natamo ega:walo naimano taboma: dilipomene, na Epono Naniwite atumu ebetamo kilipomamo, iyo, nale naimano alago da:pemo, ebe tetelo Nabiwi Godoko ega:walo ebeno wade-talena nopopi ibino elawo alonomago pete ebe ka:pilipoimamo.

27 Na la:tamo nani tabo gemo, me tetelo dilukuliona ibi epetapiate Godote Kawo Elawodawama: deda:na, ebe kawo tanalo dopamo umite walone ebo ka:elaoma:na:."

Godokono Elawo Alonomote Ya:sukono Ape Da:pukuimiya

Ma:t 17.1-8; Mak 9.2-8

28 Kapiya wuiki idi dolopoligiya ebe tetelo Ya:sute Pitako, Ya:imesiko, ega:walo Yoneko uwatete unu damela ida:mo magataliya, ebete ebolo Godago tabo ka:negelama:.

29 Ebene ebe a:ka:tuwa: Godago tabo eba gelitalo, ebeno ololo iyama: ebo ediya ega:walo ebeno pupuliono inamabute keyakeyaibinomoma: eba eda:omelo ebo pukuilamiya.

30 Ebe tetenomolo dubu netewa Elayako ega:walo Moseseko, iba:te pemaimite Ya:suago tabo gelitiya.

31 Iyo, ibi netewapiate Godokono Unu Duliyomolono alago pemaimite eba:go tabo ma kunu gelitiya, Ya:sute Godokono nopo epatamo kawokalima: ebete Yelusalema kawo duliyomololo ka:emene.
32 Pitako ega:walo ebeno namutupi netewa iba:te u eba lautalo me anoano tanalo ebo pemaigiya, ebene iba:te ibino balidi paeamidaolete Ya:sukono alo ega:walo dubu netewa eba:go delamota:niya ebo ulamiya.
33 Ebene dubu netewate Ya:sugodone eba tutalo, Pitate ebe naniya, “Wade Iyatulamedawa, a malo da:pola:nama:, kalakala kawonomola. Modobola, a nupunupu netewa-kapiya ketemotemalema:, idi a:imanola, idi Mosesekonola, idi Elayakonola.” Pitate kimalagidiloa:no me tabo ebema: giya.

34 Pitate tabo eba kiyawautalo temate pete ibi gito panalopamidaliya, ebema: iba:te na:toletoleutiya.
35 Ebene tema magumune tabote ma kunu pemaigiya, “Me naimano Gudula, nale ebe dopamo eka:miyamo! La: ebeno tabo nolowiala:!”
36 Ebe tabote dolopoligiya iba:te Ya:suko kapiya umiya, ebene tete geyageyadopolo ebe waloma:tapiate kebe tanalo kumiye iba:te epo epetapi kanaliya:.

Ya:sute Kuba Uliyanagono Koi Wadekobi Da:midiya
Ma:t 17.14-21; Mak 9.14-27

37 Ebe egela idilo iba:te unu damelane
da:piwitiya epo bilibilinomate pelamete Ya:suago
gito palugiya.
38 Ebene ibi magumulo kapiya dubute kawono-
mamo ebo gepatiya, “Iyatulamedawa, naimano
guduno tanaloma: a:ma: toweoemata mabu ebe
naimano kapiya gudunomola!
39 Kuba uliyanate geatepago ebe delawenako,
gudute opamo deganako ebeno apete
kodakodanomoma: eda:menako ebene ebeno
tabone pakote pemaiminako, ega:walo ebe lawe
tetelo kuba uliyanate naimano gudu samamo
katepanakoa:!
40 Ebema: nale a:ma: waloma:tapi
a:toweolama:kamo iba:te kuba uliyana
kaliboma:, wiyasiya iba:godolo elawo puliyala.”
41 Ya:sute wiyasiya ibi bilibilinomatamo negiya,
“Eiye, la: nanitabokobi midia: kubakuba epo-
lata! La: natamo mibo ikanamenamata, ebema:
na ubia:nola tete geyageyalo la:go okolinama:!”
Ebene ebete dubutamo negiya, “A:imano gudu
mamo nemaga:.”
42 Ebe tetelo koite eba penapelo kuba uliyanate
ebe lawete opamo gito ba:idiliya, ebene koite
kubanomamo ebo wageleiya. Ebene Ya:sute
kuba uliyana kawiya daniya, ebe tetelo koite
wadekobi olowite Ya:sute ebe ebeno nabiwitamo
gito ikamiya,
43 ebema: ebe tanalo dumiya ebe epo bili-
bilinomate Godokono kawo elawo tanaloma:
nanoanoutiya.

Ya:sute Ebeno A:e Tanaloma: Walo Da:kegiya
Ma:t 17.22-23; Mak 9.30-32

Ebema: epate Ya:sukono osiyodilole tanalo bili-
bilinomoma: eba anoanoutalo, ebe tetelo Ya:sute
ebe waloma:tapiatamo negiya,
44 “Nale me tetelo la:tamo da:kiyawaomo, ebe
tabo wadenomamo olowiawete akododomatiala:
— Godote Epono Naniwi kubakuba epono kotamo
kiyatimene.”
45 Ebe tetelo iba:te ebe tabono magumu wade-
nomamo kemalagidiliya: mabu wamina magu-
mulo itanami, wiyasiya iba:te iyatawa:noma: eba
eda:olo me tabono magumu tanaloma: Ya:suko
anama: na:toletoleutiya.

Kawodawama: Potele Na:keda:mene
Ma:t 18.1-5; Mak 9.33-37

46 Ebene waloma:tapiate ibino taneba magu-
mulo potele kawoma: eda:ma: apamiteuitiya.
47 Iba:te ibino tepo magumulo demalagidilutiya
Ya:sute ebe tanalo iyatawiya, ebema: ebete gudu
lawete ebe balamo eba adipilo
48 iba:tamo negiya, “Kebe lumagite naimano
mailamo mako gudu da:peso kalakalago
dowalubina ebete na walubinina, ega:walo
kebe lumagite na dowalubinina, ebete na
kapiya kowalubinina:, ebete na Alibonedawa
Godoko atumu na:kowalubina. Ebema: la:imano
taneba magumulo potele da:pesodawanomoma:
deda:mene ebe dawate kawonomoma:
keda:mene.”

La:go Gowelaoa:dawa Ebe La: Walubili-
dawama: Eda:na
Mak 9.38-40

49 Ebene Yonete negiya, “Wade Iyatulamedawa,
ale dubu idi uima: ebete a:imano mailamo

kubakuba uliyana daliboliti, wiyasiya ale ebe kawiya anima: ebe tanalo katepama: mabu ebe aimano taneba lumagia:."

50 Wiyasiya Ya:sute iba:tamo negiya, "La:le ebe ako-odiyobala:, mabu kebe lumagite la:go gowe-laoa:dawama: deda:na, ebete la: walubilinata."

Samaliya Opo Epate Ya:suko Ubia:noma: Deda:iya

51 Ebene Ya:sute Godokono Unu Duliyomo-lamo nodolo tete detataliya, ebete ebe tanalo iyatawate ebeno woki kawonomamo ebo iyatiya Yelusalema kawo duliyomolamo ka:toma:.

52 Ebene gabo tetelo ebete Samaliya opono duliyomolo ida:mo nopo atapi dopamo aliboliya, iba:te ebolo ebeno wata bai ega:walo bae ka:nosiyodilolema:.

53 Wiyasiya ebe duliyomolo epate iyatawaiya Ya:sute Yelusalemamo tolame gabodo da:tuti, ebema: iba:te ebetamo ubia: tabo geliya.*

---

* **9:53:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: me tanalo niyatawa. Yu epo ega:walo Samaliya opo epono tanalo ma kunula, iba:te gelebadilo kilukulinamia:. Me taneba netewano ewonino mabu kapiyala, ebe A:ibalayamatela, ebema: dopamo tetelo iba:te kapiya epoma: eda:onamiya. Walone tetelo kapela epate iba:go eba ilukulilo, Samaliya opo epate ibino buwelemele ebe kapela epatamo ebo ikalamoliya, wiyasiya Yu epate eba kunu kowageliya:. Ebe mabuma: Yu epate Samaliya opo epo kubakubapima: ka:la:minakiya, Samaliya opo epate atumu Yu epatamo ubia: tanalo kawokaliminakiya. Ma kunu Ya:suko tetelo me taneba netewagodolo kalakala tanalote kitanamia:, iba:te gito dowateuinamiya.

54 Ebene Ya:imesiko ega:walo Yoneko, iba:te
me tanalo umite negeliya, “Kawodawa, mod-
obola:ka: a Godoko kanama: ebete Unu Duliy-
omolone ela palibote ibi ka:kubailaema:?”

55 Wiyasiya Ya:sute ibi netewapiatamo olo-
bigate ibi kawonomamo eba analelo iba:tamo
negiya, “Mabu keleka: la:le na kuba wokiamo
danana:ema? Mabu la:imano tepo magumuno
woki ega:walo naimano tepo magumuno woki
iyaiya ba:pola:na!
56 Na Epono Naniwite epo kubailaema: ka:piya:,
wiyasiya nale ibino igilo mula:lelaema: piyamo.”†
Ebete ebe tabo gete, iba:te duliyomolo ida:mo
laoma: gito tolamiya.

Woki Netewago Ya:suko Waloma:ta Modoboa: Ma:t 8.19-22

57 Iba:te eba tolamitalo dubu idite Ya:sutamo
negiya, “A:ma: keba apuamo da:toaemene, nale
a:ma: ebamo kowaloma:tamota.”

58 Wiyasiya Ya:sute ebetamo negiya, “Iyaiya,
a:ma: dopamo me tanalo idi wadenomamo ne-
malagidila. Tumu gaagaano lao bai damela gugu
ba:pola:lamena ega:walo olaolate ibino moto ete-
moteonaka, wiyasiya na Epono Naniwi, naimano
wata bai puliyala.”

59 Ebene Ya:sute dubu iditamo negiya, “A:ma:
na nowaloma:ena:.”

---

† **9:56:** Luk 9.55b-56a buka apuno tabo Lukute bukamo kakuloliya:, wiyasiya ebeno buka osiyodilo walogabo apune nanitabokobi mididawa idite akuloliya.

Ebete wiyasiya Ya:sutamo negiya, “Kawodawa, modobola na dopamo tote, naimano kadele nabiwite da:emene, nale ebeno ape bobamo niyatite na walone a:ma: kowaloma:emamota.”
60 Ya:sute ebetamo nowamiya, “Modobola a:elao epate ibi a:ka:tuwa: ibino a:elaopi bobamo nalomoma:na:, wiyasiya a:ma: toawete Godote Kawo Elawodawama: deda:na ebe tanalono tabo epatamo na:nikiyawaonakiye.”
61 Ebene dubu idite negiya, “Kawodawa, na ubila a:ma: kowaloma:etama:, wiyasiya modobola na dopamo tote naimano moto epatamo yawo tabo ka:negemamo.”
62 Wiyasiya Ya:sute ebetamo negiya, “Kebe lumagite damela maboeleno inamabuamo pali woko eba wagilimilo, duliyomolono iyaiya tanalo malagidilolete wokone walo da:kolobigamene, ebako lumagite Kawo Elawodawa Godokono woko osiyodiloma: a:ka:modobomene.”

10

Ya:sute 72 Waloma:tapi Godokono Tabo Kiyawaoma: Daliboliya

1 Me tabo dolopoligiya ebe tetelo Kawodawa Ya:sute 72 waloma:tapi epetapi uwatete epetapi netewa, epetapi netewa, ma kunu dopamo aliboliya, ebete da:tomene ebe duliyomolo bilibilinomamo.
2 Ebete iba:tamo negiya, “Godokono pali magumulo kono bilibilinomo a:kodakodaiya, wiyasiya wakalami wokopi bilibilia:, ebema: la: pali namutudawatamo towetowe tabo negelala:, ebete

wokopi epetapi pali magumamo kapalibolemene
wadewade naono kono ka:powakalamima:.
3 Ebema: la: na:tolama:la:! La: sipi-goeogoeo
egege keba kunula:ka: eba kunula, nale la:
elawoelawo gaagaano taneba magumamo ali-
bolemata.
4 La: mani alomono gatele akouwata:la:,
ega:walo la: bae alomono ikuwa ega:walo agowa
pata akouwata:la:. Ega:walo la: gabo tetelo
lumagi ida:go danalugaema eba:go tabo eba
negelalo la:imano woko tete akonikubaima:la:.
5 “Ebene la: kebe motamo da:nodoloaema,
modobola la: ebe moto epatamo nilakapo tabo
na:negeliyala: ma kunu, ‘Godokono kalakalate
la:imano motolo nitanamene.’
6 Ebema: Godokono gelebadi lumagite ebolo
dokolina, Godokono kalakalate ebegodolo
nanitabolo kitanamene, wiyasiya ebako lumagite
ebe motolo okolita:no, la: nilakapo tabo
degelaema ebe tabono nanitabo tanalote ebolo
a:kitanamene.
7 La: ebe moto kapiyalo na:nilukuliniyala:,
ebene iba:te la:tamo dikalamoletamene ebe bae
nawete ibino obo atumu na:ka:niyala:, mabu
la: wokopiate ebako wiya laema: modobola,
ega:walo duliyomolo ida:mo tolame tete pe-
maiga:no la: moto idine moto ida:mo eba kunu
akonowagela:la:.
8 Iyo, la:le duliyomolo ida:mo tolama:wete
iba:te la: kalakalago duwatetamene, ebe
tetelo iba:te kebe nao inamabu la:tamo
dikalametamene kalakalago nenaiyala:.
9 Ega:walo ebe duliyomololo dilukulina la:
ebe temetema:gopi wadekobi midiola:wete

duliyomolo epo bilibilinomatamo ma kunu negeliyala:, ‘Godote Kawo Elawodawama: deda:na ebe tanalote la:tamo etatali.’
10 Wiyasiya la: duliyomolo ida:mo nemaima:wete iba:te la: kalakalago uwateta:no, la: ebe duliyomolo tulitulinomolo eba lamota:onalo ibi bilibilinomatamo ma kunu negeliyala:,
11 ‘La:imano duliyomolono damela tuwae aimano agowane na:moda:midatepaolema:, mabu me tanalote la: iyatulamitata Godokono tete ebe na:pe ebete la:imano tanalo kapanagilamelelametama:. Ebema: me kawo tanalo akododomatiala:, Godokono Kawo Elawodawano tete la:tamo etatali!’ ”
12 Ebene Ya:sute ebe waloma:tapiatamo negiya, “Na la:tamo nani tabo gemo, Godote epono tanalo danagilamelelaemene, ebe Kawo Egelalo ebete me duliyomolo epatamo kuba wiya kawonomamo kikalaemene. Ebe tetelo ebete Sodomo duliyomolo epatamo kuba wiya eba ikalamelo nilakapo kela:mo kawokalimene, wiyasiya nanitabola, ebete nilakapo a:kiyatimene me kuba epatamo!”

Nanitabokobi Midia: Duliyomolo Epono Tanalo Ma:t 11.20-24

13 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Kolasini duliyomolo, a:ma: kuba wiya kawonomo kelaema:ta! Betasaida duliyomolo, a:ma: ebe atumu! Mabu nale la:godolo anoano tanalo dosiyodilolimo, la: ebe tetelo la:imano kubane kolobila:wea:. Wiyasiya nale ebakobako woko Taya duliyomololo ega:walo Saidono

duliyomololo dopamo nosiyodiloliyataleka:, ebe Yua: epate ibino kubakuba woki iyakobi ba:midiliyana:. Iyo, iba:te ibino kuba osiyodilole mabuma: tepo temetemema: eda:ote ebe temeteme kawokalima: kubakuba kaliku pupuliote ono tuwaeamo gito bilukuliyana:

14 Ebema: Godote epono tanalo danagilamele-laemene, ebe Kawo Egelalo ebete Taya duliy-omolo epatamo ega:walo Saidono duliyomolo epatamo kuba wiya eba ikalamelo nilakapo kela:mo kawokalimene, wiyasiya nanitabola, Kolasini duliyomolo ega:walo Betasaida duliy-omolo, ebete la:tamo nilakapo a:kiyatimene!

15 Ega:walo Kapeniyama duliyomolo, a:imano tanalo ma kunula. A:ma: ubila a:ma: a:ka:tuwa: a:ma: Godokono Unu Duliyomolamo kadipata:ema:, wiyasiya Godote a:ma: Ela Opamo keba:idiloma:ta!”

16 Ebene Ya:sute tabo moga:melo ebe waloma:tapiatamo negiya, “Kebe lumagite la:imano tabo dolowimene ebete ebe tanalo magumulo naimano tabo kolowimene, wiyasiya kebe lumagite la: ubia:noma: deda:mene ebete ebe tanalo magumulo na ubia:noma: keda:mene, ega:walo kebe lumagite na ubia:noma: deda:mene ebete na kapiya ubia:noma: a:keda:mene, ebete na Alibonedawa Godoko atumu ubia:noma: ka:keda:mene.”

Ya:sukono 72 Dubate Ebetamo Da:kolowamiya

17 Ebene Ya:sute daliboliya ebe 72 dubate tolamete iyaiya duliyomololo woko nosiyodilote, iba:te da:kolowamiya kawo kalakalanomago ebetamo na:pegeliya, “Kawodawa, ale kubakuba

uliyana a:imano mailamo kawiya dananalima:
iba:te aimano tabamo tudila:ote epagodone
a:nemaimiya!”

18 Ya:sute iba:tamo eba wiyalo negiya,
“Nanitabola, Godote Saitanako elawoa:kobi
midite Unu Duliyomolone da:peba:idili
nale uimo, iyo, molete keba kunu
ka:la:uwa:midanakole ebete opamo samono-
mamo eba kunu pegi.
19 La: wadenomamo nolowiala:! Na
elawo la:tamo ikalaimata la:le kalu
ega:walo gopowaidubu la:imano agowamo
ka:mikitaola:wenakoma:, ebe elawote la:imano
gowelaodawa Saitanakono elawo nodoliona,
ebema: inamabu idite la: a:ka:kubailametamene.
20 Ega:walo me tanalo idila. Kuba uliyanate
la:imano tabamo da:tudila:onaka ebe mabuma:
akokalakalala:, wiyasiya Godote la:imano mailo
ebeno Unu Duliyomolono Bukamo dakulole-
lametiyala la: ebe mabuma: nekalakalala:.”

Ya:sute Godotamo Kalakala Tabo Dadipatiya
Ma:t 11.25-27; 13.16-17

21 Ebe tetelo Godokono Uliyanate Ya:sukono
tepo magumulo detabokiya ebete Godotamo
kalakalago negiya, “Aba, a:ma: me opo ka-
wonomo ega:walo Unu Duliyomolo Namutu-
dawama: eda:nata! Na a:ma:tamo kalakala
tabo gemo, mabu a:ma: me opono kawokawo
iyatawaopi dubatamo a:imano mulo woki eba
waminaolelo iyatawa: epatamo awokalilamiata.
Aba, nanitabola, me tanalote a:imano ubilo pe-
maigi.”

22 Ebene Ya:sute epatamo negiya, “Naimano
Nabiwi Godote tanalo bilibilinomo naimano
kotamo alomiya nale kulamenama:, ebema: ebete
a:ka:tuwa: iyatawala na ebeno Guduno tanalo,
lumagi idite iyatawa:. Ega:walo Nabiwino tanalo
atumu, lumagi idite iyatawa: wiyasiya na ebeno
Gudute a:ka:tuwa: iyatawala, ega:walo nale
piyatamo awokalima: ubi diyatimo, ibinomate
atumu Nabiwino tanalo ka:kiyatawaoma:na:.”
23 Ebene Ya:sute ebeno waloma:tapiatamo polo-
bigate tabo diya ebo analiya, “Godokono kalakala
kawonomo la:godolo bitana, mabu la: la:imano
balida:mo ebeno iyaiya tanalo wadenomamo nu-
lamenamata!
24 Ebema: nale la: analemata, dopamo
tetelo Godokono woki awokalimipi ega:walo
kawokawo elawodubu iba:te ubi kawonomo
iyatinamiya la:le dulama:wenama ebe
kawokawo tanalo ulaema:, wiyasiya iba:te
ka:modobiya:, ega:walo ibi ubila la:le
dolowiawenama ebe tanalo kolowioma:,
wiyasiya iba:te ka:modobiya:.”

Samaliya Opo Dubuno Nilakapo Tanalono Oi

25 Ebene Godokono Totomu iyatulamedawa
idi ubila Ya:sukono mulo tanalo ka:puima:,
da: nanitabola: o da: nanitaboa:, ebema: ebete
pete ebetamo na:pegiya, “Iyatulamedawa, na
beda: tanalo osiyodilote uwomua: igilo ebo
na:kelaemo?”
26 Ya:sute ebeno tabo eba wiyalo negiya,
“Godote Bukamo ebeno Totomu Tabo dakuloliya,
ebe tanalate a keba kunu kiyatuamenale? Ebe
iyaiya tanalono magumu keba kunula:ka:?”

27 Ebe dubute nowamiya, “Godokono Bukate
ma kunu gena, ‘A:ma: a:imano Kawodawa
Godoko nilakapolo nemalagidilona, a:imano tepo
magumunomamo ega:walo a:imano uliyanano
elawamo, a:imano elawo kawonomamo ega:walo
a:imano woki kawonomamo,’ ega:walo totomu
tabo idi ma kunu bitana, ‘A:ma: a:ka:tuwa: a:ma:
demalagidilawena, modobola a:ma:le eba kunu
a:ma: niyakabolo dokolina ebe lumagi nilakapolo
nemalagidilona.’ ”

28 Ebene Ya:sute ebetamo negiya, “A:ma: nani
tabo geata. A:ma: me tanalo osiyodilawete ebo
bigilonama:ta.”

29 Ebe dubute Ya:sukono taboma: ilipote
wiyasiya ebeno ilipo waminalo ma kunu
giya, “Na niyakabolo dokolina, ebe lumagi
potelela:ka:? Na poko na:kowalubinamo?”

30 Ya:sute ebeno tabo eba wiyalo negiya,
“Dubu idite Yelusalema kawo duliyomolone
Yeliko duliyomolamo eba niwisigitalo pilo dubate
ebe lawete ebeno pupuliono inamabu pupuku-
lamelemete ebe ebo anagalimiya. Ebene ebeno
elawote dolopoligi iba:te ebe ebamo atepapate
gito tolamiya.

31 Ebe tetelo Godotamo kalimagono ikameo-
dawate ebe gabodo eba pitalo ebe pumite niyak-
abodo gito nodoliatepi.

32 Ebene Libai gudawate* ka:pete atumu
ka:powageli. Dubute dekapitani ebete ebamo
pemaigate ebe ebo pumi, wiyasiya ebete walubi
ebetamo ka:piyatia:, gito ka:nodoliatepi.
33 “Ebene ebe gabodo da:piti, dubu idi ebe
Yu lumagia:, ebe Samaliya opo dubula,† ebete
ebamo pemaigate ebe dubu da:pumi ebeno tepo
magumulo nilakapo kawonomo piyati.
34 Ebete ebetamo pete olibi kikopuno ii
ega:walo wade mulamula ebeno bugomamo
abutilamelemete kaliku apuapuamo gito
matuolamolemi. Ebene ebete ebe dubu
ebeno donoki-goeo unamo adipite duliyomolo
ida:mo ebo magati, ebe duliyomololo kapela
epate delaonaka ebete ebe motolo ebe dubu
wadenomamo nowalubi.
35 Egela idilo Samaliya opo dubute netewa
mani moto namutudawatamo eba ikamelo negi,
‘A:ma: me dubu wadenomamo nowalubinatiye.
Me manite modoboa:no, nale walo da:ka:pemo
a:ma:tamo walo ka:ka:pa:wiyamo.’ ”

---

* **10:32:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: me tanalo niyatawa, Yu epo magumulo 12 gu na:pola:namiya, me Libai gu ebe idila. Ebe gu kapiyate Godokono woko osiyodilonamiya Yu epo epetapiatamo. Ma kunu Yelusalemalo da:enami ebe Godoko Amamateno Iya Motolo Libai gu dubate woko a:ka:tuwa: osiyodilonamiya, ebene iyaiya duliyomololo atumu ibi epetapiate Yu epono balidi ibilamole motolo oale alapiopima: eda:onamiya, ega:walo epetapiate Godokono Totomu iyatulamepima: eda:onamiya, ega:walo epetapiate tabo anagiyamidapima: eda:onamiya. † **10:33:** Buka ka:la:mioledawa, a:ma: Samaliya opo epo ega:walo Yu epono dowateui tanalo iyatawama: ubi diyata:emene, modobola a:ma: Luk 9.51-56 buka apuno walubi tabo numiye.

36 Ebene Ya:sute tabo moga:melo Godokono
Totomu iyatulamedawatamo negiya, “A:imano
woki keba kunula:ka:? Pilo dubate danagalimiya
ebe dubutamo netewa-kapiyate da:pelamiya,
ibi magumulo potele ebe walubidawama:
ka:pedile? Ega:walo ebe niyakabolo dokolina
ebako lumagimu potele ka:pedile ebetamo
nilakapo kawokalima:?”
37 Ebene Godokono Totomu iyatulamedawate
tabo eba wiyalo negiya, “Yua: lumagi kapiyate
ebe kawonomamo pa:nilakapoimi.”
Ebene Ya:sute negiya, “A:imano tabo
nanitabola. Modobola, a:ma: toawete epatamo
nilakapo ma kunu nanawokaliminakiye.”

Ya:sute Matako Ega:walo Ma:liko Ibino Motamo Bae Nama: Da:nodoliya

38 Ya:sute ebeno waloma:tapiago Yelusalema
gabodo eba tolamitalo iba:te duliyomolo ida:mo
da:nemaimiya, ebe tetelo kamiyale idi ebeno
mailo Matatela ebete Ya:suko kalakalago naniya
ebete ebeno motolo bae ka:penama:.
39 Matakono ekawino mailo Ma:litela, ebene
Ya:sute motamo da:nodoliya Ma:lite ebeno agowa
mabuamo pokolite Kawodawa Ya:sukono iya-
tumi tanalo wadenomamo olowiuti.
40 Wiyasiya Matate a:ka:tuwa: bae okalimi
tanalo eba osiyodilutalo ebe ubia:noma:
eda:te Ya:suko ebo paniya, “Kawodawa,
a:ma: na:kuma:wita naimano ekawite na
kowalubinita:? Tanalo bilibilinomo na a:ka:tuwa:
osiyodilolitamo, ebema: modobola a:ma: ebe
nana, ebete pete na na:powalubinina!”

41 Kawodawa Ya:sute ebeno tabo eba wiyalo
negiya, “Mata, Mata! A:ma: egege tanalo bilibili-
nomo osiyodilolema: woki bilibilinomoma: edi-
tata.
42 Wiyasiya kapiya tanalote kawonomoma:
deda:na, Ma:lite ebe wade tanalo umite elawe,
epate walone ebegodone a:kelaema:na:.”

11

Ya:sute Godotamo Towetowe Tabo Gela Tanalo Ebe Waloma:tapi Diyatulamiya

Ma:t 6.9-13; 7.7-11

1 Egela idilo Ya:sute diyamoa: opolo Godago
tabo gelitiya. Ebe tanalo dolopoligiya
ebe waloma:tapi magumulo idawate ebe
naniya, “Kawodawa, Yonete ebe waloma:tapi
iyatulami iba:te Godotamo keba kunu
da:towetoweonakoma:na:, ebema: modobola
a:ma: a ebe atu tanalo na:kiyatuama:.”
2 Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, “La: Godotamo
towetowe tabo ma kunu negelanakiyala:,

‘Aimano Nabiwi, modobola a:imano talena mailo
epate nadipatema:na:,
ega:walo modobola a:ma:le Kawo Elawodawama:
deda:wena
ebe tanalote napawokalamene.

3 ‘Ega:walo modobola a:ma: me egelano bae
atamo modobolo nikaeama:.
4 Ega:walo epetapiate atamo kuba dosiyodilolena,
ale ebe kuba egebolelamete
ka:dodolomatililaemalema:,
ebema: modobola a:ma: atumu

aimano kuba egeboleama:wete na:dodolomatiliama:.

‘Ega:walo Saitanakono kuba gabamo wabuga:ta magumulo
a:ma:le wiyasiya a eba walubilo
a:imano wade gabodo nemagataenakiye.’ ”

5 Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, “Diyala, la: magumulo lumagi idite sele tetenomolo ebeno namutudawatamo tote ma kunu da:negemene, ‘Naimano namutudawa, modobola:ka: a:ma:le na nowalubina:? Natamo netewa-kapiya bae apuapu nikanama:,
6 mabu naimano lumagite mulu opone walo a:kolowami, wiyasiya nagodolo bae puliyanomola nale ebetamo ikaema:!’

7 “Wiyasiya moto gulo da:luta, ebete tabo ma kunu kegemene, ‘Ao, a:ma: temeteme natamo akoikanama:la:. Na gigiyu a:kodakodaiminakamo, ega:walo na atumu guda:go nowatanamo, ebema: modoboa: nale maigate bae a:ma:tamo ikaema:.’

8 “Wiyasiya a:ma:le a:imano namutudawa toweome tanalo atepa:no, a:ma:tamo beda: tanalote na:ka:pemaigamene? Iyo, ebete maigate a:imano iyaiya modoboa: tanalo ka:modoboilaemene, wiyasiya ebete a:ma:tamo bae eba ikamelo a:ma: ebeno namutudawama: a:kegemene, mabu ebegodolo kalakala puliyala. Ebema: mabu keleka: ebete a:ma:tamo walubi diyatimene? Mabu a:ma:

towetowedawagodolo ilipo tanalo kitana:, ebete
a:ma: ebe mabunomoma: kowalubima:ta."
9 Ebene ebe tabono magumu eba awokalimilo
Ya:sute negiya, "Nale la:tamo gemo, la: Godoko
na:toweoma:la:, ebete la:tamo kikalaema:ta.
Iyo, la: ebeno wade tanalo nowadiala:, la:le
kuimamota, ega:walo la: gigiyu nanakamiala:,
ebete la:tamo ka:iyamidamene.
10 Numa:la:, piyate Godoko da:toweomenaka
iba:te ebegodone kelaema:na:, ega:walo piyate
ebeno wade tanalo dowadinaka iba:te kuima:na:,
ega:walo piyate gigiyu danakaminaka ebete
iba:tamo ka:iyamidamene.
11 La: magumulo kebe dubu ebeno gudute ebe
namoma: da:toweoemene, wiyasiya ebetamo bu
kalu ba:kikaemene?
12 Ega:walo a:imano gudute a:ma: kakaba
kikopuma: da:toweometamene, a:ma: wiyasiya
ebetamo gopowaidubu ba:kikama:emene?
13 Numa:la:, la: wadewade epoa: wiyasiya la:
iyatawalata la:imano guda:tamo wadewade bae
ikalaema:, ebema: la:imano Unu Duliyomolono
Nabiwi atumu iyatawanomola ebeno Wade-
talena Uliyana epatamo ikalaema:, piyate ebe
da:toweomenaka iba:tamo kikalaemene."

Ya:suko Ega:walo Biyesibuluko Ibino Tanalo*
Ma:t 12.22-30; Mak 3.20-27

14 Ebe tetelo tabo kiyawaoa: kuba uliyanagono
dubu ebolo okolinami, ebene Ya:sute ebegodone
kuba uliyana dalibiya ebete tabo kiyawao ebo

* **11:13:** Biyesibuluko ebe Saitanakono nopodawa idila, ebete Yu epono opolo Saitanakono opodawama: eda:nami, atumu Tabo epono opolo Monoiko bokolina.

wagilimiya. Ebema: epo bilibilinomo epetapiate
Ya:sukono tanaloma: eba anoanoutalo,
15 wiyasiya epetapiate negelitiya, “Biyesi-
bulukono elawote ebegodolo bitana. Ebete
kubakuba uliyanano Kawodawano elawamo
alibolenako, Godokono elawamoa:!”

16 Ebe tetelo epetapiate ubi iyatiya Ya:suko
kuba gabamo kowabuga:tama:, ebema: iba:te
ebe naniya, “A:ma:godolo Godokono elawo
nanitabolo ditana, anoano tanalo idi nosiyodila
ebe tanalo atamo kawokalima:ema:.”

17 Ebema: Ya:sute ibino kuba woki
iyatawate iba:tamo negiya, “Numa:la:, kapiya
duliyomolono epate tetedo dadikanalema:na:
ebe duliyomolote ka:kubamene, ega:walo kapiya
motono epate tetedo dadikanalema:na: ibino
motote opamo kekagamene.

18 Ebema: Saitanakono woki ma kunula, ebete
ebeno kubakuba uliyana epagodone akalibola:le,
mabu ebete eba kunu dowagelemene ebeno
woko osiyodilo elawote kolopoligomene.
La:le naimano tanaloma: negelamata, ‘Ebete
kubakuba uliyana Biyesibulukono elawamo
alibolenako.’

19 Ebe tabo degelaema nanitabola:ka:? Ao,
nanitaboa:. La:imano tanebapiate kubakuba
uliyana dalibolenaka, ebe elawo iba:tamo potele
kikalamenakole? Iyo, Godotela, Saitanatea:!
Ebema: ebe la:imano tanebapino wade osiyodilo
tanalote la:imano kuba woki awokalimina.

20 Me tanalo nanitabola, nale kubakuba uliyana
Godokono elawamo epagodone alibolenakomo,
ebema: modobola la: me tanalone kiyatawao-

mamota, Godokono Kawo Elawodawano tetete
la:tamo ebe a:pe.

21 “Numa:la:, Saitanako ebe elawodubu idi keba
kunula:ka: eba kunula, ega:walo ebete pilolo
duwatiya ebe epo ebe ebeno motono inamabula.
Ebema: kebe tetelo elawo dubute ebeno gowe-
laono inamabu uwatete ebe a:ka:tuwa: ebeno
moto wadenomamo datila:namene, motono
inamabuate wadenomamo ka:pola:nama:na:.
22 Wiyasiya dubu idi ebeno elawote dopo
dubuno elawo dodolina, ebe dubute pete gowela
tanalo eba posiyodilolo dopo dubu kapanagalim-
iomene. Ebene ebete ebe dubuno gowelao inam-
abu ega:walo motono inamabu uwatete ebeno
namutupiatamo kanalabaolaemene.

23 “Nanitabola, kebe lumagite na walubinia:no
ebete naimano gowelaodawama: eda:na, ma
kunu ebete epo kapiya baiamo magaelema: nago
woko osiyodiloa:no wiyasiya ibi iyaiya alibole-
nako.”

Kuba Uliyanate Lumagitamo Walo Da:ka:pemene Ebe Tanalo
Ma:t 12.43-45

24 Ebene Ya:sute negiya, “Kuba uliyanate
lumagi idigodone da:nemaigamene, ebe tetelo
ebete gagale opamo tote okoli bai idi kowad-
inatomene. Wiyasiya ebete wade okoli bai
numia:no ebe a:ka:tuwa: ebetamo kegemene,
‘Nale datepimo ebe atu okoli baiamo walo
ka:ka:tomamo.’

25 Ebete walo ka:pete ebe okoli moto wade-
nomamo moda:midala ega:walo inamabu wade-
nomamo alomola, ebete ebe moto eba kunu
da:ka:puimene,
26 ebene ebete walo ka:tote sebeni
kuba uliyana epetapi kanadabuilite
ka:kemagaelemene, iba:te ebe motamo podolote
ebolo kilukulinama:. Numa:la:, walone
da:pelaema:na: ebe kuba uliyanate kawokawo
kuba ba:posiyodilolenakoma:na:, dopamo
dokolinami ebe kapiya kuba uliyanano okoli
eba kunua:. O ebe lumagi niyala! Ebe dopamo
kela:mo kubadopola, wiyasiya me tetelo ebete
kubanomoma: eda:."

Godokono Nanitabo Kalakala Tanalo

27 Ya:sute me tabo eba kiyawautalo, epo
magumulo kamiyale idite ebetamo kawono-
mamo negiya, "A:ma: dalaimitiyala ega:walo
nono a:ma:tamo dikametiyala, ebe kamiyaleno
kalakala beda: kawonomola:ka:!"
28 Wiyasiya Ya:sute negiya, "Modobola
a:ma: nanitabo tanalo idi nemalagidila.
Piyate Godokono tabo olowiote ebetamo
da:tudila:oma:na:, ebeno nanitabo kalakalate
ebe epo kapiyagodolo bitanamene."

Epate Anoano Tanalo Uima: Ubi Diyatiya Ma:t 12.38-42

29 Epo bilibilinomate Ya:suko a:wa:midate eba
lamota:onalo ebete iba:tamo negiya, "Me tete
epo kubakubanomola! Ibi ubi kawonomola
Godokono elawo awokalimino anoano tanalo
kuima:, wiyasiya Godote tanalo idi iba:tamo
akawokalimene. Nanitabola, ebete ebeno woki

awokalimidawa Yaonado dawokalimiya, ebe anoano tanalo kapiya iba:tamo ikalamiya.

30 Iyo, Godote Yaonakono okoli tanalodo Niniba kawo duliyomolo epatamo ebeno elawo awokalimiya, ebene ebete atumu Epono Naniwido ebeno elawo walo kakawokalimene me tetelo dilukuliona ebe epatamo, wiyasiya anoano tanalo idi iba:tamo a:kosiyodilomene.

31 “Ega:walo me tanalo idila. Godote epono tanalo danagilamelelaemene, ebe Kawo Ege-lalo Siba opo epono Kawo Elawo Kamiyalete maigate la: Yu epo kubakubapima: keka:la:ima:ta, mabu ebe Yua: kamiyalete mulu oponomone piya Isalaela opamo Kawo Elawodubu Solomonokono mulo tabo ka:polowioma:. Ebe tetelo ebe ubila Godokono mulo Solomonogodone laema:, wiyasiya la: tetelo Godote Epono Naniwino tanalo la:tamo eba awokaliminalo, la: ebe tanalo ubia:nola. La: numa:la:, Epono Naniwino mulote Solomonokono mulo nodoliona!

32 Ega:walo Godokono Kawo Egelalo Niniba duliyomolo epate maimiote la: atumu kubakubapima: keka:la:ima:ta, mabu ebe Yua: epate Yaonakono tabo dolowiya iba:te ibino kubane Godotamo olobiliya. Ebe tetelo ibi ubila Godokono tabo Yaonagodone laema:, wiyasiya la: tetelo Godote Epono Naniwino tanalo la:tamo eba awokaliminalo, la: ebe tanalo ubia:nola. La: numa:la:, Epono Naniwino elawote Yaonakono elawo nodoliona!”

Godokono Alote Lumagino Tepo Magumamo Opega Tanalo

Ma:t 5.15; 6.22-23

33 Ebene Ya:sute negiya, “Lumagite ebeno
wuiki alo pite wamina baiamo a:kiyatimene,
ega:walo ebete bagowo magumamo
a:kiyatimene, wiyasiya ebete awokala baiamo
kiyatimene, ebene epate ebeno moto guamo
da:nodoloma:na: iba:te ebe wade alo ebo
ka:nuima:na:.
34 “A:imano apeno alo ebe a:imano balidila.
Ebema: a:imano balidite wadenomamo
da:pukuilaemene a:imano tepo magumuno
alote atumu wadenomamo ka:ka:pukuilaemene,
wiyasiya balidite wadenomamo pukuilamea:no
a:imano ape kawonomote idoko magumulo
kitanamene.
35 Ebema: a:ma: nanisiwale, a:imano tepo
magumuno alote idokoma: akoeda:la:!
36 A:imano ape kawonomote alo magumulo
ditanamene ega:walo a:imano ape apu idoko
magumulo itana:no, ebe tetelo a:ma: kawono-
mamo ka:pukuilaema:ta, wade wuiki alote a:ma:
da:pukuimitana eba kunu.”

Ya:sute Pa:lisi Tanebapi Kawonomamo Danaliya

Ma:t 23.4-7,23-36; Mak 12.40; Luk 20.46

37 Ya:sukono tabo kiyawao dolopoligiya Pa:lisi
tanebapi dubu idite ebe naniya ebete ebegodolo
bae ka:penama:, ebene Ya:sute ebe dubuno mo-
tamo nodolote bae nama: gito nokoliya.
38 Wiyasiya Ya:sute ebeno koto ukulalea:no bae
nama: da:nokoliya, ebema: ebe Pa:lisi tanebapi
dubute kawiya la:wiya.
39 Ebene Ya:sute ebe naniya, “La: Pa:lisi
tanebapi la:imano kalili ega:walo meleki

unu apu ukulalenakomata, wiyasiya
la:imano tepo magumulo da:pola:na ebe
inamabu kukulala:wenakoa:, ebema: la:le
dosiyodilola:wenakoma ebe pilo tanalo ega:walo
kawokawo kuba osiyodilole tanalo epetapi
tabokaonomola!
40 Eiye, la: daedale epolata! Godote lumag-
ino unu tama osiyodilote ega:walo magumu ako-
osiyodiliya,
41 ebema: modobola la:imano melekilo
ega:walo kalililo beda: inamabuate ka:pola:nale,
la: inamabua:piatamo gito nikalamola:la:! Iyo,
ebe tanalo magumudo la:le la:imano tepo
magumuno kuba kukulalemamota.

42 "Nanitabola, la: Pa:lisi tanebapi kuba
wiya kawonomo kelaemamota! La: la:imano
pali inamabu bilibilinomo magumulo
teni apuapu eba anagilamolelo Godotamo
ebeno apu wadenomamo ikameonakomata.
Ebe tanalo magumulo la: kapiya tanalo
da:pesonomo kawotawenakoa:, wiyasiya
kawokawo tanalonomo epetapi osiyodilolema:
la: wadenomamo kemalagidilola:wena:, ma
kunu la: epagodolo tuputupulo kilukula:wena:
ega:walo Godokono nilakapo kawokalima:wena:.
Ebema: modobola la: ebe kawokawo tanalo
nosiyodilolenala: ega:walo atu tetelo egege tanalo
osiyodilolema: akododolomatila:la:!

43 "Nanitabola, la: Pa:lisi tanebapiate kuba wiya
kawonomo kelaemamota, mabu balidi ibilamole
moto gulo la: ubila kawokawo dubuno ilukuli
bailo ilukulima:, ega:walo la: ubila la:le inam-
abu olowame bailo eba wapata:lamelo epate la:

ulametate ebo kowalogoletama:!
44 Nanitabola, la:tamo da:pemene ebe kuba
wiyate kawonomoma: keda:mene, mabu la:
epono a:ela ape waminaole bobo keba kunula:ka:
eba kunulata! Ma kunu epate iyatawa:
abale inamabuate da:pola:na, ebema: iba:te
iyatawaoa:no ebana wapata:lamena."
45 Ebene Godokono Totomu iyatulamedawa
idite Ya:sutamo negiya, "Iyatulamedawa, a:ma:
Pa:lisi tanebapi tabamo da:kubailama:wa:, a:ma:
ebe tabamo a atumu a:kemalogoa:ta!"
46 Ya:sute ebeno tabo eba wiyalo negiya, "Iyo,
la: Godokono Totomu iyatulamepi, la: atumu
kuba wiya kawonomo kelaemamota, mabu la:
la:imano totomu tabamo epatamo iyaiya mi-
bomibo tanalo ikalamenakomata! Iyo, la:imano
totomu tabo epate mibomibo inamabu oko-
lamo dowaguatena eba kunula, ebema: la:le ib-
ino mibomibo dulama:wenakoma walubi tanalo
da:pesonomo idi kiyata:wenakoa:, koto makupi-
ola:wete gito lamota:onanakomata.
47-48 Nanitabola, la:tamo da:pemene ebe
kuba wiya kawonomoma: keda:mene, mabu
la:imano ewoniate Godokono woki awokalimipi
nanitabolo anakapulamenakiya, wiyasiya ka:lo
la: la:imano ewonino iyaiya osiyodilole tanalo
kubama: gela:no ibi emoiolenakomata. Eiye! Ebe
mabuma: ibino kubate la: magumulo atumu
ba:kitana, wiyasiya la: ebe kuba waminalo
la:imano ewoniate danakapulamenakiya
ebe tuputupupino bobo bai wadenomamo
osiyodilolenakomata. Ebema: numa:la:,
ebe tanalote la:imano mena netewa tanalo

awokalimina, mabu la:imano tepo magumulo
atu kuba osiyodilole ubi ba:ka:pola:na Godokono
wokopinomatamo!
49 Ebe mabuma: Godokono Mulo Tabote
ma kunu gena, ‘Nale epatamo naimano woki
awokalimipi ega:walo naimano alibolepi
epetapi kanalibolemamo, wiyasiya iba:te ebe
wokopi ubia:nola, ebene iba:te ibi epetapi
eba anakapulamelo epetapiatamo temeteme
bikalamenakoma:na:.’
50 Ebema: me tete epate kuba wiya
kelaema:na:, mabu me opono wagilimi
mabune iba:te Godokono woki awokalimipi
anakapulamenakiya.
51 Iyo, A:ibolokono kalimate opamo
deka:ka:liya, ebe tanalo wagilimi mabula.
Ebene iba:te tuputupu wokopi epetapi
bilibilinomo anakapulamete, uwomu tetelo
Godoko Amamateno Motolo Sekalayako
ebo kanakapumiya, iyo, ebete ebe Motono
Talena Bai ega:walo Godotamo kalimagono
ikameo bai tetenomolo eba utitalo, iba:te ebe
danagalimiya ebete gito a:iya. Ebema: na
la:tamo nani tabonomo gemo, me tete epate
ebe kuba bilibilinomo mabuma: wiya nanitabolo
kelaema:na:!

52 “Nanitabola, la: Godokono Totomu iyatu-
lamepi, la:imano kuba wiyate kawonomoma:
keda:mene, mabu la:le epono gabo mopilamena-
mata iba:te Godogodone iyatawa kelaema:! La:
a:ka:tuwa: ebeno wade tanalo laema: ubia:nola,
ebema: piyate ubi diyatina wiyasiya la:le ibi
atumu na:kodiyobolenamata!”

53 Ebene Ya:sute ebe motone da:piwisigiya, ebe
tetelo Godokono Totomu iyatulamepi ega:walo
Pa:lisi tanebapi iba:te kawonomamo dowaote
Ya:sukono tanaloma: tabo kubanomamo gela ebo
wagilimiya. Ega:walo ebe tetene wagilimite iba:te
Ya:sutamo da:pelamenakiya iyaiya tanalo ebo
pikiyawaomenakiya,
54 mabu ibi ubila ebe kuba gabamo eba
wabuga:talo ebete iya tabo kubanu gelo ebe ebo
kelaema:.

12

Ya:sute Mena Netewa Tanaloma: Tabo Da:kiyawaiya
Ma:t 10.26-27

1 Tete idilo epo bilibilinomate Ya:suko
uima: daladabutiya iba:te mupuma:tiua:go
pelamitiya, idite idi mupiamidanaki, idite idi
mupiamidanaki, eba kunu wagelitiya. Ebe
tetelo Ya:sute ebe waloma:tapi nanaliya, “La:
nanisiwale! Palowa baete a:ka:tuwa: unamo
demaiga, Pa:lisi tanebapino amama tanalo eba
kunula. Ebema: mako amama tanalote la:tamo
akopemaigala:, mabu ebe amama tanalo ebe
ibino mena netewa tanalola.
2 Numa:la:, kebe itiole tanalate da:pola:na
walone tetelo Godote kawokalilaemene, ega:walo
waminaole tanalate da:pola:na walone epate ku-
lamolema:na:.
3 Ebene la:le idoko tetelo da:kiyawawenakoma,
epate wiyasiya alo tetelo kolowioma:na:,
ega:walo moto gulo la:le gananalo degelawe-
nakoma, ebe iyaiya tanaloma: iba:te tabo

madodo eba adipatelo epo bilibilinomatamo kawokalilaema:na:.”

La: Poko Na:ka:tolema:wenama
Ma:t 10.28-31

4 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Naimano namutupiala:, nale la:tamo gemo, ape anakapulame iyatawaopi akotolelama:la:. Iba:te la: danakapulametamene, iba:godolo elawo idite a:kitanamene la:imano uliyanano igilo kubailaema:.
5 Ebema: la: poko na:ka:tolema:wenama? Ebe Godotela, la: ebe kapiya na:tolemenala:, mabu ebegodolo elawo bitana epo anakapulamete Ela Opamo iyalekema:. Iyo, na nani tabo gemo, ebe kapiya na:tolemenala:!

6 “Numa:la:, epate paibu piliyo olaola netewa toea maniamo uwatema: gelanaka, ebe olaolano igilo kawokawoa:, wiyasiya Godote ebako da:peso ola kapiya a:ka:dodomatimene.
7 Ega:walo me tanalo nanitabola, la:imano watono eke bilibilinomo Godote iyalo tetelo eka:la:mioliya, iyo, la:imano iyaiya tanalo ebete iyatawanomola. Ebema: la: woki bilibilima: akoeda:oala:. Ebeno nilakapo olaolatamo nanitabolo bitana, wiyasiya ebeno nilakapo la:tamo kawonomoma: eda:te ilukulina tetelo bitanamene!”

Epono Ololo Apulo Ya:suko Awokalimi Tanalo
Ma:t 10.32-33; 12.32; 10.19-20

8 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Nale la: analemata, kebe lumagite awokala degemene,

‘Na Ya:suko waloma:tadawala,’ na Epono Naniwite atumu Godokono nopopino ololo apulo kegemamo, ‘Me lumagi ebe naimano ekawila.’
9 Wiyasiya kebe lumagite na iyatawa:noma: degemene, na atumu Godokono nopopiatamo ebe iyatawa:noma: ka:kegemamo.

10 “Ega:walo kebe lumagite Epono Naniwino tanaloma: odiyobo tabo da:kiyawaomene, Godote ebeno kuba egeboleme iyatawala, wiyasiya kebe lumagite Godokono Uliyanano osiyodilo tanaloma: kubama: degemene, Godote ebe kuba egebolemete a:ka:dodomatimene.

11 “Ebema: iba:te la:imano tanalo kanagilamelelametama: Yu epono balidi ibilamole motamo la: demagataletamene, ebe tetelo la:le gabamani dubu ega:walo kawokawo dubu epetapi iba:tamo kebako tabo kegelaema: woki bilibilima: akoeda:oala:, ma kunu, ‘Na beda: tabo na:kegemo? Ega:walo na iba:tamo tabo keba kunu na:ka:wiyamo?’
12 Numa:la:, Godokono Uliyanate ebe tetenomolo la:le iba:tamo da:kiyawaema ebe tabo la: kiyatulaema:ta.”

Daedale Inamabu Bilibilinomagodawano Iyatulame Oi

13 Ebene epo bilibilinomate Ya:suago da:pola:niya, lumagi idite ibino taneba magumulo ebetamo negiya, “Iyatulamedawa, naimano naniwi nana, aimano nabiwite atamo da:miyapaeami ebe inamabu bilibilinomo ebete wadenomamo nalabalemene.”

14 Ya:sute ebetamo nowamiya, “Dubu, a:ma:
potele kanatiya nale la:imano tanalo anagiyami-
dadawama: keda:ma:?”
15 Ebene ebete epo bilibilinomatamo negiya,
“La: nanisiwale! Inamabu uwate ubi tanalote
la:tamo akopemaigala:, mabu lumagite inam-
abu bilibilinomo eba uwatelo nanitabo igilo ebo
a:kuimene.”
16 Ebene Ya:sute iyatulame oi idi iba:tamo ma
kunu kiyawaiya, “Inamabu bilibilinomagodawa
idite okolinami, ebeno opolo pali inamabuate
kawonomamo apepeonamiya.
17 Ebene ebe a:ka:tuwa: ebeno wokilo
negi, ‘Naimano pali inamabu alomono moto
modobolo ka:pola:na:, ebema: na beda: tanalo
na:kosiyodilomo?
18 Oe! Na ma kunu kosiyodilomamo.
Nale naimano pali inamabu alomono moto
anabuilamete olioli moto kawokawo walo
ka:ketemotemamo, ebene ebe moto magumamo
naimano pali inamabu ega:walo kawokawo
inamabu epetapi kalomomamo.
19 Ebe tetelo nale naimano tepo magumulo
kegemamo, ‘Na kawo dubunomola! Na
kawokawo inamabu wadenomamo alomimo,
ebema: na ulama epetapi bilibilinomolo
kodakoda woko osiyodiloa:no, na bae kena,
elawo da:imi obo ka:ni, eba kunu kalakalago gito
bokolinamo!’ ’
20 Wiyasiya Godote ebetamo negi, ‘A:ma:
daedale lumagilata! Ka:lo idokolo nale a:imano
igilo kelaemamota, ebene a:ma: a:ka:tuwa:
a:imano tanaloma: dalomawenamiya ebe
inamabu bilibilinomo potele na:kuwatemene?’ ”

21 Ebema: Ya:sute ebeno uwomu tabo ma kunu
giya, “Lumagi a:ka:tuwa: ebeno tanaloma: inam-
abu dogodogokobi eba midililo wiyasiya ebeno
tepo magumamo Godokono wadewade tanalo
alomoa:no, ebe ebako daedale dawala.”

Godoko Nanitabokobi Midi Tanalo Ma:t 6.25-34

22 Ebene Ya:sute ebe waloma:tapiatamo negiya,
“Nale la: analemata, la:imano ilukulio tanaloma:
woki bilibilima: akoeda:onala:, iyo, la:le nao
inamabu ega:walo pupuliono inamabu uwatema:
kawonomamo akomalagidilola:la:.
23 Numa:la:, nao inamabu ega:walo pupuliono
inamabu iba:te kawokawoma: keda:ona:,
mabu nao inamabute lumagitamo nanitabo
igilo a:kikaemene, ega:walo pupuliono
inamabuate atumu ebeno ape uwomua: tetelo
a:kowalubinamene.
24 Ebema: la: owaowa olaolano tanalo
nemalagidilala:, iba:te pali inamabu kamiona:
ega:walo iba:te pelamete naono pali inamabu
ka:petapionakoa:, iyo, ibino pali inamabu
alomono moto puliyala, wiyasiya Godote
iba:tamo bae modobolo ikalamenako. Numa:la:,
Godokono nilakapo nanitabolo bitana
olaolatamo, wiyasiya ebeno nilakapo la:tamo
kawonomoma: eda:te uwomua: uwomua: tetelo
bitanamene.
25 Ebema: la: woki bilibilima: akoeda:oala:.
Lumagi ebe a:ka:tuwa: ebeno a:e tete egela ida:mo
keba kunu na:kiyatimene, ega:walo ebete ebeno
igilo keba kunu na:kegeyageyaima:tepamene?
Gabo puliyala, kitana:!

26 Numa:la: la: la:imano igilo tete da:pesamo
geyageyailama:tepalema: modoboa:, ebema:
mabu keleka: la: iyaiya tanalo epetapima: woki
bilibilinomoma: deda:wenama?
27 “La: me opono kaiyakaiyano tanalo
nemalagidilala:, iba:te woko kosiyodilolena:
ega:walo pupuliono inamabu kosiyodilolena:.
Nale la: analemata, Kawo Elawodubu
Solomonote inamabu bilibilinomago-
dawanomoma: eda:nami, wiyasiya ebete
wadewade tita:gono inamabu da:pupulinaki,
ebe kalikuno titi me opono kaiyakaiyano wade
titite nodoilina.
28 Numa:la:, me opono uwagate ka:lo
napepeuta, dumutu epate elamo kiyalekema:na:,
wiyasiya Godote ebe nonoka inamabu
tita:gonoma: midilina, ebema: ebete atumu
la:tamo pupuliono inamabu modobolo bikala-
menakoma:ta. La: me tanalo wadenomamo
iyatawaoa:no la:imano nanitabokobi midi tanalo
Godotamo kawokawoa:!
29 Ebema: nao inamabu ega:walo obo nio
tanaloma: kawonomamo akomalagidilolenala:,
ega:walo woki bilibilima: akoeda:onala:.
30 Me opo kawonomolo epate me inamabu woki
bilibila:go olena, la: wiyasiya eba kunu akowage-
lenala:, mabu ebe inamabu la:godolo modobolo
pola:na:no, la:imano Nabiwite iyalo iyatawanako.
31 Ebema: la: Godote Kawo Elawodawama:
deda:na ebe tanalo dopamo nowadiala:, ebene
la:imano modoboa: tetelo ebete la:imano iyaiya
tanalo ulamelelametate la:tamo modobolo
bikalamenakoma:ta.”

Godokono Unu Duliyomololo Inamabu Dogodogokobi Midili Tanalo
Ma:t 6.19-21

32 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “La: naimano sipi-goeogoeo taneba da:pesolata, ebema: la: akotoletoleala:! Godote Kawo Elawodawama: deda:na ebe wade tanalo la:imano Nabiwi ubila la:tamo ikalaema:.
33 Ebema: la: tolama:wete la:imano inamabu bilibilinomo maniamo na:midiola:wete nigologolopiatamo mani na:nikalamola:la:, iyo, la: ebe gabodo olopoligoa: mani gatele nosiyodilola:la:, ma kunu la:imano wadewade inamabuate Godokono Unu Duliyomololo ba:na:pola:lamenama:ta. Ebe inamabuate ebolo a:kolopoligoma:na:, iyo, pilo epate a:kuwatema:na: ega:walo nopaiate a:kenalema:na:.
34 La: nanisiwale! La:imano inamabuate kebolo da:pola:nama:na: la:imano tepo magumuno woki atumu ebolo ka:na:pola:nama:na:.”

Olowiolo Ilukuli Tanalo

35 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “La: nanisiwale! Diyala, tanalo idite la:tamo da:ba:pemene, ebema: la:imano kaliku pupuliawete nolosiyodilala: ega:walo alo na:piala:.
36 Iyo, kawo dubuno wokopiate ebeno pe tanalo olowiolo keba kunu kemakopelene, modobola la: eba kunu nilukuliniyala:. Numa:la:, ebe kawo dubute oli kamiyala:go kapiyama: eda:te soliyomu baine da:pemene, ebeno wokopiate ebeno pe tanalo dolowima:na: gigiyu kalakalago ebetamo gito ka:iyamidaema:na:.

37 Ebene kawo dubute da:pemene ibino
kalakala kawonomoma: keda:mene, mabu iba:te
ebetamo olowiolo eba ilukulinalo ebete ibi
ebo pulame. Nale la: analemata, ebete ibino
olosiyodilo tanalo pulamelelamete ebete ebeno
lubudino kaliku pepekanate ebe a:ka:tuwa:
iba:tamo wiya: wokodawama: eba pa:midilo,
wokopiate ilukulite ebete iba:tamo wade bae ebo
ka:pikalaemene.
38 Diyala, kawo dubute sele
tetelo da:ba:pemene o walo apuamo
da:ba:pemaigamene, ebema: wokopiate ebetamo
eba olowionalo, ebete iba:tamo da:pemene iba:te
kawonomamo kekalakalaoma:na:.
39 "Ega:walo me tanalo idi na:kemalagidilala:.
Moto namutudawate pilo lumagino pe tete diy-
atawamene ebete ebe teta:mo kolowionamene,
mabu ebe ubia:nola pilo dawate ebeno motamo
ka:popegama:.
40 Ebema: la: atumu nolosiyodilala:, mabu
diyala, la: olowioa:no eba ilukulinalo Epono Nani-
wite ebo da:ba:pemene."

Mulo Wokodawa Ega:walo Daedale Wokodawa Ibino Tanalo

Ma:t 24.45-51

41 Ebema: Pitate Ya:sutamo negiya,
"Kawodawa, a:ma: me iyatulame oi a kapiyatamo
kegeawa: o epo bilibilinomatamola:ka:?"
42 Wiyasiya Kawodawa Ya:sute negiya, "Namu-
tudawatamo da:tuduwatanako ebe mulo woko-
dawano tanalo keba kunula:ka:? Nanitabola,
woko namutudawate ebe lawete wokopi epetapi

ulamedawama: kiyatimene, ma kunu ebete ibino bae nao tetelo iba:tamo modobolo kikalamolemene.
43 Ebene ebe mulodawate woko wadenomamo eba osiyodilonalo, ebeno namutudawate pete ebeno tanalo da:puimene, ebe wokodawate kawonomamo kekalakalamene.
44 Na la:tamo nani tabo gemo, namutudawate ebe mulo wokodawano tanaloma: eba pekalakalalo, ebete ebe ebeno inamabu bilibilinomo ulamedawama: kiyatimene.
45 “Wiyasiya ebe wokodawate kuba woki lawete ebeno tepo magumulo ma kunu degemene, ‘Naimano woko namutudawate tete geyageyadopolo nokolina, samamo kapena:,’ ebe tetelo ebete woko osiyodiloa:no ebeno namutudawano bae kawiya nate elawo da:imi obo ebo ka:nimene, ebema: ebete daedalema: eda:te wokopi dubu ega:walo kamiyale epetapi alukole ebo kowagilimene.
46 Ebene ebe daedale wokodawate olowioa:no eba okolinalo ebeno namutudawano pe tanalo a:kiyatawamene. Ebe tetelo namutudawate pete daedale wokodawa kawonomamo panagalimiote kuba osiyodilolepi epetapiago kanalibomene ebeno kuba wiya ka:nelaema:.
47 “Nanitabola, kebe wokodawate ebeno namutudawano ubi tanalo iyatawate wiyasiya wade tanalo osiyodiloa:no, namutudawate ebe gaubamo kapanagalimiomene.
48 Wiyasiya wokodawa idite ebeno namutudawano ubi tanalo iyatawa:no ebete kuba idi ebetamo dosiyodilomene, namutudawate ebe kuba mabuma: wiya ka:pikaemene

wiyasiya kawonomamo akapanagalimiomene. Numa:la:, epate lumagi iditamo wadewade inamabu dikameoma:na: iba:te kawonomamo walo uwatema: ka:kegelama:na:. Eba kunu Godote kebe lumagitamo wadewade tanalo bilibilidopo dikameomene, ebete ebe lumagino okoli magumulo atu wadewade tanalo ba:kolemenakomene.”

Ya:sute Epono Gowela Mabuma: Eda:na Ma:t 10.34-36

49 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Na me opo epatamo Godokono ela ebe adaiyamo, iyo, ibino kuba wiya mabuma: na ubila Godote me opo samamo kemadoema:.
50 Wiyasiya numa:la:, Godoko ubila ebete na a:e magumamo kaduba:midanema:, ebema: ebe tanalote pea:no nale dopamo me opo epono kuba mabuma: wiya idi iba:tamo a:kikalaemo.
51 La: na:kemalagidilawitama nale me opamo milo adaema: pe? Ao, na epatamo milo ikalaema: ka:piya:, ibi anagiyamidalema: piyamo.
52 Numa:la:, naimano iyaiya tabono tanaloma: anagiyamida tanalote epo magumulo ka:pemaigamene. Ebema: me tetene wagilimite moto idilo paibu atu alailama:te da:pola:nama:na: ibi teta:mo anagiyamidalete, netewa-kapiyate netewapiatamo gowelaopima: keda:ma:na: ega:walo netewate netewa-kapiyatamo atumu gowelaopima: ka:keda:ma:na:.
53 Iyo, iba:te ma kunu ka:gowelaoma:na:, nabiate ibino koiatamo ega:walo koiate ibino nabiatamo, menokobiate ibino buwelemela:tamo ega:walo buwelemela:te ibino menokobiatamo,

kamiyala:te ibino awino menokobiatamo ega:walo ebe menokobiate ibino etelamigatamo.”

Ya:sute Epono Iyatawa: Tanaloma: Degiya
Ma:t 16.2-3

54 Ebene Ya:sute epo bilibilinomatamo negiya, “La: egelate da:niwisigana eba apulo bubu odolonalo duma:ema, la: ma kunu kegelamamota, ‘Ulamate kowomene,’ ebene ebe tanalote nanitaboma: keda:mene.
55 Ega:walo me tanalo idila. La: awa ega:walo siyele ibino gowela tanalo duma:ema ma kunu kegelamamota, ‘Egelate enaenanomoma: keda:mene,’ ebene ebe tanalote nanitaboma: keda:mene.
56 Iyo, la: me opola tobolola ibino iyaiya tanalo ulamole iyatawalata, wiyasiya me tetelo Godote la: magumulo dosiyodilolena ebe iyaiya tanalono magumu la: wadenomamo beda:ma: kiyatawawena:? Mabu la: mena netewa epolata!”

A:imano Goweladawago Gelebadima: Eda: Tanalo
Ma:t 5.25-26

57 Ebene Ya:sute ebeno tabo moga:melo walo na:kegiya, “Beda: mabuma: la: a:ka:tuwa: la:imano tanalo wadenomamo kanagilama:wena:?
58 A:ma:tamo da:dowana ebe lumagite a:ma: gabamani dubu kawotamo demagatatamene, la: ebetamo nemaimia:no modobola a:ma: dopamo goweladawago gelebadima: na:nediyala:. A:ma: ebe gelebadikobi midia:no, nanitabola, ebete a:ma: kawo dubutamo kemagatama:ta, ebene kawo dubute wiyasiya a:imano kuba

anagiyamidametate aːmaː polisi dubutamo eba nalibolo, ebete aːmaː idoko moto guamo ebo kaːniyatimaːta.
59 Na aːmaːtamo negemo, aːmaː idoko moto gulo eba nokolilo, gabamani dubute kebako tete wiyamaː aːmaː danatamene, aːmaːle ebako wiya modobutinomo modobutaːwete duliyomo-lamo walo kaːkaːpemaːta, wiyasiya aːmaːle ebe wiya modobutiaːno aːkaːpemaigaemene.”

13

Laːimano Kubane Olobilaːoaːno Laː Kaːelaomamota

1 Ebe tetelo Yaːsuago daːpolaːniya ebe epo epetapiate ebe naniya Gaːlili opo epono tanaloma:, ibaːte sipi-goeogoeo alukolete kalima Godotamo eba ikameolo Paeletekono gowelaopiate ibaːtamo pemaimite ebo panakapulamiya.
2 Yaːsute wiyasiya ebe epatamo negiya, “Laːimano woki keba kunulaːkaː? Gaːlili opo epo epetapi kubakubadopolaːkaː, wiyasiya Paeletete danakapulami ibi kapiya kubakubanomolaːkaː? Godote ibi kapiyatamo dowate kuba wiya ebemaː kikalamile?
3 Ao, eba kunuaː! Na laːtamo negemo, laː bilibilinomo laːimano kubane olobilaːoaːno laː ebe atumu kaːkaːelaomamota.
4 Egaːwalo me tanalo idi naːkemalagidilalaː, Silomo idili motonomote kagate 18 epo danakapulami, ibino tanaloma: laːimano woki keba kunulaːkaː? Ebe daːelaiya ibi kapiyate

kubakubanomola:ka:, wiyasiya Yelusalema duliyomolo epo epetapi wadewade epola:ka:?
5 Ao, eba kunua:! Na la:tamo negemo, la: bilibilinomo la:imano kubane olobila:oa:no la: atumu ka:ka:elaomamota.”

Noloa: Da:imi Kewano Iyatulame Oi

6 Ebene Ya:sute iba:tamo me iyatulame oi tabo negiya, “Dubu idite ebeno pali magumamo da:imi kewa ami, ebene ebete walone da:imi tapioma: da:pi da:imi ka:pulamea:.
7 Ebema: ebete pali wokodawatamo negi, ‘Numa:, na netewa-kapiya ulamalo me kewalo da:imi dolenamo wiyasiya akulama:lemo. Modobola a:ma: nema:lia mabu me kewate pali ebe kubaimina.’
8 “Pali wokodawate wiyasiya negi, ‘Kawodawa, modobola:ka: na me kapiya ulamalo kuma:tepamamo. Na damela walo kelapate kewa mabuamo wade damela goeogoeono neago kaminaolemenatemamo,
9 ebema: diyala, ulama idilo kewate da:ba:nolomene. Modobola a me tetelo katepamalema:, a:kema:lima:, wiyasiya noloa:no kema:limamo.’ ”

Ya:sute Wokoa: Talena Egelalo Waba Kuba Kamiyale Wadekobi Da:midiya

10 Ebene Yu epono wokoa: talena egela idilo Ya:sute ibino balidi ibilamole motolo epo iyatulamiti.
11 Ibino taneba magumulo kamiyale idi okoliti, ebe 18 ulama magumulo kuba uliyanate ebetamo dikamiya ebe temetemete uminami, ebema:

ebete tuduwatalo pata:nami, waba uwamidate wadenomamo utima: modobonomoa:.
12 Ya:sute ebe umite ebe eba ka:milo negiya, “Kamiyale, a:ma: dumitanamiya Godote ebe temetemeno ale epalamiolema:ta!”
13 Ebene Ya:sute ebetamo koto dowatiliya, ebe tetenomolo ebete waba uwamidate wadenomamo utite Godotamo kalakala tabo ebo adipatiya.

14 Wiyasiya balidi ibilamole moto namutudawate Ya:sutamo na:dowiya mabu ebete wokoa: talena egelalo ebe kamiyale wadekobi a:midiya. Ebema: ebe dubute epatamo negiya, “Sikisi egela ba:pola:na epate woko osiyodiloma:. La: ebe sikisi egelalo na:pelama:la:, me dubute la:imano tememe tanaloma: la: kowalubilitama:, wiyasiya aimano talena egelaloa:!”

15 Ya:sute wiyasiya ebetamo negiya, “La: mena netewa epolata! Wokoa: talena egelalo la: la:imano kau-goeo o donoki-goeo ibino ale pepalamiola:wete obo nio baiamo emagatalenakomata, a, nanitabola:ka:?
16 Wiyasiya me kamiyale ebe A:ibalayamakono buwele idila. Saitanate ebe 18 ulamalo ala:mo matuomeiya, ebema: Godokono talena egelalo ale ebe walubite ebeno ale depalamiolema: ebe wade tanalola!”
17 Ya:sute ebe tabo da:kiyawaiya ebe tetelo ebe odiyobopi bilibilinomate nilipoutiya, wiyasiya epetapi bilibilinomate nekalakalautiya mabu Ya:sute iyaiya tanalo bilibilinomo wadenomamo osiyodilolenami.

Mastada Kikopuno Iyatulame Oi
Ma:t 13.31; Mak 4.30-32

18 Ebene Ya:sute negiya, “Godote Kawo Ela-
wodawama: deda:na, ebe tanalo keba kunula:ka:?
Nale ebe tanalo beda: ula:mo nakawokalimo?
19 Ebe tanalo ebe mastada kikopu keba
kunula:ka: eba kunula. Dubute amite,
ebe da:peso kikopute apete kawo kewama:
deda:mene, ebe tetelo olaolate pelamete ebe
kewa katomolo ba:pilukulionama:na:.”

Palowa Bae Gamagamaimino Tuwae Inam-abuno Iyatulame Oi
Ma:t 13.33

20 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Godote Kawo
Elawodawama: deda:na, nale ebe tanalo beda:
ula:mo nakawokalimo?
21 Ebe tanalo ebe ma kunula. Kamiyale idite
modobo palowa lawete gamagamaimino tuwae
inamabu kela:mo aminalete ebo ewegedi, ebene
gamagamaimino inamabute palowa lawenomo
eba lawelo palowa baete unamo ebo maigi.”

Ta:kumi Gigiyuno Tanalo
Ma:t 7.13-14,21-23

22 Ebene Ya:sute Yelusalema kawo duliyomo-
lamo eba tolo ebete kawokawo duliyomolo
epetapi ega:walo egege duliyomololo epo iyatu-
lama:go tiya.
23 Ebe tetelo lumagi idite ebetamo negiya,
“Kawodawa, epo bilibilinomo magumulo
kapiyakapiyanomate igilo mula: tanalo
ba:kelaema:na:?”
Ya:sute iba:tamo nowamiya,

24 “La: Godokono Unu Duliyomolono ta:kumi
gigiyudo opila:oma: woki kawonomamo niyati-
nala:, mabu nale la:tamo negemo, epetapi bilibili-
nomate ebe gigiyudo opila:oma: dowagelema:na:
wiyasiya iba:te a:ka:modoboma:na:.
25 Numa:la:, moto namutudawate maigate
gigiyu demopimene, ebe tetelo la: balalo
putitatawete gigiyu eba panakamilo
ka:pegelamamota, ‘Kawodawa, gigiyu
na:pa:iyamidaeama:!’ wiyasiya ebete ma kunu
kegemene, ‘Na iyatawa: la:imano tanalo. La: kebe
epola:ka:?’
26 Ebe tetelo la: ma kunu kegelamamota, ‘A
a:ma:go bae naote da:imi obo a:nionakima:, iyo,
a:ma: aimano duliyomololo epo iyatulamenakiy-
ata!’
27 Ebete wiyasiya la:tamo walo ka:kegemene,
‘Na iyatawa: la:imano tanalo, la: kebene
ka:pelama:ema? La: kuba osiyodilolepilata,
nagodone na:tolama:la:!’
28 Ebema: ebe tetelo la: muludopolo
nutitatawete, la: Godokono Unu Duliyomolo
magumulo A:ibalayamako, Aisa:keko,
Ya:ikoboko, ega:walo Godokono woki
awokalimipi bilibilinomo kulaemamota,
wiyasiya Godote la: iyabaiamo diyaleketamene,
la: lalo eba oliomolelo kawonomamo
kiimimamota.
29 Numa:la:, ebe tetelo epo bilibilinomate
me opo kawonomono apune apune pelam-
olete, Godote Kawo Elawodawama: deda:na
iba:te ebe duliyomolono soliyomu magumulo
ka:pa:pola:nama:na:.

30 Nanitabola, ibi bilibilinomo magumulo walo-
gabopiate wiyasiya dopopima: keda:oma:na:,
ega:walo dopopiate wiyasiya walogabopima:
keda:oma:na:."

Ya:sute Yelusalema Duliyomolono Tanaloma: Tepo Temeteme Diyatawiya
Ma:t 23.37-39

31 Ebe tetenomolo Pa:lisi tanebapi dubu
epetapiate pelamete Ya:sutamo na:pegeliya,
"A:ma: me duliyomolone iyabaiamo nalaula:,
mabu Kawo Elawodubu Elodite a:ma:
anakapuima: ubi niyatina."
32 Ya:sute wiyasiya iba:tamo negiya, "La:
tolama:wete ebe elawoa: tumu gaatamo ma
kunu na:negelala:, 'Ka:lo ega:walo dumutu
na kubakuba uliyana epagodone alibolete
temetema:gopi wadekobi ka:midiolemamo,
ebene nale pino naimano woko kopoliyamamo.' "
33 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, "Nanitabola,
na ka:lo me duliyomolone na:tutamo. Ka:lo,
dumutu, ega:walo pino nale me gabodo tote
Yelusalemamo ka:nemaigamamo. Mabu epate
Yelusalemalo Godokono woki awokalimipi
anakapulamenakiya, ebema: modoboa: nale
duliyomolo idilo a:ema:, iyo, iba:te na atumu
Yelusalemalo nakanakapunaema:na:.
34 "O Yelusalema, Yelusalema! A:ma:le
Godokono woki awokalimipi anakapulame-
nakota, ega:walo ebete a:ma: kowalubitama:
dapalibolenako, a:ma:le ibi nokolamo
mapelama:welo akanakapulamenakota. Tete
geyageyanomolo na ubi niyatinaimo a:imano epo
naimano etakamo kitakeamidalema:, kakabate

ebeno gudi ditakeamidalenako eba kunu,
wiyasiya a:ma: ubia:noma: eda:namiyata!
35 Ebema: umu numita:, a:imano
duliyomolote kubanomo ka:kubamene. Nale
a:ma:tamo negemo, a:imano epate na tete
geyageyanomolo a:kunaema:na:, wiyasiya
a:imano walonepiate Godotamo ma kunu
degelama:na:, 'A:imano mailago da:pita, ale ebe
unamo kadipatemalema:!' ebe tetelo nale walo
da:ka:pemo iba:te na ebo kunaema:na:."

14

Ya:sute Ape Alupae Temetema:go Dubu Wadekobi Da:midiya

1 Ebene Yu epono wokoa: talena egela idilo
Ya:sute bae nama: Pa:lisi tanebapino watodawa
idino motamo eba nodolutalo, ebolo da:pola:niya
ebe epate ebe balidi kodakodamo umitiya.
2 Ebe tetelo dubu idi ape alupae temetemete du-
minami, ebete Ya:sukono ololo apuamo da:piya,
3 ebema: Ya:sute Godokono Totomu
iyatulamepi ega:walo Pa:lisi tanebapi dubatamo
negiya, "Aimano totomu tabote keba kunu
kiyatuamenale? Wokoa: talena egelalo lumagi
wadekobi midima: modobola:ka: o kubala:ka:?"
4 Wiyasiya iba:te tabo idi kegeliya:, ebene
Ya:sute ebe dubu kotamo lawete ebe wadekobi
midite ebe ebo nalibiya.
5 Ebene Ya:sute iba:tamo negiya,
"A:imano gudute talena egelalo damela
gugamo da:negamene, a:ma:le ebe samamo
ka:nowalubima:ta, a, nanitabola:ka:? Iyo, ebe
atu egelalo a:imano kau-goeote obo gula:mo

da:negamene, a:ma: atumu ebe samamo
ka:nidimuima:ta.”
6 Ebema: iba:te ilipote Ya:sutamo wiya tabo
gelama: ka:modobiya:.

Ya:sute Soliyomuno Amama Tanaloma: Diyatulamiya

7 Ebene tete idilo Ya:sute bae nao bailo
eba okolitalo, moto namutudawate dopamo
deka:la:miya ebeno soliyomu bae ka:penaoma:,
ebe dubate da:pelamiya ibi ubila kawokawo
epono ilukuli bailo pilukulima:. Ya:sute ebe
tanalo umite iba:tamo iyatulame oi idi ma kunu
kiyawaiya,
8 “Dubu idite oli kamiyale lawe soliyomu
osiyodilo tetelo ebete a:ma: eba:go bae nama:
danatamene, ebe tetelo a:ma:le kawodawano
okoli baiamo akonokoliala:. Diyala, kawo dubu
idite da:ba:pemene,
9 ebema: soliyomu namutudawate pete
a:ma:tamo ma kunu ka:pegemene, ‘A:ma:
eba:, nepauwa! Me kawo baiamo me dubute
ka:pokolimene!’ Ebe tetelo a:ma: eba ilipolo
da:peso lumagino okoli bainomo kelaema:ta.
10 Ebema: modobola a:ma: bae nama:
da:pa:emene, ebe tetelo a:ma: da:pesodawano
okoli bainomote na:pelawiye, ebene soliyomu
namutudawate pete a:ma:tamo ma kunu
ka:pegemene, ‘Namutudawa, me da:peso okoli
bai atepawete, kawo okoli bai nelawa:.’ Ebene
bae denauta ebe epo bilibilinomate a:ma: eba
umitalo, ebete a:ma: eba kunu kekalakalaima:ta,
11 mabu nanitabola, lumagite ebe a:ka:tuwa:
ebe kawoma: da:midimene Godote ebe

da:pesoma: ka:midimene, ega:walo kebe lumagite ebe a:ka:tuwa: ebe da:pesoma: da:midimene Godote wiyasiya ebe kawoma: ka:midimene.”

12 Ebene Ya:sute bae kebe motolo kenitiyale, ebete ebe moto namutudawatamo negiya, “A:ma:le soliyomu dosiyodilaemene ebe tetelo a:imano duliyomolo epo, ega:walo a:imano nanila ekakila, ega:walo a:imano kalima epo epetapi, ega:walo a:imano opolo dilukuliona inamabu bilibila:gopi akoka:la:miala:, mabu ebako epate a:ma:tamo walo ka:ka:wiyaoma:na:.

13 Wiyasiya a:ma: soliyomu dosiyodilaemene, ebe tetelo inamabua:pi, agowa kubakubapi, ega:walo balidi tamiolamepi, ebakobako epo neka:la:miye soliyomu baiamo,

14 mabu iba:godolo inamabu puliyala a:ma:tamo wiyaoma:. A:ma:le eba kunu dosiyodilawenakomene, Godote a:ma: wadenomamo bowalubinakoma:ta, ega:walo tuputupu epate a:e magumune demaimioma:na: ebe tetelo ebete wade wiya idi a:ma:tamo walo ka:kikaema:ta.”

Kawo Soliyomuno Iyatulame Oi
Ma:t 22.1-10

15 Ebene Ya:suago bae nao bailo da:pola:niya, ibi magumulo lumagi idite ebeno tabo olowite ebetamo negiya, “Godote Kawo Elawodawama: deda:na, ebe duliyomololo bae denaoma:na: ebe epate kekalakalaoma:na:, kalakala beda: ka-wonomola:ka:!”

16 Ya:sute wiyasiya ebetamo negiya, “Dubu idite kawo soliyomu osiyodilo nopo eba iyatilo

tabo dopamo epo epetapi bilibilinomatamo nalibi
iba:te ka:pelaema:.
17 Ebene soliyomu egelate da:pi, ebete
ebeno wokodawa ebo alibi ebe atu epo
ka:kiyawaolamenatoma:. Ebene wokodawate
tote iba:tamo na:negi, ‘La: soliyomu
baiamo na:pelama:la:, inamabu bilibilinomo
a:modoboilaema:,’
18 wiyasiya ibi bilibilinomate pelaema:
ubia:noma: eda:ote idawate tabo idi genaki,
idawate tabo idi genaki, eba kunu wagelitiya.

“Ibino taneba magumulo idawate kawo
dubuno wokodawatamo negi, ‘Na pali amio
bai maniamo ka:lo elawa:kamo, ebema: na ebe
opo uima: tutamo. Niyata, na a:ka:pemo.’
19 Idawate na:kegi, ‘Na teni kau-goeogoeo
maniamo ka:lo uwata:kamo, ebema: na
iba:godolo woko osiyodiloma: tutamo. Niyata,
na a:ka:pemo.’
20 Idawate walo na:kegi, ‘Na kamiyale
ka:lonomo aida:kamo, ebema: na pema:
modoboa:.’
21 “Ebene wokodawate ebeno namutu-
dawatamo ka:pete ebe epono ubia: tanalo ebe
napani. Kawo dubute ebeno tabo dolowi, ebete
dowate wokodawa ebo ani, ‘A:ma: samonomamo
walo na:ka:toa. A:ma: kawo duliyomolamo
nemaigawete, ebe duliyomolono kawokawo
ega:walo egege gabodo eba tolo, inamabua:pi,
ega:walo agowa kubakubapi, ega:walo balidi
tamiolamepi, ibi bilibilinomo me soliyomu
baiamo nemagaeliye.’
22 “Ebene wokodawate walo da:kolowami,

ebe tetelo ebete naːpegi, ‘Kawodawa, aːmaːle degeawaːka nale ebe tanalo aːnosiyodilomo. Epo bilibilinomate aːpelamaː, wiyasiya soliyomu bailo tete kawodopo bitana epetapiate kaːpelaemaː.’

23 “Ebemaː kawo dubute ebetamo naːkegi, ‘Aːmaː walo naːkaːtoa, tumulo dilukuliona egaːwalo iyaiya gabolo dowapataːlamita, ebe epo samamo nowalolatelaːwete ibi atumu naːkemagaeliye naimano soliyomu motote ketabokamaː.’
24 Ebene ebe kawo dubute ebeno moto epatamo olobigate naːkegi, ‘Nale laː nanitabonomolo analemata, nale dopamo dekaːlaːimo, kaːlo ebe epate ibino ubiaː tanalo dawokalimaːka, ibino taneba magumulo kapiya lumagi idite naimano soliyomu bae aːkenamene.’ ”

Yaːsuko Waломaːta Tanalo
Maːt 10.37-38

25 Ebene epo bilibilinomate Yaːsuago daːtolamitiya, ebe tetelo ebete polobigate ibaːtamo naːpegiya,
26 “Kebe lumagite natamo pemaː ubi diyatimene, ebete ebeno nabiwila menokola, egaːwalo ebeno kamiyalela gudila, egaːwalo ebeno nanila nanikubila ekakila, iyo, ebeno kateneno igilo atumu, ebete ebe tanalo bilibilinomo ginimaːmo ilatelearno, ebete na waломaːenemaː aːkaːmodobomene.
27 Iyo, nanitabola, kebe lumagite ebeno kewa olotolowa agute na waломaːenearno, ebete nago kapimiya tomaː aːkaːmodobomene.

28 “Numa:la:, la:imano taneba magumulo
lumagi idite idili motonomo etema: ubi
diyatimene, ebete dopamo okolite moto eteno
mani uwomu wadenomamo malagidilote,
ebegodolo da:pola:na ebe mani ma kunu
keka:la:miolemene, ebe moto opoliyama: mani
modobola:ka: o modoboa:.
29 Ebete ma kunu wagelea:no ebeno motono
alo alomote, ebe tetelo mani opoliyate woko
datepamene, epate ebe tanalo uimite ebe eba
kalakalatelo
30 kegelama:na:, ‘Moto etema: dowagilimi
wiyasiya opoliyama: elawoa:nola, me ebe
dubula!’

31 “Ega:walo me tanalo idila. Kawo ela-
wodubu idite kawo elawodubu ida:go gow-
elama: dowagelemene, ebete dopamo okolite
ebe tanalo wadenomamo eba malagidilutalo ma
kunu kegemene, ‘Naimano 10 taoseni gowelaopi
dubate elawodubu idino 20 taoseni dubago gow-
ela modobola:ka:?’
32 Ebete ebeno wokilo modoboa:noma:
degemene, elawodubu idite muludopone
eba pitalo, ebete ebeno obiale dubu dopamo
kanalibolemene. Ebene iba:te kawo elawodubu
iditamo nemaimite ka:negelama:na:, ‘La: beda:
ubi kiyata:witama ale la:tamo kikalametama:? A
ubila la:go milo kiyatima:.’ ”

33 Ebema: Ya:sute uwomu tabo ma kunu giya,
“Naimano tabono kawo magumu ma kunula,
kebe lumagite ebeno okoli tanalono bilibili-
nomo tanalo ginima:mo ilatelea:no, ebete na
waloma:enema: a:ka:modobomene.”

Soluno Golate Alatidi Tanalo
Ma:t 5.13; Mak 9.50

34 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Solu
wadenomola, wiyasiya lumagi idino soluno
golate dalatidimene, ebete walo solukobi
midima: a:ka:modobomene.*
35 Numa:la:, epate sosowa ega:walo goeogoeono
ne kubanomoma: gelanaka wiyasiya ebako inam-
abu pali amio baiamo diyalekema:na:, pali inam-
abuate wadenomamo kapepeoma:na:. Wiyasiya
lumagino tepo magumuno solu eba kunua:.
Ebeno soluno golate dalatidimene, ebeno ig-
ilote kubanomoma: eba eda:lo wade woko walo
a:kosiyodilonakomene. Ebema: ebete ebeno ig-
ilo walo wadekobi keba kunu na:ka:midimene?
Gabo puliyala! Galagodawa, a:ma: wadenomamo
nolowia!”

15

Sipi-goeote Dalatidi Ebe Iyatulame Oi
Ma:t 18.12-14

1 Egela idilo ta:kese mani elemasigilo uwatepi
ega:walo Godokono Totomu Tabo uwatea:pi ibi
epetapi bilibilinomate Ya:sutamo pelamiya ebeno
tabo ka:polowioma:.
2 Ebene Pa:lisi tanebapi ega:walo Godokono
Totomu iyatulamepiate eba dowaolo negeliya,
“Numa:la:, me dubute kubakuba epo kalakalago
uwatete iba:go bae ebo nanako!”
3 Ebema: Ya:sute me iyatulame oi iba:tamo ma
kunu kiyawaiya,

---

* **14:34:** Buka ka:la:mioledawa, me uli tabono magumu ma kunula, solu ebe nanitabokobi mididawano okoli tanalola.

4 “La:imano taneba magumulo lumagi
idi ebeno 100 sipi-goeogoeo da:pola:mena,
ebene kapiyate dalatidimene ebete keba kunu
na:kowagelemene? Iyo, ebete 99 sipi-goeogoeo
epetapi wade uwago nao bailo miyapate, dalatidi
ebe sipi-goeo kapiya idi wadinatote ka:nuimene.
5 Ebete da:nuimene ebe tetelo ebete agute
kalakalago kemagaemene.
6 Ebene ebete motamo walo ka:pete ebeno
namutupi ega:walo ebe niyakabolo dilukulina,
ebe epo peka:la:mite iba:tamo ka:pegemene, ‘La:
nago kapimiya nekalakalaola:, mabu naimano
sipi-goeo tumulo dalatidi nale walo a:kelaemo!’ ”
7 Ebema: Ya:sute tabo ma kunu giya, “Nale
la: analemata, kapiya lumagite ebeno kubane
olobigate woki iyakobi da:midimene, ebe
tetelo Godokono Unu Duliyomololo kalakala
kawonomote kitanamene. Wiyasiya 99 epo
epetapi iba:te a:ka:tuwa: ibi tuputupupima:
degelana, ibi mabuma: Godokono kalakalate
nanitabolo a:kitanamene.”

Mani Kapiyate Dalatidi Ebe Iyatulame Oi

8 “Ega:walo me tanalo idila. Kamiyale
idino teni mani da:pola:mena, ebene kapiyate
dalatidimene ebe keba kunu na:kowagelemene?
Ebete ebeno alo pite ega:walo moto gu
wadenomamo eba moda:midalo mani
wadinatote ebo ka:nuimene.
9 Ebene ebete delaemene ebe tetelo ebeno
namutupi ega:walo ebe niyakabolo dilukulina,
ebete ebe epo ka:la:mite iba:tamo kegemene, ‘La:
nago kapimiya nekalakalaola:, mabu dalatidi ebe
mani nale walo a:kelaemo!’ ”

10 Ebema: Ya:sute tabo ma kunu giya, “Na la:
analemata, kapiya lumagite ebeno kubane olobi-
gate woki iyakobi da:midimene, Godokono Unu
Duliyomololo ebeno nopopiate atumu kawono-
mamo kekalakalaoma:na:.”

Koite Dalatidi Ebe Iyatulame Oi

11 Ebene Ya:sute tabo idi walo na:kegiya, “Koi
netewago dubu okolinami,
12 ebene ekawite ebeno nabiwitamo negi,
‘A:ma:le a:e tetelo natamo ikanaema: degeawia,
ebe inamabu ega:walo damela ka:lo natamo
nikanama:.’ Ebe tetelo nabiwite ebeno inamabu
ega:walo mani tulituliya anagiyamidalelamete
ebeno gudi netewatamo iyaiya ebo ikalamoli.
13 “Ebene ekawite bilibili egela ka:lutia:. Ebete
nabiwigodone delawi ebe damela kawonomo
maniamo midite mani lawete mulu opamo gito ti,
ebolo ebete daedale wokilo kubakuba tanalo eba
nosiyodilolelo ebeno mani gito nopoliyali.
14 Ebene ebe mulu opo kawonomolo bae
olopoligo tanalote epatamo ebo pemaigi, ebema:
bae kape tanalote ebe kawonomamo lawi.
15 Ebema: ebete tote ebe opo epono dubu
idigodolo woko eba nelawelo, ebete ebe tumamo
gito alibi ebeno goeogoeo ka:nulamenama:.
16 Ebe tetelo epate sosowamo dalomonakiya
ebe bae goeogoeoatamo da:pikalamolenaki,
ebete tete bilibilinomolo ebe bae naoma: ubi
niyatinami, wiyasiya lumagi idite ebetamo nao
inamabu kikamenakia:.
17 “Ebene egela epetapiate dolopoligiya ebete
ebeno woki iyakobi midite negi, ‘Naimano nabi-
wino wokopiagodolo nao inamabu bilibilinomo

ba:pola:na, iba:te a:ka:tuwa: naonama: modoboa:.
Na wiyasiya malo bae kapelo a:ema: wagelen-
amo!
18 Modobola na tote naimano nabiwitamo ma
kunu ka:negemamo, ‘Aba, na Godotamo ega:walo
a:ma:tamo iyaiya kuba tanalo a:nosiyodilolimo,
19 ebema: na wadenoa: a:ma:le na a:imano
guduma: ka:na:ima:. Modobola a:ma: na wiyasiya
a:imano wiya: wokodawa idima: na:midina:.’ ’
20 Ebe tetelo ebete maigate ebeno nabiwitamo
ebo ti.
“Ebene ebete mulune eba pitalo, ebeno nabi-
wite ebe numite ebe kawonomamo nilakapoim-
ilo ebetamo na:puligate ebe eba na:wiyamidalo
ebo naboeti.
21 Ebeno gudute negi, ‘Nabiwi, na Godotamo
ega:walo a:ma:tamo iyaiya kuba tanalo
a:nosiyodilolimo, ebema: na wadenoa: a:ma:le
na a:imano guduma: ka:na:ima:.’
22 “Wiyasiya ebeno nabiwite wokodawa
iditamo negi, ‘Wade kalikunomo samamo
adaema:wete naimano koitamo na:pa:pulima:,
ega:walo lini inamabu ebeno kotamo
pipulima:wete agowa pata akona:pupuliomiye.*
23 Ebene a:ma: toawete oli ape kau-goeo gadi-
nomo nelawa:wete nananagalimiye. Ale soliy-
omu bae eba naonalo kekalakalaonamalema:,

* **15:22:** Ya:suko tetelo lini inamabu ega:walo agowa pata ibino pupuli tanalono magumu ma kunula. Kawo dubute ebeno lini inamabu wokodawatamo a:kikaemene, wiyasiya ebete ebeno elawo ebeno gudutamo eba ikamelo ebeno lini inamabu ebetamo ebo kikaemene. Ega:walo ebeno kawo motolo ebeno wokopiate agowa patago wapata:laema: talenala, wiyasiya ebeno guda:te a:ka:tuwa: agowa patago kowapata:laema:na:.

24 mabu naimano gudu da:i ebete ka:lo igilo
walo a:kelawe, ebete iyabaiamo dalatidi wiyasiya
nale ebe walo a:kelaemo.’ Ebene ebe tetelo iba:te
kalakala ebo wagilimiya.

25 “Wiyasiya ebe tetelo naniwite nabiwino pali
bailo woko ebe nosiyodiluti. Dadimoni ebete
woko baine moto tataliamo eba pemaiganalo
mae diyamo ega:walo kalakala oaleno diyamo
ebo polowini,
26 ebema: ebete wokodawa idi ebetamo
ka:minate nalateda:ni, ‘Me tanalo keba
kunula:ka:?’
27 “Wokodawate ebetamo negeni, ‘A:imano
ekawi a:pa:ka, ebema: a:imano nabiwite oli ape
kau-goeo gadinomo anagalima:ka. Kalakala
kawonomote itana mabu ebete olalatia:no
a:ka:pemaigaka!’

28 “Ebe mabuma: naniwite dowanate
moto guamo odolo ubia:noma: eda:ni, ebene
ebeno nabiwite motone pemaiganate ebe
na:petoweomeni motamo ka:podolonama:.
29 Ebete wiyasiya ebeno nabiwitamo negeni,
‘A:ma: numa:, na ulama bilibilinomolo
a:imano wokodawama: eba eda:nalo, a:ma:le
danana:wenakiya nale ubia:noma: keda:nakia:.
A:ma:le wiyasiya natamo beda: inamabu
kikanama:wia? Eiye! A:ma: natamo da:peso
gautu-goeo kikanama:wea:, nale naimano
namutupiago eba naolo kekalakalaoma:!
30 Wiyasiya a:imano gudu idite a:imano inam-
abu uwatete, dubu bilibili kamiyala:go kuba eba
nosiyodilolelo a:imano mani anatutulateli. Ebene
ebe lumagite da:pa:ka, a:ma: ebe kalakalakobi

ka:mida:ema: oli ape kau-goeo ebetamo anagal-
ima:kata!’
31 “Ebeno nabiwite ebetamo nowamini,
‘Naimano gudu, a:ma: okolina tetelo nago
okolinata, naimano inamabu bilibilinomo
a:imanola.
32 Wiyasiya a:imano ekawite da:i ebete ka:lo
igilo walo a:kelawe, iyo, ebete iyabaiamo dalatidi
ale ebe walo a:kelaema:. Ebema: modobola a bae
kapimiya eba naonalo kekalakalaonamalema:.’ ”

16

Dogodogo Dubuno Inamabu Dulamelemenami Ebe Wokodawano Iyatulame Oi

1 Ebene Ya:sute ebe waloma:tapiatamo negiya,
“Kawo dubu idite dubu idi iyati ebete ebeno
inamabu bilibilinomo wadenomamo kulamele-
menama:. Ebene egela epetapi bilibilinomo
da:petoiya, epo epetapiate ebe dogodogo dubu
napaniya, ‘Numa:, a:ma:le diyata:wia ebe woko-
dawate a:imano inamabu pilo gabodo eba puwa-
telo ebo nowatutulatelenako.’
2 “Ebe tetelo kawo dubute ebeno wokodawa
ka:mite ebetamo negi, ‘Na ka:lo dolowimo,
ebe tanalo keba kunula:ka:? A:ma:le
naimano woko eba osiyodilonalo kebako
kuba kosiyodilola:wenamiya, modobola a:ma:
ebe iyaiya tanalo bilibilinomo a:imano woko
bukalo wadenomamo na:tuputupuilama:wete
ebo nadaiye nale kiyatawama:. Mabu a:ma:
modoboa: naimano inamabu ulamedawama:
eda:ma:, ebema: a:ma: ka:lo woko katepama:ta.’
3 “Ebene ebe wokodawate ebeno woko ba-
iamo eba tolo tepo magumulo na:negi, ‘Kawo

dubute naimano woko odiyobi, ebema: na keba
kunu na:kowagelemo? Na ubia:nola gowolesi
obobole woko osiyodilolema:, na elawoa:nola.
Ega:walo na epatamo manima: da:towetoweomo
na ilipokobi kolowimamo.
4 Oe, na iyatawala! Naimano woko namutu-
dawa eba masigilo epo epetapi naimano namu-
tupima: ka:midilimamo. Nale eba kunu dosiy-
odilomo, naimano woko olopoligo tetelo ebe
namutupiate naimano iyaiya modoboa: tanalo
magumulo kalakalago bowalubininakoma:na:.'
5 "Ebema: ebe tetelo ebete ebeno woko na-
mutudawa ma kunu masigi. Piyate ebe kawo
dubutamo mani wiyaolea:no, ebete ibi bilibili-
nomo ka:la:mite dopodawatamo negi, 'A:ma:
naimano woko namutudawatamo kebako mani
ka:wiyawea:?'
6 "Ebete negi, 'Nale 100 dolomu alono obo*
duwatimo, nale ka:wiya:.'
"Ebene kawo dubuno inamabu ulamedawate
ebetamo negi, 'Mela, a:ma:le duwata:wia ebe
pepa. A:ma:le 100 uwomu egebola:wete wiyasiya
50 dolomu nakulola:.'
7 "Ebene ebete tetedawa iditamo negi, 'A:ma:
kebako mani ka:wiyawea:?'
"Ebete nowami, 'Nale 1,000 witi-laiso baiko†
duwatimo, nale ka:wia:.'

---

* **16:6:** Yu epate olibi kikopuno ii alono oboma: midilinakiya, kelisini keba kunula:ka: eba kunula. Ega:walo iba:te ebe alono obo maniamo midilima: dolomu magumamo alateonakiya, mako dolomu 20 litama: eda:onamiya. † **16:7:** Yu epagodolo mako baiko 25 kilogalamama: eda:onamiya.

“Ebene kawo dubuno inamabu ulamedawate ebetamo negi, ‘Mela, a:ma:le duwata:wia ebe pepa. A:ma:le 1,000 uwomu egebola:wete wiyasiya 800 baiko nakulola:.’ Ebene kawo dubuno inamabu ulamedawate wiyaolea:pi bilibilinomatamo ma kunu genaki, iyo, ebete me gabodo ebeno woko namutudawa eba masigilo epo bilibilinomo epetapi ebeno namutupima: gito midili.

8 “Walone kawo dubute ebeno inamabu ulamedawano osiyodilo tanalo iyatawate negi, ‘Oe, ebe beda: mulo kawodawala:ka:! Ebete na eba kubainamelo ebe a:ka:tuwa: ebe walubi.’ ”

Ebene Ya:sute ebeno iyatulame oino magumu ma kunu awokalimiya, “Me opolo nanitabokobi midia: epate mulonomoma: eba eda:onalo ibino maniamo iyaiya tanalo osiyodilolenaka ibi kowalubilinama:. Wiyasiya alo magumulo dilukuliona ebe epate tete epetapilo mulo woki malagidiloa:no ibi a:ka:tuwa: ibino maniamo ibi kowalubilina:.

9 Nale la: analemata, modobola la: me opono maniamo epo la:imano namutupima: na:midilinala:, ebema: la:imano a:elao tetelo me opono inamabu dolopoligolametamene, Godokono Unu Duliyomololo la:imano namutupiate la: atumu kalakalago kuwatema:ta.

10 “Nanitabola, kebe lumagite da:peso tanalo wadenomamo dosiyodilomene, ebete kawo tanalo atumu wadenomamo ka:kosiyodilomene, ega:walo ebete da:peso tanalo magumulo delemasigimene, ebete kawo tanalo magumulo atumu ka:kelemasigimene.

11 Ebema: la: me opolo la:imano inamabu
tuputupu gabodo ulamena:no, Unu Duliyomololo
da:pola:na ebe wadewade tanalo Godote la:tamo
a:kikalamoletamene,
12 ega:walo la:le epetapino inamabu tuputupu
gabodo ulamelelamena:no, idawate la:imano
inamabunomo la:tamo a:kikalamolema:ta!
13 "Ega:walo me tanalo idila, lumagite netewa
elawodubatamo wokodawama: eda:ma: mod-
oboa:. Ebete eba kunu dowagelemene iditamo
eba dowanalo idi nilakapolo bemalagidilon-
amene, ega:walo ebete iditamo eba utinalo idi
ubia:noma: beda:namene. Ebema: a:ma: atumu,
Godotamo ega:walo manitamo kapiya tetelo
tuduwatama: modoboa:."

Ya:sute Wadewade Tabo Epetapi Da:kiyawaiya
Ma:t 11.12-13; 5.31-32; Mak 10.11-12

14 Yu epo magumulo Pa:lisi tanebapiate mani
kawonomamo malagidilolenamiya, ebema:
ibi epetapiate Ya:sukono tabo olowite ebe
nekalakalatitiya.
15 Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, "La: epono
ololo apulo la:imano unu tama wadekobi midili-
namata, wiyasiya Godote la:imano tepo magu-
muno tanalo iyatawala, mabu epate kebe iyaiya
tanalo unamo eba wadipalatelelo wadewade-
pima: degelana, wiyasiya Godote ebe tanalo kuba
abale niboma: gena.
16 "Godote ebeno Totomu Tabo Mosesedo
epatamo dikalamiya ega:walo ebeno woki
awokalimipiate Bukamo dakuloliya, ebe tagala
tanalono tabote pete Yoneko teta:mo ebo pemaigi.
Wiyasiya Yoneko tetene wagilimite Godote

Kawo Elawodawama: deda:na ebe oli tanalono tabote a:pe, ebene epetapiate me Wade Tabo eba kiyawaonalo, epo epetapi bilibilinomate olowite ibi ubila Godokono Wade Duliyomolamo ibi a:ka:tuwa: ibino elawamo nopila:oma:.

17 Me tanalo nanitabola. Me opo ega:walo tobolo unu ibino inamabuate tete geyageyanomolo eba pola:nalo walone a:ka:tuwa: kolopoligoma:na:, wiyasiya Godokono Totomu Tabo bilibilinomo magumulo madodo da:pesonomo idite a:kolopoligomene, ebeno tabote uwomua: uwomua: tetelo bitanamene."

18 Ebene Ya:sute tabo idi kegiya, "Kebe dubute ebeno kamiyale alibutite kamiyale idi delaemene ebete Godokono ololo apulo pilo tanalo kosiyodilomene, ega:walo dubute ebeno kamiyale alibutite, idawate ebe kamiyale delaemene ebete pilo tanalo kosiyodilomene."

Inamabu Bilibilinomago Dubu Ega:walo Lasalesiko Ibino Tanalo

19 Ebene Ya:sute me oi kiyawaiya, "Inamabu bilibilinomago dubu idite okolinami, ebete wiya kawokawo kaliku pupulinaki ega:walo tete bilibilinomolo wadewade nao inamabu ebe naonaki,

20 wiyasiya ebeno moto gigiyu tetelo nigologolo dubute watitanaki, ebeno mailo Lasalesitela, ebeno apelo kani kawokawate pola:menami.

21 Ebete inamabu bilibilinomago dubuno bae nao baine opamo da:pa:guditanaki, ebe bae papana naoma: ubi niyatitanaki, wiyasiya gaagaate da:pelamenakiya ebeno kani ebo pema:menaolemenakiya.

22 “Ebene egela idilo nigologolo dubute da:i,
Godokono nopopiate ebeno uliyana pelawete
Unu Duliyomolamo A:ibalayamatamo gito mag-
atiya, wiyasiya inamabu bilibilinomago dubute
da:i, epate ebeno ape pelawete bobamo gito niy-
atiya.
23 Ebene inamabu bilibilinomagodawate Ela
Opolo temeteme magumulo eba nokolilo, mu-
lunomone na:melete A:ibalayamako ebo numi,
Lasalesiago dokoliutiya.
24 Ebe tetelo ebete kawonomamo eba
negepatelo negi, ‘Aba A:ibalayama! A:ma: na
nilakapoinamelo Lasalesiko napaliba. Modobola
ebete ebeno nege koto wui obamo aduba:midate
naimano mena gibagibakobi na:pa:midina,
mabu na me Ela Opolo temeteme kawonomo
a:pelaemo!’
25 “Wiyasiya A:ibalayamate negi, ‘Gudu, a:ma:
nemalagidila. A:ma:le opolo dokoliawenamiya
ebe tetelo a:ma: wadewade inamabu watenamiy-
ata, wiyasiya Lasalesiko kubakuba inamabu
watenami. Ebema: numa:, ka:lo ebete wade
kalakalago pa:luta, a:ma: wiyasiya kawo teme-
teme magumulo pa:lutata.
26 Gudu, me tanalo idila. Aimano tetenomolo
kawo bolegale bitana, ebema: ale mene la:tamo
pa:iwalema: gabo puliyala, ega:walo la:le atamo
pa:iwalema: gabo atumu kitana:.’
27 “Ebene inamabu bilibilinomago dubute negi,
‘Aba A:ibalayama, nale a:ma: na:toweoemata,
a:ma: naimano nabiwino motamo Lasalesiko
nanalibiye,
28 mabu naimano paibu ekaki ba:pola:na.

Modobola ebete iba:tamo tote kawiya nananalemene, iba:te me kawo temeteme opamo pelamekapoma:.’

29 “A:ibalayamate wiyasiya negi, ‘Ao! Godokono tabote iba:godolo bitana, ebete Mosesedo epatamo dikalamiya ega:walo ebeno woki awokalimipiate ebeno Bukamo dakuloliya ebe kawokawo tabo. Modobola iba:te ebe iyaiya tanalo olowiote Godokono ubi tanalamo na:tudila:oma:na:.’

30 “Inamabu bilibilinomago dubute negi, ‘Ao, Aba A:ibalayama! Idawate a:ene igilamo maigate iba:tamo da:tomene, iba:te ebe anoano tanalo umite ibino kubane olobila:te woki iyakobi ebo ka:midilima:na:.’

31 “A:ibalayamate tabo eba wiyalo negi, ‘Iba:te Moseseko ega:walo Godokono woki awokalimipi dubu epetapiagodone tabo olowioa:no, lumagi idite a:ene iba:tamo da:nemaigamene, iba:te ebe tanalo duima:na: ebe lumagino tabo atumu nanitabokobi a:ka:midima:na:.’ ”

17

Saitanakono Kuba Gabamo Wabuga:ta Tanaloma: Ya:sute Degiya

Ma:t 18.6-7,21-22; Mak 9.42

1 Ebene Ya:sute ebe waloma:tapiatamo negiya, “Nanitabola, Saitanakono kuba gabamo wabuga:ta tanalate epatamo kemaimioma:na:, wiyasiya kebe lumagigodone demaimioma:na: Godote ebe lumagitamo kuba wiya kawonomo kikaemene!

2 Ebema: modobola epate ebe lawete ebeno
kuwokoba:mo kawo nokolanomo ma:midaomete
kewa: kolomamo neba:idiloma:na:, gudu da:peso
idite ebeno kuba magumamo gakapoma:.
3 Ebema: la: a:ka:tuwa: la:imano tanalo wade-
nomamo nulamenala:!
"A:imano ekawite a:ma:tamo kuba dosiyo-
dilomene, a:ma:le ebe na:totomutiye, ebene ebete
ebeno kubane olobigate ebeno woki iyakobi
da:midimene, a:ma: ebeno kuba egebolema:wete
na:dodolomatilimiye.
4 Iyo, ebete kapiya egelalo a:ma:tamo
sebeni kubakuba tanalo osiyodilolete, ebene
ebete sebeni teta:mo walo ka:pete ma kunu
dakapanatamene, 'Naimano naniwi, niyata.
Na walo a:ma:tamo kuba a:kosiyodilomo,'
modobola a:ma:le ebeno kuba egebolema:wete
ka:dodolomatilima:ta."

Godoko Nanitabokobi Midi Tanalo

5 Ebene Kawodawa Ya:sute dopamo daliboliya
Godokono woko ka:nosiyodiloma:, ebe alibolepi
dubate ebetamo negeliya, "Aimano nanitabokobi
midi tanalo kawokawokobi na:midiliama:."
6 Kawodawa Ya:sute eba wiyalo negiya,
"Mastada kikopu kawoa:, da:pesonomola.
Wiyasiya la:imano nanitabokobi midi tanalote
makonoma: deda:mene, la:imano elawote
modoboma: eba eda:lo la:le me kewatamo
kegelamamota, 'A:ma: a:ka:tuwa: a:imano
dolodolo magobela:wete, kewa: kolomamo
na:toa!' ebene me kewate la:imano tabamo
ka:tuduwatamene."

Wokodawano Woko Tanalo

7 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “La: me
uli tabo wadenomamo nemalagidilala:. Epo
magumulo idawate kawo elawodubuma:
eda:na ebene ebegodolo wiya: wokopi epetapi
bilibilinomo dilukulina, ebeno osiyodilo
tanalo keba kunula:ka:? Kawo elawodubuno
wiya: wokodawa idite pali damela obobole
woko ega:walo sipi-goeogoeo ulame woko
opoliyalete motamo da:pemene, ebe tetelo ebeno
kawodawate ebetamo ma kunu ba:kegemene,
‘A:ma: niyalata, a:imano tanalo dopamo
na:numa:. A:ma: a:imano bae nawete, walone
naimano bae na:pokalimiye’?
8 Ao, kawo elawodubute eba kunu
a:kowagelemene, wiyasiya ebete ebeno
wokodawatamo ma kunu kegemene, ‘Bae
okalimino daleya: kaliku pula:wete naimano
bae nosiyodila, ebene nale bae nao baiamo eba
okolilo, a:ma: wadewade bae ega:walo da:imi
obo natamo kowadaema:ta. Naimano bae nao
tanalo dolopoligomene, a:ma: walone a:imano
obo niawete a:imano bae ebo kenama:ta.’
9 “Me tanalo nanitabola. Kawo elawodubute
ebeno wokodawa iyaiya woko osiyodilolema:
danamene, ebe tetelo wokodawate ebetamo
tuduwatalo ebe woko dopoliyalemene, ebeno
kawodawate ebetamo eba kalakalalo wiyasiya
kawonomamo a:kemoiomene mabu ebe ebeno
wokodawano watodawala.
10 Ebema: la: olowiopi atumu. Kawo
Elawodawa Godote la:le kebe iyaiya woko
osiyodilolema: danaletamene, modobola la:
ebe woko bilibilinomo opoliyala:wete ma kunu
kegelamamota, ‘A Godokono wokopila. Ebete

a beda: tanaloma: kanaile, ale ebeno elawamo kalakalago gito osiyodiloma:, ebema: lumagi idite a moioema: modoboa:. Modobola epate aimano Kawo Elawodawa Godoko kapiya nemoioma:na:!' "

Ya:sute Teni Kukulakukulago Dubu Wadekobi Da:midioliya

11 Ebene Ya:sute Yelusalema kawo duliyomolamo eba tolo, ebete Samaliya opo ega:walo Ga:lili opo tetenomodo tiya.
12 Ebete duliyomolo idi da:pesamo da:piya teni kukulakukulago dubate eba:go palugote mulune ebetamo kawonomamo na:pegeliya,
13 "Ya:su, Wade Iyatulamedawa, a:ma: a na:nilakapoiama:!"
14 Ya:sute ibi muluamo nulamete iba:tamo na:negiya, "La: tolama:wete la:imano ape Godotamo kalimagono ikameopiatamo nanawokalilamola:la:."
Ebene iba:te eba tolamelo, gabo tetelo ibino apete wadekobi ebo nolowia.
15 Ibino taneba magumulo kapiya idi ebeno apete wadekobi dolowiya, ebete ebe tanalo numite ebeno tabo madodo unamo adipatelo Godoko eba moiolo Ya:sutamo walo na:ka:piya,
16 ebene ebete Ya:sukono agowa mabuamo pegate ebetamo kalakala tabo ebo pa:kiyawaiya. Ebe dubu Samaliya opodawala,
17 ebema: Ya:sute ebeno tanalo umite epatamo negiya, "Numa:la:, Godokono elawote teni dubu wadekobi a:midiole, wiyasiya epetapi naini iba:te ka:pelamea:.

18 Keleka: mabu me kapela dubu, ebe
kapiyate ka:pete ebeno kalakala tabo Godotamo
da:pa:kiyawao?”
19 Ebene Ya:sute ebetamo negiya, “A:ma:
maigawete na:toa. A:imano nanitabokobi midi
tanalote a:ma: wadekobi a:mida:ta.”

Godote Kawo Elawodawama: Deda:na Ebe Tanalono Pemaiga Tete
Ma:t 24.23-28,37-41

20 Ebene Pa:lisi tanebapi dubu epetapiate
Godote Kawo Elawodawama: deda:na ebe
tanalono pemaiga tetema: Ya:suko dalatediya,
ebete ibino tabo eba wiyalo negiya, “Anoano
tanalate la: a:kiyatulametamene ma kunu,
Godokono Kawo Elawodawano tete netatali.
21 Lumagi idite a:da: elemasigi tabo
ma kunu kegemene, ‘Numa:la:, ebe wade
tanalote owagilimi, mela!’ ega:walo idawate
ka:kegemene, ‘La: ebe tanalo ebamo na:numa:la:!’
Wiyasiya Godokono Kawo Elawodawama:
eda: tanalo eba kunua:, mabu ebe tanalo
tepo magumuno tanalola, iyo, la:tamo iyalo
a:pemaigiya.”
22 Ebene ebete ebe waloma:tapiatamo negiya,
“Me tetelo Epono Naniwite me opolo eba okoli-
nalo, me opo epate anoano tanalo ebegodolo
ulamenaka. Walone tetelo la: ubi kiyatimamota
mako egela walo ka:kuma:ema:, wiyasiya la:
a:kuma:ema.
23 Ebe tetelo epetapiate la:tamo ma kunu kege-
lama:na:, ‘Mela, me anoano tanalo na:puma:la:!’
o ‘Ibe, ebamo na:numa:la:!’ wiyasiya la: ibi
akowaloma:tala:la:.

24 Nanitabola, molete da:la:uwa:midamene
ebe tetelo egelate tobolo unu kawonomo
ka:pukuimene, ebema: na Epono Naniwite
walo da:ka:pemo naimano pe egelate eba kunu
kitanamene, iyo, me opo epo bilibilinomate
naimano pe tanalo kuima:na:.
25 Wiyasiya nanitabola, ebe tanalote
pemaiga:no, dopamo me tete epate na ubia:noma:
eda:ote natamo temeteme kawokawonomo
kikanamonema:na:.
26 “Nanitabola, Nowako tetelo kebako
tanalote ka:pemaigiyale, Epono Naniwite walo
da:ka:pemene ebe tetelo ebe atu tanalote
ka:ka:pemaigamene.
27 Ebe tetelo iba:te bae naota ega:walo elawo
da:imi obo kawonomamo niota, dubate kamiyale
uwatoleta ega:walo kamiyala:te dubu uwatoleta,
iba:te eba kunu eba wagelenalo Nowate kawo
peamo ebo opegiya. Ebene ebe tetelo obo ka-
wonomote odolote epo bilibilinomo ebo anaka-
pulamiya.
28 Ega:walo Lotako tetelo demaigiya, ebe atu
tanalote eba kunu ka:kemaigamene. Epate
bae naota ega:walo elawo da:imi obo kawono-
mamo niota, ibino inamabu maniamo midi-
oleta ega:walo mani kawonomamo uwateota,
pali inamabu amiota ega:walo moto etemoteota,
iba:te eba kunu eba wagelenalo
29 Lotate Sodomo duliyomolone pemaigate ebo
alauliya. Ebene ebe egelalo elate Godokono Unu
Duliyomolone opamo pegate ibi bilibilinomate
ela magumulo gito a:elaiya.
30 Ebema: Godote Epono Naniwino nanitabo

tanalo dawokalimene, ebe tetete eba kunu
ka:kitanamene.
31 “Ebe Kawo Egelalo kebe lumagite
moto tanatimilo dokolitamene, ebete
moto guamo walo a:ka:nopegamene ebeno
inamabu uwatema:, ega:walo tumulo woko
dosiyodilutamene ebe lumagite atumu ebeno
motamo walo a:ka:toamene.
32 Ebema: la: Lotakono kamiyaleno tanalo ne-
malagidilala:!*
33 Nanitabola, kebe lumagite ebeno kateneno
ubi gabodo eba tolo ebeno igilo Godogodone
damoeda:mene, ebeno igilote kalatidimene,
wiyasiya kebe lumagite ebeno igilo Godoko
mabuma: datutimene, ebete nanitabo igilo
kelaemene.
34 Nale la: analemata, ebe idokolo dubu
netewate kapiya ketalo delanama:na:, Epono
Naniwite penate idi eba pelawenalo idi ebo
katepanamene.
35 Ega:walo kamiyale netewate bae delapau-
tama:na:, ebete pete idi eba pelawelo idi ebo
katepamene.
36 Ega:walo dubu netewate pali bailo dowa-
paitama:na:, ebete pete idi eba pelawelo idi ebo
katepamene.”†

---

* **17:32:** Buka ka:la:mioledawa, a:ma: me tanalo niyatawa, Godokono elate Sodomo duliyomolamo da:pegiya, ebe tetelo Lotakono kamiyalete ubi kawonomo iyatiya duliyomolamo walo ka:tote ebeno motono inamabu ka:nuwatema:. Ebema: ebe egelalo ebete ela magumulo gito a:iya Sodomo duliyomolo epo epetapi bilibilinomago. † **17:36:** Luk 17.36 buka apuno tabo Lukute bukamo kakuloliya:, wiyasiya ebeno buka osiyodilo walo-gabo apune nanitabokobi mididawa idite akuloliya.

37 Ebene Ya:suko waloma:tapiate ebe
nalatediya, “Kawodawa, me tanalate kebolo
na:kemaimioma:na:?”
Ya:sute wiyasiya iba:tamo negiya, “Abale
inamabute kebolo kitanamene, waliate aleola:go
ebamo ka:guditama:na:.”

18

Amole Kamiyale Ega:walo Tabo Anagil-amedawa Ibino Iyatulame Oi

1 Ebene Ya:sute iyatulame oi idi ebe
waloma:tapiatamo na:kiyawaiya, mabu ebe
ubia:nola iba:te tete bilibilinomolo Godotamo
towetowe tabo gela magumulo iba:te wiya tabo
samamo lawea:no elawoa:noma: eda:okapoma:.
2 Ebete negiya, “Duliyomolo idilo tabo
anagilamedawa dubute nokolinami, ebete
Godotamo ka:tuduwatanakia: ega:walo ebete
epo ka:nilakapoilamenakia:.
3 Ebe atu duliyomololo amole kamiyale idite
na:kokolinami, ebete tete bilibilinomolo tabo
anagilamedawatamo penaki ma kunu pegenaki,
‘A:ma:le nago da:gowelaona, ebe lumagitamo
kuba wiya nikama:!’
4 “Ebene tabo anagilamedawate tete
geyageyadopolo ebeno tabo kolowinakia:,
wiyasiya walone ebete ebeno wokilo ma kunu gi,
‘Na Godotamo ka:tuduwatanakoa: ega:walo na
epatamo nilakapo kiyatinakoa:,
5 wiyasiya me kamiyalete tete geyageyalo
natamo kawo temeteme ikanamena. Nale
ebe walubia:no me temeteme tanalote
a:kolopoligomene, ebema: modobola nale

ebeno ubi tanalamo tuduwatalo eba:go gowelaodawatamo kuba wiya kikaemamo!’ ”
6 Ebene Kawodawa Ya:sute negiya, “Me tabo anagilamedawa ebe kuba lumagila, wiyasiya ebete degi, modobola la: ebe tabo wadenomamo nemalagidilala:.
7 La:imano woki keba kunula:ka:? Godokono epo magumulo piyate idoko tetelo ega:walo egela tetelo ebetamo towetoweolo diimina, ebete iba:tamo wiya ikalamea:noma: ba:keda:mene? Ega:walo ebete ibi walubilima: ubia:noma: eda:lo tete ba:kegeyageyaima:tepamene?
8 Ao! Nale la: analemata, ebete ibi walubililo iba:go da:gowelaona ebe epatamo kuba wiya samonomamo ka:pikalaemene, wiyasiya Epono Naniwite da:pemene, ebe tetelo ebete me opo epagodolo nanitabokobi midi tanalo ba:ka:puimene?”

Pa:lisi Tanebadawa Ega:walo Ta:kese Uwatedawa Ibino Iyatulame Oi

9 Ya:sute me iyatulame oi idi epo epetapiatamo ka:kiyawaiya, mabu ibi a:ka:tuwa: ibi tuputupupima: eba gelanalo ebo gelanakiya epo epetapi wadewade epoa:.
10 Ebete negiya, “Dubu netewate Godoko Amamateno Iya Motamo nodoliya Godotamo towetoweoma:, idi Pa:lisi tanebadawala, idi ta:kese mani elemasigilo uwatedawala.
11 Ebene Pa:lisi dubute ebe a:ka:tuwa: utite ebeno tanaloma: ma kunu gi, ‘Godo, na a:ma:tamo kalakala tabo kiyawaomo, mabu na me epo epetapidopoa:. Ma kunu na inamabu pilolo kuwatenakoa:, a:da: elemasigi

gabodo kepata:nakoa:, ega:walo dubu idino kamiyale pilolo kelawea:. Ega:walo me ta:kese uwatedawate iyaiya kuba dosiyodilolena, na eba kunua:.
12 Na kapiya wuiki magumulo nale netewa egelalo a:imano woko osiyodiloma: bae naoa:no lutanakomo, ega:walo nale duwatenakomo ebe inamabu bilibilinomo anagilamolete, epetapi teni apuapu magumune idi kapiya kelawe, idi kapiya kelawe, a:imano apu a:ma:tamo nanitabonomolo ikamenakomata.'
13 "Wiyasiya ta:kese uwatedawate muludopone nutite, ebete ebeno wato opamo tuduta:midate eba utitalo ilipago bodolo anagalimilo negi, 'Godo, na kawokawo kuba a:ma:tamo osiyodilolimo, wiyasiya nale a:ma: na:toweoemata, natamo kuba wiya ikanamea:no na na:nilakapoinama:!' "
14 Ebene Ya:sute negiya, "Na la:tamo negemo, Godote me amama: lumagino kuba egebolemete ebete ebeno motamo ebo ti, wiyasiya Pa:lisi dubu eba kunu kowagelea:. Godote ebeno tanalo ka:tupugaimea:, ebete ebeno kubago eba kunu ti. Mabu nanitabola, lumagite ebe a:ka:tuwa: ebe kawoma: da:midimene Godote ebe da:pesoma: ka:midimene, ega:walo kebe lumagite ebe a:ka:tuwa: ebe da:pesoma: da:midimene Godote wiyasiya ebe kawoma: ka:midimene."

Ya:sute Guda:tamo Koto Dowatiolelamiya
Ma:t 19.13-15; Mak 10.13-16

15 Ebene epate gudi egege Ya:sutamo nemagaeliya, ebete ebeno koto iba:tamo eba watiolelamelo Godoko kanama: ebete ibi wadenomamo

kowalubilinama:. Ebe tetelo ebe waloma:tapiate ebe tanalo umite epo kawiya analelo gudi nodiyoboliya,
16 wiyasiya Ya:sute gudi ebetamo eba ka:la:milo ebe waloma:tapiatamo negiya, “Gudi natamo pelaema: modobola. Ako-odiyobola:la:, mabu mako epate Godote Kawo Elawodawama: deda:na ebe duliyomolamo ka:nopila:oma:na:.
17 Na la:tamo nani tabo gemo, kebe lumagite gudu da:pesomu aimano Kawo Elawodawa Godoko lawea:no, ebe lumagite ebeno Kalakala Duliyomolamo a:ka:nopegamene.”

Inamabu Bilibilinomago Dubute Ya:sutamo Da:piya

Ma:t 19.16-30; Mak 10.17-31

18 Ebene Yu epono watodawa idite Ya:suko eba alateda:lo naniya, “Wade Iyatulamedawa, na beda: tanalo osiyodilote uwomua: igilo ebo na:kelaemo?”
19 Ya:sute ebetamo negiya, “A:ma:le na wadedawama: beda:ma: keka:na:miawa:? Wadedawa idi puliyala, Godoko kapiyate wadedawanomola.
20 A:ma: Godokono Totomu Tabo iyatawala. Lumagi idino kamiyale pilolo akolawa:la:, lumagi akoanakapuma:la:, inamabu pilolo akouwata:la:, lumagi idino tanaloma: a:da: tabo akokiyawala:, ega:walo a:imano nabiwila menokola ibino tabamo na:tuduwatanakiye.”
21 Wiyasiya ebete Ya:sutamo negiya, “Na da:peso tetene wagilimite me totomu bilibilinomo kodakodalo uwatete kapiya idi kadikanaliya:.”

22 Ya:sute ebeno tabo olowite ebetamo negiya, “A:ma:godolo kapiya tanalote ka:modobona:. Modobola epetapiate a:imano inamabu bilibilinomo maniamo uwateometate a:ma:le ebe mani nigologolopi epetapiatamo nanalabaolama:. Ebe tetelo a:ma: walo ka:pa:wete na nowaloma:eniye, ebene a:imano inamabu bilibilinomate Godokono Unu Duliyomololo ka:nepola:namene.”
23 Ebete ebe tabo olowite ebeno tepo magumulo mibonomoma: ediya mabu ebe inamabu bilibilinomagodawanomola.
24 Ya:sute ebe uminate negiya, “Godote Kawo Elawodawama: deda:na, inamabu bilibilinomagopiate ebe duliyomolamo nopila:oma: kodakodanomola!
25 Numa:la:, ka:molo-goeote* kaliku waluono moe iyado nilupigama: kodakodama: eda:na, gaboa:nola. Atumu inamabu bilibilinomagodawate Godokono Kawo Elawodawano duliyomolamo nopegama: kodakodanomoma: eda:na, gabote nanitabonomolo a:kitanamene.”
26 Ebene Ya:sukono tabo olowiopiate ebetamo negeliya, “A:ma:le degeawa: ebe tabote nanitaboma: deda:mene, piyate modobola:ka: Godote ibino igilo mula:lelaema:?”
27 Ya:sute iba:tamo eba wiyalo negiya, “Epagodolo da:kodakodaona ebe iyaiya tanalo wiyasiya Godogodolo kodakodanomoa:.”

---

* **18:25:** Ya:suko tetelo Yu epono tanalo ma kunula, iba:te alagiole ka:molo-goeogoeo kawokawonomamo ibino woko osiyodilolenakiya. Iyo, iyaiya tete epetapilo ka:molo-goeogoeate ibino inamabu watanakiya mulu opamo, ega:walo tete epetapilo iba:te pema: watenamiya.

28 Ebene Pitate Ya:sutamo negiya, “A:ma:
numa:, aimano motono inamabu bilibilinomo
miyapate a:ma: nowaloma:enata.”
29 Ya:sute iba:tamo walo na:kegiya, “Na la:tamo
nani tabo gemo, kebe lumagite ebeno moto,
o ebeno kamiyale, o ebeno nanila ekakila
ega:walo ebeno menokobila nabila gudila, ebe
iyaiya tanalo Kawo Elawodawa Godoko mabuma:
da:miyapamene,
30 ebete me tetelo wiyasiya Godogodone ebe
atu tanalo bilibilinomo walo ka:kuwatemene,
ega:walo walone ebete uwomua: igilo
ka:kelaemene.”

Ya:sute Ebeno A:e Tanaloma: Walo Da:kegiya
Ma:t 20.17-19; Mak 10.32-34

31 Ebene Ya:sute ebeno 12 waloma:tapi
dubu ebetamo ka:la:mite iba:tamo negiya,
“La: nolowiala:, a Yelusalemamo tolamitama:.
Ebolo Godokono woki awokalimipiate Epono
Naniwi mabuma: Bukamo dakuloliya ebe tanalo
bilibilinomate ka:pemaimioma:na:.
32 Iyo, Godote ebe Yua:piatamo kikalaemene,
ebene iba:te ebe malogolo eba kalakalatelo ebe-
tamo kowe ka:meolema:na:,
33 ega:walo iba:te pa:ka:pa:ka:mo ebe
a:na:ma:ga:midaote ebene ebe gito kanaka-
puima:na:, wiyasiya ebete netewa-kapiya egelalo
a:ene walo ka:kemaigamene.”
34 Wiyasiya Ya:sute da:kiyawaiya, ebe
waloma:tapiate ebe tabono magumu
wadenomamo kelawiya:. Ebe tanalote
waminalo itani ebema: iba:te wadenomamo
kemalagidiliya:.

Ya:sute Balidi Tamiome Dubu Wadekobi Da:midiya

Ma:t 20.29-34; Mak 10.46-52

35 Ebene Ya:sute Yeliko kawo duliyomolo niyakabamo eba penapelo, balidi tamiome dubute gabo niyakabolo okolite manima: epo ebe toweolamiti.
36 Ebete epo bilibilinomo gabodo da:petolamitiya, ebe tanalo olowite epetapi ebo alateda:liya, “Beda: tanalote ka:pitale?”
37 Iba:te nowaimiya, “Nasalete duliyomolo dubu Ya:sute pita.”
38 Ebene ebete tabo kawonomamo gelo negiya, “Ya:su, Da:ibidikono A:la:mu! A:ma:le na na:nilakapoinama:!”
39 Ebe tetelo dopamo da:petolamitiya ebe epate ebe kawiya analo nodiyobiya ebete taboa:no kokolitama:, wiyasiya ebete kawonomamo walo na:kegiya, “Da:ibidikono A:la:mu! A:ma:le na na:nilakapoinama:!”
40 Ebene Ya:sute ebamo utite balidi tamiome dubuno tanaloma: negiya, “Ebe nemaga:la:.” Ebete niyakabamo da:piya, ebe tetelo Ya:sute ebe nalatediya,
41 “A:ma: beda: ubi kiyata:wita nale a:ma:tamo kosiyodiloma:?”
Ebete negiya, “Kawodawa, na ubila inamabu wadenomamo kulamolema:.”
42 Ebene Ya:sute ebetamo negiya, “A:ma: balidi na:mela:! A:imano nanitabokobi midi tanalote a:ma: wadekobi a:mida:ta.”
43 Ebema: nanitabola, ebe tetenomolo ebeno balidite wadekobi dolowiomiya, ebete Godoko eba moiolo Ya:suko ebo waloma:tiya, ebene epo

bilibilinomate ebe tanalo umite iba:te atumu Godokono mailo unamo ebo adipatiya.

19

Ya:sute Sa:kiyasekono Motamo Da:tiya

1 Ebe tetelo Ya:sute Yeliko duliyomolo magumudo petuti,
2 ebe duliyomololo Sa:kiyaseko nokolinami, ebe ta:kese uwatepino watodawala ega:walo ebe inamabu bilibilinomagodawala.
3 Ebete ebeno tepo magumulo negiya, “Ya:suko kebako dawala:ka:?” ebene ebete ebe kuima: ubi kawonomamo niyatiti, wiyasiya ebe gopowai dubula ega:walo epo bilibilinomate Ya:suko a:wa:midiya, ebe mabuma: ebete Ya:suko uima: modoboa:.
4 Ebema: ebete epono dopo apuamo puligate, umei kewamo gito nodoliya Ya:suko kuima:, mabu Ya:sute ebe gabodo piti.
5 Ebene Ya:sute ebamo pemaigate balidi unamo da:pemeliya, ebe pumite napaniya, “Sa:kiyase, a:ma: samamo na:piwisiga! Na ka:lo egelalo a:imano motolo ka:lutamo.”
6 Ebe tetelo Sa:kiyasete samamo piwisigate, Ya:suko lawete ebeno motamo kalakala kawonomago gito magatiya,
7 ebene epo bilibilinomate ebe tanalo umite ubia: tabo ma kunu geliya, “Ebete kuba lumagino motamo a:to.”
8 Wiyasiya Sa:kiyasete ebeno motolo epono dopo apulo maigate Ya:sutamo negiya, “Kawodawa, a:ma: numa:! Ka:lo nale naimano inamabu tulituliya anagiyamidalete, naimano

inamabu epetapi nigologolopiatamo kikalamole-
mamo, ega:walo nale epetapino mani elemasigi
gabodo duwatenakimo netewa-netewa teta:mo
walo ka:ka:wiyaolemamo.”
9 Ebene Ya:sute negiya, “Ka:lo egelalo
Godokono igilo mula: tanalote me motamo a:pe,
mabu me dubu atumu ebe A:ibalayamakono
walone gudu idila.
10 Nanitabola, piyate kuba osiyodilole tanalo
magumulo dalatidiolena, ebe epo uwatete ibino
igilo ka:mula:lelaema: na Epono Naniwite ebema:
piyamo.”

*Kawo Dubute Wokopiatamo Mani Dikalam-
oliya Ebe Iyatulame Oi*
Ma:t 25.14-30

11 Ebe tabo dolowiutiya ebe epate iyatawaiya
Ya:sute Yelusalema kawo duliyomolo
niyakabamo a:pemaiga, ebema: iba:te
ibino wokilo negeliya, “Diyala, me tetelo
Godokono Kawo Elawodawano tanalote atamo
da:ba:pemaigamene.”
Ya:sute ibino tanalo iyatawate iyatulame oi idi
iba:tamo ma kunu kiyawaiya,
12 “Kawo dubu idite mulu opamo tiya, ebe
ubila ebe mulu opolo Kawo Elawodubuno gob-
ebobo nelawete, ebete ebeno duliyomolamo ebo
ka:ka:pema:.
13 Ebete toa:no, dopamo ebeno teni wokopi
ebetamo ka:la:mite iditamo 100 mani, iditamo
100 mani, ma kunu eba ikalamolelo ibi nanaliya,
‘La: me mani nekawokawoilamiyala: naimano pe
uwomuamo.’

14 “Ebene ebete mulu opolo eba nokolilo, ebeno
opo epo epetapiate ebetamo dowaote ebeno
walogabo apune tabo atapi ebo aliboliya. Iba:te
tolamete tabo ma kunu negeliya, ‘A ubia:nola
me dubute aimano Kawo Elawodubuma: eda:ma:,
ebete aimano opamo walo a:ka:pemene.’
15 “Wiyasiya kawo dubute mulu opolo Kawo
Elawodubuno gobebobo nelawete ebeno duliy-
omolonomamo walo na:ka:piya. Ebe tetenomolo
ebete dopamo piyatamo mani dikalamoliya, ebe
wokopi ebetamo na:peka:la:miya ebeno mani
uwomu iba:godone kiyatawaoma:.
16 Dopodawa ebete pete ebetamo na:pegiya,
‘Kawodawa, a:imano 100 maniamo nale 1,000
mani idi osiyodilimo.’
17 Kawo dubute ebetamo negiya, ‘Oe! A:ma:
wade wokodawalata! A:ma: da:peso tanalo wade-
nomamo osiyodiliata, ebema: nale a:ma: teni
duliyomolo ulamedawama: ka:midimamota.’
18 “Ebene tetedawa idite pete ebetamo
na:pegiya, ‘Kawodawa, a:imano 100 maniamo
nale 500 mani idi osiyodilimo,’
19 ebene kawo dubute ebetamo negiya,
‘Nale a:ma: paibu duliyomolo ulamedawama:
ka:midimamota.’
20 “Walone tetedawa idite pete ebetamo
na:pegiya, ‘Kawodawa, me a:imano 100 manila.
A:ma: da:toawiyala, na me mani kalikamo
wadenomamo matuomeote epate umia: baiamo
ebo iyatiyamo.
21 Na a:ma: tolemenamata mabu a:ma: gene-
gene dubunomolata. Epetapiate dalomonaka
a:ma: pa:wete ebe inamabu ba:puwatenakoma:ta,

ega:walo iba:te damionaka a:ma: ebe inamabu gito ba:petapionakoma:ta a:ma:le a:ka:tuwa: kenaoaema:.’

22 “Ebema: kawo dubute ebetamo negiya, ‘A:ma: kuba wokodawalata! A:ma:le degeawa:, ebe tabote a:imano kuba awokalimi! Iyo, a:ma: tabo ma kunu egeata, na genegene dubunomola, ega:walo epetapiate dalomonaka nale ebe inamabu ba:puwatenakomo, ega:walo iba:te damionaka nale ebe inamabu gito ba:petapionakomo.

23 Ebema: mabu keleka: a:ma:le naimano mani baneka wokopiatamo ka:nikalama:wiya:? Iba:te mani uwatete woko idi nosiyodilotaleka: kawodopoma: beda:na:, ebene nale pete a:ma:le natamo atu mani wiyasiya kele unudopamo walo ba:kikanama:wena:.’

24 “Ebene kawo dubute ebeno opopi nanaliya, ‘La: ebeno 100 mani laema:wete 1,000 maniago dubutamo nikama:la:.’

25 “Iba:te wiyasiya ebetamo negeliya, ‘Kawodawa, eba kunua:! Ebe lumagite 1,000 mani iyalo uwati!’

26 “Ebene kawo dubute iba:tamo nowamiya, ‘Na la:tamo negemo, kebe lumagigodolo wadewade woki da:pola:na, idawate ebetamo wadewade tanalo bilibilinomo kikameomene. Wiyasiya kebe lumagigodolo wadewade woki pola:na:no, ebegodolo kebe kapiyakapiya tanalate da:pola:na idawate ebegodone walo ka:kuwatemene.

27 Ega:walo me tanalo idila. Piyate nago gowelaoma: eba wagelenalo ubia:noma: deda:ona nale

ibino Kawo Elawodubuma: eda:ma:, la: ibi maga-
ela:wete naimano dopo apulo gowelaono gila:mo
gito napanakapulama:la:!' "

Ya:sute Yelusalema Kawo Duliyomolo Niyak-
abamo Da:nemaigiya
Ma:t 21.1-11; Mak 11.1-11; Yon 12.12-19

28 Ya:sute me tabo epatamo gete ibi dopolamete
Yelusalema kawo duliyomolo apuamo gito tiya.
29 Ebe tetelo ebete Betapa:gi duliyomolo
ega:walo Betani duliyomolo niyakabodo tote
Olibi Kewakewa Unu Damelamo ebo nemaigiya,
ebene ebete ebe waloma:tapi netewa dopamo
eba nalibolelo
30 iba:tamo negiya, "La: ebe tatali
duliyomolamo toawete, ebe duliyomolamo
da:nemaima:ema donoki-goeo da:peso ala:mo
ma:midao ebo ka:nuimamota, lumagite dopamo
ebe unamo kokoliya:. Modobola la: ale
pamiawete nemagaiyala:.
31 Idawate la:tamo degemene, 'La: ebe beda:ma:
kepamiawitama?' la: wiyasiya ma kunu
negeliyala:, 'Kawodawate donoki-goeo ubila.' "

32 Ebene iba:te gabodo tote duliyomolamo eba
nemaimilo Ya:sute ibi keba kunu kanaliyale,
iba:te ebe iyaiya tanalo eba kunu nulamiya.
33 Iba:te donoki-goeo da:peso eba pamitalo, ebe
goeono namutupiate iba:tamo negeliya, "La: ebe
beda:ma: kepamiawitama?"

34 Iba:te tabo eba wiyalo negeliya,
"Kawodawate donoki-goeo ubila."

35 Ebene iba:te donoki-goeo da:peso Ya:sutamo
magaete, ibino watubino kaliku donoki-goeo un-
amo alomomete, iba:te Ya:suko ibino kotamo adi-
patete gito owodimiya.
36 Ebe tetelo Ya:sute eba tutalo epate ibino
ga:ga:ga:ga: kaliku pupukulamete gabamo apote,
ebete ebe unudo tiya.
37 Ebete Olibi Kewakewa Unu Damelane
eba niwisigalo Yelusalema kawo duliyomolo
niyakabamo da:piya, ebe tetelo ebe
dowaloma:tanakiya ebe epo bilibilinomate
Godotamo kalakala tabo kapimiya kawonomamo
wadipalatelelo ebe ebo moiya, mabu iba:te
kawokawo anoano tanalo bilibilinomo ulamiya.
38 Iba:te tabo ma kunu gelitiya,

"Godo, a:imano mailago da:pita,
modobola a:ma: ebe Kawo Elawodubu ka-
wokobi na:midiye!
O epala:, la: Godoko moiolo unamo nadipata:la:,
ebe Unu Duliyomolono kalakala tanalono
mabula!"

39 Ebene epono taneba magumulo da:pola:niya
ebe Pa:lisi tanebapi dubate Ya:suko kawiya
naniya, "Iyatulamedawa, a:ma: waloma:tapi
nodiyobola:!"
40 Ya:sute iba:tamo nowamiya, "Nale la:tamo
negemo, me epate na moionea:notaleka: wiyasiya
gabono nokolate na eba adipanatenelo kawono-
mamo begelitana:."

Ya:sute Yelusalema Duliyomolo Epo Da:liyalamiya

41 Ebene Ya:sute Yelusalema niyakabamo pete
duliyomolo da:pumiya, ebete iilo
42 negiya, “Yelusalema, nale a:imano milo
mabuma: deda:namo, a:ma: ebe tanalo niy-
atawawetaleka: a:ma: ebe milo belawa:wena:,
wiyasiya a:ma: naimano nanitabo tanalo uima:
modoboa:!
43 Nanitabola, tete ebe na:pe a:ma:go
gowelaopima: deda:ona, iba:te pelamete
a:ma: kapanakopa:midama:ta a:imano epo
kanakapulaema:, ebene iba:te a:imano tametame
apulo gowolesi kawokawonomo eba obobolelo
iyaiya unuunu damela kosiyodilolema:na:,
a:imano epate ibino igilo ka:mula:lema: iba:te
iyabaiamo alautiokapoma:.
44 Ebene piyate a:imano kala ga:dimi
magumulo dilukuliona, iba:te ebe epo
alukolete kopoliyadigalema:na:, ega:walo
a:imano kawokawo moto iyalekete nokola
idite nokola idi unulo a:kitanamene. Iba:te
ma kunu ka:posiyodiloma:na: mabu Godote
a:ma: walubima: da:pe, a:ma: ebe tete
anaetoamidawete ebe kelawa:wea:!”

Ya:sute Godoko Amamateno Iya Moto Wadekobi Da:midiya

Ma:t 21.12-17; Mak 11.15-19; Yon 2.13-22

45 Ebene Ya:sute Godoko Amamateno Iya Mo-
tamo tote, ebe motolo ebete inamabu olowamepi
nulamete elawonomamo eba na:na:ma:latelelo
46 iba:tamo negiya, “Godokono Bukalo tabo
ma kunu bitana, ‘Naimano Moto epate Godoko
Amamate Motoma: kegelama:na:,’ la:le wiyasiya
pilo epono motoma: a:midimata!”

47 Ebema: Godotamo kalimagono ikameopino
watowatopi, ega:walo Godokono Totomu iyat-
ulamepi, ega:walo Yu epono kawokawo dubu
epetapi, iba:te Ya:suko anakapuima: gabo ebe wa-
ditiya. Wiyasiya egela epetapilo Ya:sute Godoko
Amamateno Iya Motolo epo eba iyatulamitalo,
48 iba:te gabo kumiya: mabu epo bilibilinomate
Ya:sukono tabo olowioma: ubi kawonomamo iy-
atilo iba:te eba:go ebo pola:niya.

20

Yu Watowatopiate Ya:sukono Elawo Mabuma: Ebe Dalatediya

Ma:t 21.23-27; Mak 11.27-33

1 Egela idilo Ya:sute Godoko Amamateno
Iya Motolo epo eba iyatulamitalo Godokono
Wade Tabo da:kiyawauti, ebe tetelo Godotamo
kalimagono ikameopi elawodubu, Godokono
Totomu iyatulamepi, ega:walo kawokawo dubu
epetapi, iba:te ebe odiyoboma: ebo pelamiya.
2 Iba:te ebe ma kunu palatediya, “A nanaa:,
a:ma: me iyaiya tanalo pokono elawamo kosiy-
odilola:wena? Ega:walo me elawo a:ma:tamo
potele kikametia?”
3 Ya:sute wiyasiya iba:tamo negiya, “Nale la:
dopamo kapiya tanaloma: kalateda:lemamota.
Modobola la:le na nananiyala:,
4 Yonete epo obamo dowaduba:midaolenaki,
ebe elawo ebetamo potele kikamile? Godotela:ka:
o lumagi iditela:ka:?”
5 Ebema: ibi a:ka:tuwa: ibino taneba magumulo
negeliya, “Ale degelama: Godote Yonetamo elawo

ikami, ebete kegemene, ‘Beda: mabuma: la:le
ebeno tabo nanitabokobi ka:mida:wea:?’
6 Ega:walo a modoboa: ebe ma kunu anama:,
me opo lumagite Yonetamo elawo ikami. Epate
ebe tabo olowite a nokolamo mapeamete kanaka-
puaema:na:, mabu iba:te negelana Yoneko ebe
Godokono woki awokalimidawala.”
7 Ebema: iba:te ibino tepo magumuno woki
waminaolelo Ya:sutamo negeliya, “Yonekono
elawo mabu a iyatawa:.”
8 Ebe tetelo Ya:sute iba:tamo negiya, “Ebema:
nale la: atumu akanaletama nale me iyaiya tanalo
pokono elawamo kosiyodilolenamo.”

Tupina Da:imi Pali Atila:pino Iyatulame Oi Ma:t 21.33-46; Mak 12.1-12

9 Ebene Ya:sute me iyatulame oi epatamo
negiya, “Dubute pali osiyodilote tupina da:imi
kewa ebo ami, ebe da:imino mailo ebe gala:ipi
da:imila. Ebene ebete ebeno pali atila:pi dubu
epetapiatamo gito atepi, iba:te ebolo woko eba
osiyodilonalo ebe pali wadenomamo umilo
ebeno da:imi kuwatolemenakoma:, ebene ebete
mulu opamo tote tete geyageyadopo nokoliatepi.
10 Da:imi tapio tetelo ebete pali atila:piatamo
wiya: wokodawa napalibi, ebete iba:godone
da:imino mani magumune ebeno kawodawano
apu ka:pelaema:, wiyasiya iba:te ebe wokodawa
gaubamo anagalimiote inamabua:no gito nali-
biya.
11 Ebene ebete wiya: wokodawa idi walo daka-
palibi, iba:te ebe eba kanagalimiolo ebe ilipo
ikamete atumu gito kalibiya.

12 Ebene ebete walo idi dakapalibi, ebe
netewa-kapiya tete dubula, wiyasiya iba:te ebe
bugomokobi midite pali magumune ebe gito
neba:idiliya.
13 Ebe tetelo pali namutudawate negi,
‘Na keba kunu na:kowagelemo? Modobola
nale kawonomamo demalagidilonamo ebe
gudu kanalibomamo. Diyala, iba:te ebetamo
da:ba:tudila:oma:na:.’
14 “Wiyasiya ebe pali atila:pi dubate ebe gudu
pitalo dumiya, iba:te ibino taneba magumulo
negeliya, ‘Numa:la:, me gudute nabiwino inam-
abu namutudawama: deda:mene, ebe gudute
na:pe. Ebema: modobola ale ebe anakapumite
ebeno pali lawenomo kelaemalema:.’
15 Ebe tetelo iba:te ebe lawete palino kala magu-
mune neba:idilote gito nanakapumiya.”

Ebema: Ya:sute olowiopiatamo negiya,
“La:imano woki keba kunula:ka:? Pali namu-
tudawate beda: tanalo na:ka:posiyodilomene
atila:pi dubatamo?
16 Nanitabola, ebete pete ibi panakapulamete
ebeno pali epetapiatamo ka:pikalaemene.”

Epate ebe tabo olowite negeliya, “Ao, ebe ku-
bate a:ka:pemaigamene!”

17 Ebema: Ya:sute ibi ulamelo negiya,
“Godokono Bukalo ditana me tabono magumu
keba kunula:ka:?

‘Moto etepiate iyabaiamo diyatiya
ebe alote wiyasiya
motono elawo mabuma: eda:na.’

18 Numa:la:, ebe alono kodakoda ebe nokola keba
kunula:ka: eba kunula. Iyo, me nokola unamo
degamene ebe lumagite keta:ta:puwatiomene,
ega:walo me nokolate lumagi dita:timene
kedagodagoimene.”
19 Ebene Godokono Totomu tabo iyatulamepi
ega:walo Godotamo kalimagono ikameopino wa-
towatopi, iba:te iyatawaiya Ya:sute ebe oi ibino
tanaloma: giya, ebema: ibi ubila ebe tetenomolo
ebe laema:, wiyasiya epo eba tolelamelo walo gito
katepiya.

Loma Epono Kawo Elawodubunomo Sisatamo * *Ta:kese Mani Ikameo Tanalo*
Ma:t 22.15-22; Mak 12.13-17

20 Ebene Yu watowatopiate Ya:suko laema:
gabo eba wadilo dubu epetapiatamo mani ebo
ikalamiya iba:te Ya:sutamo tolamete ebe kuba
gabamo ka:nowabuga:tama:. Ibi ubila ebegodolo
iya tabo olowite ebe tabono tanaloma: Loma
gabamanino kapela Kawo Elawodubutamo mag-
atate, ebete ebe ebolo kanakapuima:.
21 Ebema: ebe dubate Ya:sutamo pelamete
a:da: elemasigi gabodo ebe napaniya,
“Iyatulamedawa, a iyatawala a:ma:le
da:kiyawawenaka ebe iyaiya tanalo ebe
nanitabola, ega:walo a:ma: epo unu nikapiamo
kulama:wena:, ma kunu lumagi idi atepalo

* **20:19:** Sisako ebe Loma epono Kawo Elawodubunomola, opo kawonomolo ebe kapiya elawonomoma: eda:nami. Ebete ebeno gowelaopi iyaiya opamo alibolenaki, ebene iba:te ebe iyaiya opolo eba nilukulionalo epagodone ta:kese mani kawonomo ebo nuwatelamenakiya, ebe maniamo ibino Loma gabamanino iyaiya woko kosiyodilolenama:.

lumagi idi ebo a:kelawa:emene. Iyo, a:ma: epo
Godokono gabo wadenomamo iyatulamenata,
22 ebema: a nanaa:, Loma epono Kawo
Elawodubunomo Sisatamo ta:kese mani
ikameoma: modobola:ka: o kubala:ka:? A
ebetamo ba:kikameoma: o a:kikameoma:?”
23 Ya:sute ibino mena netewa tanalo iyatawate
iba:tamo negiya,
24 “La: mani kapiya natamo nada:la:. Ebe
manilo da:pola:na, mailo ega:walo ololo
pokonola:ka:?”
Iba:te ebeno tabo eba wiyalo negeliya, “Kawo
Elawodubunomo Sisakonola.”
25 Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, “Sisakono
inamabu Sisatamo nikameala:, wiyasiya
Godokono inamabu Godotamo nikameala:.”
26 Ebene ebe dubate ka:modobiya: epono ololo
apulo Ya:suko kuba gabamo kowabuga:tama:,
ebema: iba:te eba anoanolo tabo idi kegeliya:.

A:e Magumune Igilamo Maimio Tanalo
Ma:t 22.23-33; Mak 12.18-27

27 A:e magumune maimioa:noma: degelana,
ebe epo Sa:diyusi tanebapila.† Ibi epetapiate
Ya:sutamo pelamete tabo ma kunu pegeliya,
28 “Iyatulamedawa, Godokono Bukamo
Mosesete tabo ma kunu akuloliya, ‘Dubute a:ete
kamiyale gudia:no datepamene, ebeno ekawite

† **20:27:** Ya:suko tetelo Sa:diyusi epo ebe Yu epono taneba idila, iba:te Pa:lisi tanebapino iyaiya totomu bilibilinomamo ka:tudila:onakia:. Ega:walo epate a:elaote a:ene walo kemaimiote Godotamo da:nemaimioma:na:, ebe tanalo Sa:diyusi tanebapiate nanitabokobi ka:midinamia:, ebema: iba:te ebe atu nanitabokobi midia: tanalamo epo iyatulamenakiya.

ebe amole lawete ebeno naniwino tanaloma:
gudi nosiyodilolemene.'
29 Dopamo tetelo kapiya dubuno sebeni koiate
nilukulinamiya. Ibi magumulo dopo gudute
kamiyale lawete gudi ulamea:no a:iya,
30 ebene ebeno ekawite ebeno amole kelawete
eba kunu kowageliya.
31 Ega:walo tetedawa idite atumu kowageliya,
ebene ebe sebeni atu alailama:te gudia:no eba
kunu a:elaiya
32 wiyasiya kamiyalete walone gito a:iya.
33 Ebema: iba:te a:e magumune igilamo de-
maimioma:na:, ebe Kawo Egelalo ebe kamiyalete
pokono kamiyalema: na:keda:mene, mabu ebe
sebeni dubate aida:tepaiya?"
34 Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, "Numa:la:,
me opolo dubate kamiyale uwatolete, ebene
kamiyala:te atumu dubu akouwatolenaka,
35 wiyasiya Godokono Unu Duliyomololo
eba kunua:. Ebete kebe epo ebeno wadewade
ga:limapi gudima: deka:la:imene, iba:te
a:e magumune nanitabonomolo igilamo
kemaimioma:na:, ebene ebe tetelo iba:te
kamiyale walo a:ka:piaidiolema:na: ega:walo
dubu a:ka:puwatolema:na:.
36 Me tanalo ebe nanitabola, iba:te a:e
magumune emaimiya, ebema: iba:te Godokono
nopopimu eba ilukulionalo walo a:ka:elaoma:na:,
wiyasiya Godokono gudima: eba eda:olo
uwomua: igilago bilukulionama:na:.
37 Numa:la:, epate a:e magumune
demaimioma:na:, ebe tanalo Mosesete a
wadenomamo iyatuamiya. Iyo, ebete me tanalo

Godokono Bukamo iyatiya, ma kunu elate kewalo
dowaiti wiyasiya kewate kolotolitiya:, ebe tetelo
Mosesete Kawodawa Godoko ka:milo negiya,
'A:ibalayamako, Aisa:keko, Ya:ikoboko iba:te
uwomua: tetelo poko kamamatene, a:ma: ebe
Godotela.'
38 Ebema: la: Sa:diyusi tanebapi, la:imano wok-
ilo na:kemalagidilawenama ebe ewonino igilate
olopoligoiya? Ao, kolopoligiya:, mabu a:elaopiate
Godoko kamamatena: wiyasiya piyate igilolo
dilukulina ebe eponomate ebe amamatena, iyo,
a bilibilinomate ebeno uwomua: igilago ilukuli-
nama:!"
39 Ebe tetelo Godokono Totomu iyatulamepi
epetapiate Ya:sutamo negeliya, "Iyo,
Iyatulamedawa, a:ma: wadenomamo geata."
40 Nanitabola, ebe tetene wagilimite
epate Ya:suko tanalo idima: alateda:ma:
na:toletoleutiya.

Godokono Alibodawa Kelisoko Potelela:ka:
Ma:t 22.41-46; Mak 12.35-37

41 Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, "Epate
negelana Godokono Alibodawa Kelisoko ebe
Da:ibidikono a:la:mula, ebeno walone gudi
magumune kawokalamene. Wiyasiya me
tanalono magumu keba kunula:ka:?
42 La: numa:la:, Da:ibidite Sam Oale Bukamo
tabo ma kunu akuloliya,

'Kawodawa Godote
naimano Kawodawa Kelisotamo nege,
'A:ma: naimano tumudi apuamo na:pokoliya,
43 ebene a:ma:go gowelaopi

nale ibi a:imano agowa puti
baima: ka:midilimamo.’ ’ ”

44 Ebene Ya:sute tabo moga:melo walo
na:kegiya, “Modobola, la: me tabo eba
malagidilolo na nanana:la:, Da:ibidite ebeno
a:la:mu Kelisoko ebeno Kawodawama:
ka:milo ebete Godokono tumudi apuamo
okolima: giya, ebema: ebe tanalote keba kunu
na:ka:pemaigamene?”

Ya:sute Godokono Totomu Iyatulamepino Amama Tanaloma: Degiya

Ma:t 23.1-7,28; Mak 12.38-40

45 Ebene epo bilibilinomate ebeno tabo eba
olowiutalo Ya:sute ebe waloma:tapiatamo negiya,
46 “La:le Godokono Totomu iyatulamepi wade-
nomamo nulama:la:. Ibi ubila ga:ga:ga:ga: ka-
liku pupuliote olowame bailo eba wapata:lamelo
epate ibi ebo kowalogolema:. Iyo, ibi ubila
Yu epono balidi ibilamole moto gulo kawokawo
dubuno ilukuli bailo kilukulima:, ega:walo ibi
ubila soliyomu osiyodilo tetelo kawokawo ilukuli
bailo ka:pola:na:ma:.
47 Ega:walo iba:te amoleamoleno inamabu a:da:
elemasigi tanalodo eba uwatelo ebo opoliyale-
lamenaka, ebene iba:te ebe tanalo kuba:noma:
gelalo tolamete Godotamo balidi eba nibilam-
olelo ga:ga:ga:ga: towetowe tabo ebo negelanaka,
mabu ibi ubila epate ibino tanalo umilo ibi wade-
wadepima: kegelama:. Ebema: nanitabola, iba:te
kuba wiya kawonomo kelaema:na:!”

21

Amole Kamiyalete Godotamo Mani Dikamiya
Mak 12.41-44

1 Ebene Ya:sute Godoko Amamateno Iya Motolo
eba lutalo, inamabu bilibilinomagopiate ibino ni-
lakapo inamabu Godotamo dapalomutiya, ebete
ibino tanalo eba umitalo
2 inamabua: amole kamiyale idi ebo kumiya,
ebete mani egege netewa dapalomuti.
3 Ebema: ebete negiya, “Na la:tamo nani tabo
gemo, epate mani dapaloma me inamabua:
amole kamiyalete ibi bilibilinomo odoili,
4 mabu inamabu bilibilinomagopiate ibino
inamabu epetapi da:luililamenako ebe inamabu
paloma, wiyasiya me amole kamiyale inam-
abua:nola. Ebete ebeno bae uwateono mani
alomonomo apalomo.”

Godoko Amamateno Iya Moto Kubaimi Tanalo
Ma:t 24.1-2; Mak 13.1-2

5 Ebe tetelo Ya:suko waloma:tapi epetapiate
Godoko Amamateno Iya Motoma: ma kunu geli-
tiya, “Me nokola moto kawokawo wadewade-
nonomola! Ega:walo epate malo Godotamo ni-
lakapolo dikameonaka, ebe inamabuate wade-
wadenoma: eda:ona!”
Ebene Ya:sute iba:tamo negiya,
6 “La: me inamabu dulama:witama, walone
tetelo ibi bilibilinomate ka:kubakubaoma:na:.
Ebe tetelo me iyaiya motono tanaloma: nokola
idite nokola idi unulo a:ka:pola:nama:na:, mabu
gowelaopiate me nokola bilibilinomo mapitao-
lete opamo iyalekenomo ka:piyalekema:na:.”

Kawokawo Temetema:te Pelaema: Ya:sute Degiya
Ma:t 24.3-14; Mak 13.3-13

7 Ebene iba:te Ya:suko nalatediya, “Iyatu-
lamedawa, Godokono Moto kubaimi tanalote
kebe tetelo na:ka:pemaigamene? A beda: anoano
tanalate na:kiyatuaemene tete ebe na:pe ebe
tanalote ka:pemaigama:?”

8 Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, “La: nanisi-
wale. Lumagi idite la: demasigilitamene, la:
ebeno tabo ako-olowiala:, mabu dubu bilibili-
nomo epetapiate naimano mailamo pelamete
ka:pegelama:na:, ‘Na ebe Kelisotela! Tete ebe
na:pe!’ wiyasiya la: ibi akowaloma:tala:la:.
9 Ega:walo la:le iyaiya opo epono gowelao
tanalo ega:walo ibino gowelao nopo iyati tanalo
dolowiaema, ebe mabuma: la: kawonomamo
akotoletoleala:. Me tanalate nanitabolo
ka:pemaimioma:na:, wiyasiya ebe tete ebe
uwomu tetea:.”

10 Ya:sute iba:tamo walo na:kegiya,
“Nanitabola, opo epetapino epate opo epetapino
epago ka:gowelaoma:na:, iyo, opo idite opo
iditamo gowela tanalo kosiyodilomene.
11 Ebene kawokawo mumulate iyaiya opo
bilibilinomamo ka:pelaema:na:, ega:walo
kawokawo gabugabuno temeteme tanalate
ebe iyaiya epo kuwatema:na:, ega:walo
iyaiya duliyomolo epetapilo epate baea:no
kilukulioma:na:, ebene ebe atu tetelo tobolo
unulo iyaiya anoano tanalo ega:walo Godokono
elawo awokalimino tanalate ka:pemaimioma:na:.

12 “Me tanalate maimioa:no kubakubapiate
dopamo la: elawamo uwatetate temeteme ebo
kikalaema:ta. Iyo, Yu epono balidi ibilamole
moto gulo iba:te la:imano tanalo anagilamele-
lametate la: idoko motamo gito kalomoma:ta,
ega:walo na mabuma: iba:te la: iyaiya kawokawo
elawodubuno ololo apuamo magataletate, iba:te
atumu la:imano tanalo kakanagilamelelaema:ta.
13 Ebe tetelo la: wiyasiya iba:tamo naimano
Wade Tabote na:kiyawaiyala:.
14 Ebema: la:le ibino ololo apulo eba lam-
ota:onalo la:imano mailo wadekobi keba kunu
ka:midila:ema, ebe tetete pemaiga:no la:imano
gela tanaloma: woki bilibilima: akoeda:oala:,
15 mabu nale la:tamo mulo woki ega:walo
tabo eba ikalamelo, piyate la:go gowelaopima:
deda:ona iba:te la:imano nani tabo kubailaema:
a:ka:modoboma:na:.
16 “Ega:walo me tanalo idila. La:imano nabila
menokobila, ega:walo nanila ekakila, ega:walo
la:imano kalima epo epetapila namutupila, iba:te
la:go da:gowelaona ebe kubakubapino kotamo la:
kanalomoma:ta, iyo, la: epetapi la:imano epate
gito kanakapulaema:ta.
17 Nanitabola, na mabuma: epo bilibilinomate
la:tamo ka:dowaoma:na:,
18 wiyasiya naimano umi magumulo la:imano
watono eke idi kapiyate akalatidimene.
19 Ebema: la:imano kodakodalo utitata
tanalodo la:le la:imano igilo ma kunu
ka:mula:lemamota.”

Yelusalema Kawo Duliyomolo Kubaimi Tanalo
Ma:t 24.15-21; Mak 13.14-19

20 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Iyaiya
opono gowelaopiate pelamete Yelusalema
dapanakopa:midama:na:, la: ebe tanalo
duma:ema la: kiyatawaomamota ebeno olalati
tete ebe a:pemaiga.
21 Ebema: gowelaopiate pemaimioa:no,
modobola Yudiya opo epate dopamo
unuunu damelamo nalautioma:na:, ega:walo
Yelusalemalo dilukuliona ibi atumu iyabaiamo
na:ka:tolaema:na:. Numa:la:, ebe tetelo
piyate tumulo da:pola:nama:na: iba:te kawo
duliyomolono kala ga:dimi magumamo
nopila:oma: modoboa:, mabu iba:te ebolo wade
opila:o bai a:ka:nuima:na:.
22 Nanitabola, Godote dopamo ebeno Bukamo
dakuloliya ebe tanalate nanitabonomolo
ka:pemaimioma:na:, iyo, ebe tete ebe Yelusalema
duliyomolono kuba wiya lawe egelala.
23 Ebema: numa:la:, lamitulamitu ega:walo
nono dikalamena ebe kamiyala:tamo ebe ege-
late kubanomoma: keda:mene, mabu nanitabola,
Godokono kawo dowa tanalonomote Yelusalema
epatamo eba itanalo, ibino opolo kawokawo tepo
temetema:te ka:pemaimioma:na:!
24 Iyo, gowelaopiate ibi epetapi gowelaono
gila:mo kanakapulaema:na:, ega:walo ibi
epetapi ala:mo matuolamolete iyaiya mulu
opamo kemagatalema:na:, ebene nanitabokobi
midia:piate Yelusalema duliyomolo ibino
agowamo ka:mikitama:na:, Godote iba:tamo
dikalaemene ebe tete uwomuamo.”

Epono Naniwino Pe Tete
Ma:t 24.29-31; Mak 13.24-27

25 “Ebene egela, sagana, ega:walo mawele,
ibi magumulo kawokawo anoano tanalate
da:pemaimioma:na:, me opo kawonomolo
epate woki bilibilima: eba eda:olo balidi
koba:midaolema:na:, iyo, ebe atu tetelo kewa:
kolomono kawokawo ulate maimiote kolomo
bala dapalukolema:na:, iba:te ebe obono diyamo
dolowima:na: kawonomamo ka:toletoleoma:na:.
26 Ega:walo ebe tetelo tobolo ununo
elawoelawo inamabuate kalela:oma:na:, ebema:
epate me opono kawo olalati tanalo eba
makopelelo, iba:te tole kawonomamo lawete
elawoa:noma: ebo keda:oma:na:.
27 Ebene ebe tetelo Epono Naniwite tobolo
unune eba piwisigalo iba:te ebe ebo kuima:na:,
ebete ebeno elawago ega:walo alo kawonomago
ka:pemene.
28 Ebema: me temeteme tanalate maimi dowag-
ilima:na:, ebe tetelo la: unamo na:nemeliyala:
mabu la:imano igilo mula:le tete ebe netatali.”

Umei Kewano Tanalo
Ma:t 24.32-35; Mak 13.28-31

29 Ebene Ya:sute uli tabo iba:tamo ma kunu iyat-
ulamiya, “La: umei kewa ega:walo iyaiya kewano
tanalo wadenomamo nemalagidilala:.
30 La:le ibino paa mogoiamidale tanalo du-
lama:ema, ebe tanalote la: kiyatulamema:ta ula-
mano tete ebe netatali,
31 ebema: me temeteme tanalate maimiolo du-
lama:ema, la: kiyatawaomamota Godokono Kawo
Elawodawano tete ebe na:pe.

32 Na la:tamo nani tabo gemo, me tanalo bili-
bilinomate dopamo ka:pemaimioma:na:, walone
me tete epate ebo ka:elaoma:na:,
33 iyo, me opo ega:walo tobolo unu iba:te
kolopoligoma:na:, wiyasiya naimano tabote
a:kolopoligomene, uwomua: tetelo bitanamene.”

Olowiolo Ilukuli Tanalo

34 “La: a:ka:tuwa: la: wadenomamo
nulamenala:! La: bae nao tanaloma:, ega:walo
elawo da:imi obo nio tanaloma:, ega:walo
me opono inamabu uwate tanaloma: woki
bilibilima: akoeda:onala:. La: nanisiwale, ebe
Kawo Egelate samonomamo da:pemaigamene
la: kawonomamo da:bela:wa:oma, me tanalo ebe
gubite inamabu danagalimi keba kunula:ka: eba
kunula.
35 Iyo, ebe Kawo Egelate me opolo dilukuliona
ebe epo bilibilinomatamo ma kunu ka:pemene,
36 ebema: tete bilibilinomolo la: olowiolo eba
ilukulinalo Godotamo na:towetoweonala:. Ebe
tanalo magumulo la:le ebeno elawo lawa:wete,
kawokawo temetema:te da:pelaema:na: la: ebe
iyaiya tanalo magumudo nemaimiawete Epono
Naniwino dopo apulo ka:nelamota:onamamota.”

37 Ebene egela epetapilo Ya:sute Yelusalemamo
da:penaki ebete Godoko Amamateno Iya Motolo
epo piyatulamenaki, wiyasiya didokonaki ebete
duliyomolone walo ka:tonaki Olibi Kewakewa
Unu Damelalo ebo nowatanaki.
38 Ebe tetelo epo bilibilinomate duiyanomolo
Godoko Amamateno Motamo pelamenakiya
ebeno tabo ka:polowioma:.

22

Yu Watowatopiate Ya:suko Anakapuima: Degelitiya

Ma:t 26.1-5; Mak 14.1-2; Yon 11.45-53

1 Unamo Maiga: Palowa Bae Soliyomu* ebeno
mailo idi ebe Aduga:la Soliyomula,† ebeno osiyo-
dilo tanalo detataliya,
2 ebe tetelo Godotamo kalimagono ikameopino
watowatopi ega:walo Godokono Totomu iyatu-
lamepi dubu, iba:te Ya:suko anakapumi gabo
waditiya, wiyasiya iba:te epo tolelamelo awokala
kosiyodilutiya:.

---

* **22:1:** Me Unamo Maiga: Palowa Bae Soliyomu ebe Yu epono soliyomu idila. Aduga:la Soliyomu dolopoligomene, egela idilo me soliyomu idi wagilimite iba:te sebeni egela tetelo bosiyodilonakoma:na:. Me soliyomuno magumu ma kunula. Yu epate Isipiti opone Godokono elawamo da:nemaiminiya, ebe idokolo ibino palowa bae osiyodilolenate wadenomamo okaleona:no iba:te gawagawalo ebo tolameniya. Mabu ebe baete unamo maimioma: tetea:nola, ebema: ebe tanalo malagidiloma: Yu epate me soliyomu bosiyodilonakoma:na:. † **22:1:** Aduga:la Soliyomuno mabu ebe Moseseko tetelo wagilimiya. Ebe tetelo Isipiti Kawo Elawodubu Pa:lote Yu epo bilibilinomo uwatete ibi ebeno wiya: wokopima: midiliya, ebema: ebe ubia:nola ibi gito alibolema: ibino Ka:inane opamo. Godote Pa:lokono wato kodakoda tanalo dumiya, ebema: idoko idilo ebete ebeno a:e nopodawa Isipiti opamo napaliboni Isipiti epo bilibilinomono dopo gudi kapanakapulamenama:. Ebene ebe idokolo a:e nopodawate Yu epono gudi aduga:lalenate, wiyasiya Isipiti epono gudinomo anakapulameni. Ebe anoano tanalodo Yu epo bilibilinomate Isipiti opone ebo nemaiminiya, ebema: ebe tanalo malagidiloma: iba:te ulama bilibilinomo magumulo Aduga:la Soliyomu bosiyodilonakoma:na:.

Yudasite Ya:suko Laema: Nopo Diyatiya
Ma:t 26.14-16; Mak 14.10-11

3 Ebene Saitanate Keliyota duliyomolodawa Yudasikono tepo magumamo opegiya, Ya:sukono 12
waloma:tapino taneba magumulo ebe idila.
4 Ebete Godotamo kalimagono ikameopino wa-
towatopi ega:walo Godoko Amamateno Moto
atila:pi dubu iba:tamo tote nopo ebo niyatiya
Ya:suko ibino kotamo kiyatima:.
5 Ebe tetelo iba:te ebe tanalo olowite
kalakalaolo tabo ebo iyatiya ebetamo mani
kikaema:,
6 ebema: Yudasite ebe tabamo tuduwatate,
iba:godone tote gabo ebo nowadiya epoa: tetelo
Ya:suko ibino kotamo kiyatima:.

Ya:sute Aduga:la Soliyomuno Nao Inamabu Osiyodilolema: Tabo Degiya
Ma:t 26.17-25; Mak 14.12-21; Yon 13.21-30

7 Yu epono osiyodilo tanalo ma kunula, iba:te
ulama bilibilinomolo Unamo Maiga: Palowa Bae
Soliyomu nao dowagiliminakiya, ebe dopo ege-
lalo iba:te Aduga:la Soliyomuno sipi-goeogoeo
egege alukolenakiya.
8 Ebema: Ya:sute Pitako Yoneko ibi netewapi
eba nalibolelo negiya, “La: toawete Aduga:la
Soliyomuno nao inamabu na:nosiyodiloliyala:,
ale ka:penaoma:.”
9 Iba:te ebetamo negeliya, “Ale kebolo
na:ka:nosiyodilolema:?”
10 Ebete iba:tamo nowamiya, “La: kawo
duliyomolamo na:toala:, ebene obo daguwaita
ebe dubute la:go dapalugomene, la:le ebe

ebo nowaloma:tiyala:. Ebete kebe motamo
ka:nodolomene,
11 la: ebe moto namutudawatamo ma kunu
na:negeliyala:, ‘Iyatulamedawate a:ma:tamo ge,
moto keleka: nale naimano waloma:tapiago
Aduga:la Soliyomu bae ka:penama:?’
12 Ebe tetelo ebete la: moto guamo
kemagatalema:ta, unu motolo tete kawo bitana,
iyalo osiyodilaka. La: ebolo nao inamabu
na:nosiyodiloliyala:.”
13 Ebene iba:te tote, Ya:sute kebe tanaloma:
kanaliyale, iba:te ebe tanalo nulamete Aduga:la
Soliyomuno nao inamabu ebo nosiyodiloliya.

Ya:suko Malagidilo Bae Nao Tanalono Wagilimi Mabu

Ma:t 26.26-30; Mak 14.22-26; 1 Kol 11.23-25

14 Tete da:peni Ya:sute ebe alibolepi dubago bae
nama: ilukuliniya,
15 ebene ebete iba:tamo negeni, “Na ubi ka-
wonomamo niyatinatimo, nale a:ea:no dopamo
me Aduga:la Soliyomu la:go kenama:.
16 Ebema: nale la:tamo negemo, nale me soliy-
omu bae me tetelo walo a:kenamo, wiyasiya
Godokono Kawo Elawodawano tete da:pemene,
ebe tetelo me soliyomuno magumute nanitabolo
dawokalamene nale ebo kenamamo.”
17 Ebene Ya:sute kalili lawenate Godotamo
kalakala tabo genate iba:tamo negeni, “La:
me kalili lawa:wete, la: magumulo idite idi-
tamo kikame, idite iditamo kikame, ma kunu
nowagela:la:.
18 Nale la:tamo negemo, na me tetelo me elawo
da:imi obo walo a:ka:nimo, wiyasiya Godokono

Kawo Elawodawano tete da:pemene, ebe tetelo nale ebo ka:nimamo.”
19 Ebe tetelo ebete bae kelawenate Godotamo kalakala tabo genate, wakamionate iba:tamo eba ikalamolenalo negeni, “Me naimano apela, la: mabuma: Godotamo ikaemo. La:le na malagidilonelo me tanalo nosiyodilonakiyala:.”
20 Ebene ibino bae nao tanalo dolopoligoni, ebete kalili walo kelawenate negeni, “Me kalili ebe Godote epago milolo kilukulinama: oli nopo diyatiya me ebe tanalola. La: mabuma: deka:ka:liyamene, me naimano kalimate ebe nopo kodakodaimina.
21 “La: numa:la:! Na anakapunamepiatamo dikanaemene, ebe lumagite nago me bae nao bailo ba:luta!
22 Iyo, ebe nanitabola, Epono Naniwite a:eamo ebe na:to, Godote nopo dopamo diyatiya eba kunu, wiyasiya kebe lumagite ebe anakapumipiatamo dikalaemene, ebe dubute kuba wiya kawonomo kelaemene!”
23 Ebene ibi a:ka:tuwa: ibi magumulo idite idi ananaki, idite idi ananaki, eba kunu eba wagelenalo negelaniya, “Me kuba potele na:kosiyodilomene?”

Potele Kawodawama: Na:keda:mene

24 Ebe tetelo Ya:suko waloma:tapi magumulo potele kawoma: eda: tanaloma: apaminateui tanalote maigani.
25 Ebene Ya:sute iba:tamo negeni, “Godoko nanitabokobi midia:pino kawokawo elawodubate ibi a:ka:tuwa: ibi eba wadipalatelelo epo epetapi elawamo analenaka iba:te ibino ubi

tanalamo ka:tudila:onama:, ega:walo ebe ka-
wokawopi ubila epate ibi walubilipima: eba
ka:la:milo ibi ebo kemoiolema:.
26 Wiyasiya la:imano tanalo eba kunua:.
Modobola la:imano taneba magumulo
kawodawate oli ape lumagi keba kunula:ka:
ebakodawama: neda:mene, ega:walo la:imano
watodawate atumu ebe wiya: wokodawa keba
kunula:ka: ebakodawama: na:keda:mene.
27 Numa:la:, wadewade bae nao bailo
dokolita epate ebako lumagi kawodawama:
gelanaka, wiyasiya kebe lumagite ebetamo bae
dadaemenako iba:te ebe wiya: wokodawama:
gelanaka. Nanitabola, na wiya: wokodawa keba
kunula:ka:, nale la:imano taneba magumulo
ebako da:pesodawama: eda:namo, ebema:
modobola la: atumu eba kunu nilukuliniyala:.

28 "Nanitabola, naimano kodakoda
tanalo magumulo da:lutanakimo, la:le na
katepana:wenakia:,
29 ebema: Nabiwite na Kawo Elawodubuma:
keba kunu ka:midiniyale nale la: atumu eba kunu
ka:ka:midilimamota.
30 Ebene na Godokono Unu Duliyomololo
Kawo Elawodawama: eba neda:lo, la: nago soliy-
omu bae nawete da:imi obo ebo ka:niomamota,
ega:walo la: kawokawo elawodubuno ilukuli
bailo ilukula:wete Isalaela 12 gu epono iyaiya
tanalo anagilamelelamepima: keda:omamota."

Ya:sute Pitako Danani, A:ma:le Na Iyatawa:noma: Kegema:ta

Ma:t 26.31-35; Mak 14.27-31; Yon 13.36-38

31 Ebene Ya:sute negeni, “Saimono, Saimono,
a:ma: nolowia. Dubute witi-laisono tanalo
kuima:, da: wadenola: o da: kubanola:, ebete
keba kunu kanamogolenakole, Saitanako ubila
a:ma: kuba gabamo eba kunu kowabuga:tatama:,
ebema: Godote ebe tanalo iyatawate ebetamo
modoboma: ge.
32 Ebema: Saimono, nale a:ma: mabuma:
Godoko a:toweoma:kamo, ebete a:ma:
eba walubilo a:imano nanitabokobi midi
tanalote akalatidimene. A:ma: natamo walo
da:kolobigaemene, ebe tetelo a:imano ekaki
elawokobi na:midiliye.”
33 Pitate ebetamo nowamini, “Kawodawa, nale
a:ma:go idoko motamo tote da:na:emo, na ebe
tanaloma: olosiyodilomo.”
34 Ya:sute wiyasiya negeni, “Pita, na a:ma:tamo
negemo, ka:lo idokolo kakabate geoa:no a:ma:
netewa-kapiya teta:mo na iyatawa:noma:
kegema:ta.”

Ya:sute Gowelaono Gili Laema: Degeni

35 Ya:sute iba:tamo negeni, “Nale la: dopamo
danaliboletima, la: ma kunu analiamata,
‘Mania:no, ikuwa:no, ega:walo agowa pata:no
na:tolamiyala:,’ ebema: ebe tetelo la: modoboa:
tanalo a:ka:niyatawaima?”
Iba:te nowaiminiya, “Ao, nigologolo tanalo idi
ka:numia:.”
36 Ebene Ya:sute iba:tamo negeni, “Ka:lo
wiyasiya na tabo idi ma kunu gemo, ale
eba tolamelo la:godolo mani o baeno ikuwa
da:pola:lametana nuwatiyala:, ega:walo pogodolo
gowelaono gili itana:no, modobola ebete ebeno

lubudino kaliku maniamo naːmidite wiyasiya elawo gilite nelaemene.
37 Mabu na laːtamo negemo, Godote naimano tanalomaː ebeno Bukamo dakuloliya, tete naːpe ebe tanalote kemaigamene, iyo, buka apuno tabote ma kunu gena, ‘Ibaːte ebe kubakubapiago kapiyamaː midiya.’ ”
38 Ebene ibaːte negelaniya, “Kawodawa, aːmaː numaː. Mela, gowelaono gili netewa baːpolaːna!”
Yaːsute nowamini, “Eiye! Laː naimano tabono magumu wadenomamo kelawaːwenaː. Taula, nitanana.”

Yaːsute Olibi Kewakewa Unu Damelalo Godotamo Daːtowetoweoni
Maːt 26.36-46; Mak 14.32-42

39 Ebene Yaːsute Yelusalema duliyomolone nemaiganate ebete dopamo keba kunu kosiyodilonakile, eba kunu ebete ebe waloma:tapiago Olibi Kewakewa Unu Damelamo gito tolameniya.
40 Ebete ebe damelamo nemaiganate ibi nanaleni, “Laː malo Godotamo naːtowetoweonalaː mabu laːle Saitanakono kuba gabamo wabugaːta tanalamo daːbaːgudima.”
41 Ebene ebete ibi miyapanate kelaːmo tonate, ebe tetelo ebete pupamo nokolinate Godotamo ebo naːtowetoweoni.
42 Ebete naːgeni, “Aba, aːmaː ubi diyataːemene me tepo temeteme kalili nagodone nelawaː. Wiyasiya naimano ubiaː, aːmaː aːkaːtuwaː aːimano ubila nosiyodila.”
43 Ebe tetelo Godokono Unu Duliyomolone nopodawate ebetamo pemaiganate ebe elawokobi ebo paːmidini,

44 ega:walo ebete tepo temeteme ka-
wonomoma: eda:nate elawonomamo Godotamo
eba towetoweonalo, ebeno kolowate kalimama:
eda:omenate opamo ebo ka:ka:liyaomeni.‡
45 Ebene ebete towetoweo tabo gela baine
maiganate ebe waloma:tapiatamo da:peni iba:te
tepo temetema:go laonalo pulameni.
46 Ebete iba:tamo negeni, “La: beda: mabuma:
kelawenama? La: maimiawete Godotamo
na:towetoweonala:, mabu la:le Saitanakono kuba
gabamo wabuga:ta tanalamo da:ba:gudima.”

Yu Watowatopiate Ya:suko Anakapuima: Delaweniya

Ma:t 26.47-56; Mak 14.43-50; Yon 18.3-11

47 Ya:sute ebe tabo eba genalo, ebeno
waloma:tapi 12 magumulo dubu idi Yudasite
dubu bilibilinomo epetapi dopolamenate
iba:te kapimiya ebo pelameniya. Ebene
ebete Ya:sutamo nilakapo tabo genate ebe
kapaboeteonama: niyakabamo da:peni,
48 Ya:sute ebetamo negeni, “Yudasi, a:ma:
Epono Naniwi eba paboeteolo ebe anakapumip-
iatamo ikalaema: ka:pa:wa:?”
49 Ebene Ya:suko lawe tanalote maigama: eba
penalo, ebe waloma:tapi dubate ebe tanalo umi-
nate negelaniya, “Kawodawa, ale ibi gowelaono
gila:mo bakalukolema:?”
50 Ebene ibi magumulo idawate maiganate
Godotamo kalimagono ikameopino Ununomo

‡ **22:44:** Luk 22.43-44 buka apuno tabo Lukute bukamo kakuloliya:, wiyasiya ebeno buka osiyodilo walogabo apune nanitabokobi mididawa idite akuloliya.

Watodawano moto wokodawa anagaliminate
ebeno tumudi apuno galo ebo mapitamidameni.
51 Ya:sute wiyasiya ibi kawiya nanaleni, “Taula,
nolodiyobala:!” ebene ebete ebe dubuno galo
dologimini ebe tetelo wadekobi nolowini.
52 Ebene Godotamo kalimagono ikameopino
watowatopi, ega:walo Godoko Amamateno
Moto atila:pi dubu, ega:walo kawokawo dubu
epetapi, iba:te Ya:suko laema: da:pelameniya
ebete iba:tamo negeni, “Na pilo lumagila:ka:,
o na gowelaodawala:ka:? La:le na lawenema:
gowelaono gila:go ega:walo gaubago beda:ma:
ka:pelama:ema?
53 Na egela epetapilo Godoko Amamateno Iya
Motolo la:imano ololo apulo da:pokolitanakimo,
ebe tetelo la:le na kelawena:wea:. Wiyasiya me
idoko la:imano tetela, iyo, idoko namutudawama:
deda:na ebeno elawo tetete a:pemaiga.”

Pitate Ya:suko Iyatawa:noma: Degeni

Ma:t 26.57-58,69-75; Mak 14.53-54,66-72; Yon 18.12-18,25-27

54 Ebe tetelo iba:te Ya:suko kotamo
kodakodanomolo lawenate, Godotamo
kalimagono ikameopino Unu Watodawanomono
motamo magataniya, wiyasiya Pitate ibi
muludopone waloma:taleni.
55 Ebene epetapiate motono kala magumulo
ela madonate eba pola:nalo, Pitate kala ga:dimi
magumamo nopeganate iba:go ebo nokolini.
56 Ebe tetelo Pitate elano alolo eba nokolinalo,
woko buwelete ebe wadenomamo uminate ne-
geni, “Me dubu atumu Ya:suago pata:nami!”

57 Pitate wiyasiya negeni, “Kamiyale, na iyatawa: ebe!”
58 Ebene iba:te tete da:pesamo ilukula:tepanate, dubu idite ebe wadenomamo uminate walo nakanani, “A:ma: atumu ebe waloma:tadawa idilata!”
Pitate wiyasiya negeni, “Dubu, na ebe iyatawa:!”
59 Tete kele kawodopo da:ka:petoni, dubu idite elawodopamo na:kegeni, “Nanitabola, me dubu Ya:suago pata:nami, mabu ebe Ga:lili opodawala!”
60 Pitate wiyasiya negeni, “Dubu, a:ma:le degeawena ebe tabono tanalo na iyatawa:!”
Ebe tetenomolo ebete ebe tabo eba genalo kakabate negeoni,
61 ebene Kawodawa Ya:sute olobiganate da:nemeleni Pitako ebo numini. Ebe tetelo Ya:sute ebetamo dopamo kebe tabo kegenile, Pitate ebe tabo ebo malagidiloni, “Ka:lo idokolo kakabate geoa:no, a:ma:le netewa-kapiya teta:mo na iyatawa:noma: kegema:ta.”
62 Ebene Pitate iyabaiamo tonate kawo tepo temetemenomago iinomo ebo niini.

Godokono Moto Atila:pi Dubate Ya:suko Danagalimioniya

Ma:t 26.67-68; Mak 14.65

63 Ebene Godoko Amamateno Moto atila:pi dubate Ya:suko eba kalakalatenalo ebo anagalimioniya.
64 Iba:te kalikamo ebeno ololo mula:menate ebe anagalimiolo negelaniya, “A:ma: Godokono woki

awokalimidawama: nanitabolo deda:wena, a:ma:
negea piyate kanagalimiotana!”
65 ega:walo iba:te ebe eba malogonalo
kubakuba tabo epetapi bilibilinomo ebetamo
ebo kiyawaoniya.

Yu Epono Ka:nisolo Dubate§ Ya:sukono Tanalo Danagiyamidameniya

Ma:t 26.59-66; Mak 14.55-64; Yon 18.19-24

66 Ebene egela walo apuamo Godotamo
kalimagono ikameopino watowatopi, ega:walo
Godokono Totomu iyatulamepi, ega:walo
Yu epono kawokawo dubu epetapi, iba:te
aladabutinate epetapiate Ya:suko ibino dopo
apuamo magatanate nananiya,
67 “A:ma: a nanaa:, a:ma: Godokono Alibodawa
Kelisotela:ka:?”
Ebete wiyasiya iba:tamo negeni, “Nale
la:imano tabo nanitabolo dowaimo la:
nanitabokobi a:ka:mida:ema,
68 ega:walo nale la: tanalo idima:
dalateda:letama, ebe tetelo la:le natamo wiya
tabo wadenomamo a:kegelaema.
69 Nanitabola, na Epono Naniwite me tetene
wagilimite Elawodawa Godokono tumudi apulo
ka:nokolimamo!”

---

§ **22:65:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: me tanalo niyatawa, Ya:suko tetelo Yu epono watowatopi dubu epetapi, ibi me Ka:nisolo dubula. Ebe watowatopiate Yu epono iyaiya tanalo eba anagilamelelamelo kubakubapiatamo ibino wiya ebo ikalamenakiya, wiyasiya ebe Ka:nisolo dubagodolo elawo kitanamia: lumagi a:eamo aliboma:.

70 Ebe tetelo ibi bilibilinomate negelaniya,
“A:imano tabono magumu keba kunula:ka:?
A:ma: Godokono nani Gudula:ka:?”
Ebete iba:tamo nowamini, “La:le ebe ebe gela-
mata.”
71 Ebema: iba:te negelaniya, “A me dubuno
kuba kiyatawaoma: tabo gedawa idi a ubia:nola,
mabu a a:ka:tuwa: ebeno tabonomone ebe olow-
ima:!”

23

*Yu Epono Watowatopiate Ya:suko Paelete-
tamo* Demagatiya*

Ma:t 27.1-2,11-14; Mak 15.1-5; Yon 18.28-38

1 Ebene ibi bilibilinomate maimiote Ya:suko
lawete Paeletetamo ebe gito magatiya.
2 Iba:te ebeno tanalo eba anagilamelemelo
Paeletetamo negeliya, “A me dubu uima: ebete
aimano epo eba iyatulamitalo da:kubailamiti,
ebete ibi ma kunu odiyoboli iba:te Kawo Ela-
wodubunomo Sisatamo ta:kese mani ikameoma:,
ega:walo ebete iba:tamo negenako ebe Kelisotela,
Kawo Elawodubula.”
3 Ebema: Paeletete ebe nalatediya, “A:ma: Yu
epono Kawo Elawodubula:ka:?”
Ya:sute ebetamo nowamiya, “A:ma:le ebe ebe
geata.”
4 Ebene Paeletete Godotamo kalimagono
ikameopino watowatopi ega:walo tabo

* **23::** Ya:suko tetelo Loma epate Paeleteko napalibiya Yu epono Yudiya opamo, ebete ibino kapela Kawo Elawodubuma: ka:peda:nama:, ebene ebe opolo Paeleteko kapiyagodolo elawo itanami lumagi a:eamo aliboma:.

olowioma: da:pelamiya ebe epo bilibilino-
matamo negiya, “Na me dubuno kuba idi
kumita:.”
5 Wiyasiya iba:te elawonomamo walo
na:kegeliya, “Ebete dopamo Ga:lili opone
wagilimite mamo pemaiga epo kubanu
iyatulamenaki, ma kunu Yudiya opo
kawonomolo ebete ibi nanalenako iba:te
gabamaniatamo gowelao tanalo kosiyodiloma:.”

Paeletete Ya:suko Kawo Elawodubu Eloditamo Danalibiya

6 Paeletete ibino tabo olowite ebe a:ka:tuwa:
ebetamo negiya, “Oe, me dubu Ga:lili opo-
dawala!”
7 Ebe tetelo Paeletete iyatawiya Elodite
Yelusalema kawo duliyomololo okoliatepama:
da:piya, ebema: ebete Ya:suko ebetamo gito
nalibiya mabu Elodiko Ga:lili opono Kawo
Elawodubula ega:walo Ya:suko ebe opone piya.
8 Ebene Elodite Ya:suko umite kawonomamo
kalakaliya, mabu ebete Ya:sukono osiyodilole
tanalo olowite tete geyageyanomolo ebe uima:
ubi eba iyatinalo ma kunu malagidilonami,
“Diyala, Ya:sute naimano ololo apulo anoano
tanalo idi da:bosiyodilomene.”
9 Ebe mabuma: Elodite Ya:suko iyaiya tanalo
bilibilinomoma: nalateda:iya, wiyasiya Ya:sute
ebetamo tabo kapiya idi kegiya:.
10 Ebene Godotamo kalimagono ikameopino
watowatopi ega:walo Godokono Totomu iyatu-
lamepi, iba:te maimiote Ya:sukono tanalo eba
anagilamelemelo ebe kuba lumagima: gelalo ela-
wonomamo geliya,

11 ega:walo ebe atu tetelo Elodite ebeno gowe-
laopiago Ya:suko malogolo nekalakalatitiya. Ebe
kalakala magumulo iba:te kawokawo elawodu-
bate da:pupulinaka ebako kaliku ebetamo pulim-
ite, ebene iba:te eba kunu Paeletetamo walo gito
kanalibiya.

12 Ega:walo me tanalo idila. Elodiko ega:walo
Paeleteko ibi netewapiate dopamo idite iditamo
dowanaki eba kunu wagelenamiya, wiyasiya
me egelane wagilimite iba:te namutupima:
nanitabonomolo ediya.

Paeletete Ya:suko A:eamo Dalibiya
Ma:t 27.15-26; Mak 15.6-15; Yon 19.1-16

13 Ebene Paeletete Godotamo kalimagono
ikameopino watowatopi, ega:walo Yu epono
kawokawo dubu epetapi, ega:walo kebe
epate ibino tabo olowioma: da:pelamiya, ibi
bilibilinomo ebetamo ka:la:mite
14 iba:tamo negiya, “La: me dubu natamo epo
kubailamedawamu magaemata, wiyasiya nale
la:imano ololo apulo ebeno iyaiya tanalo danag-
ilamelemo ebegodolo kuba idi kumia:.
15 Ega:walo Elodite atumu ebegodolo kuba
idi kuimia:, ebete ebe atamo ebema: kapalibo.
Nanitabola, ebete kawo kuba idi kosiyodiloa:
ebete ebema: a:ela.
16 Ebema: modobola nale ebe pa:ka:pa:ka:mo
a:na:ma:ga:midaote gito kalibomamo.”

17 Paeletete me tabo negiya mabu ebeno osiy-
odilo tanalo ebe ma kunula, ulama bilibili-
nomo magumulo Yu epono Aduga:la Soliyomu
tetelo iba:te idoko motolo kapiya lumagi mailamo

deka:minakiya, Paeletete ebe lumagi ebeno kuba wiyane gito alibonaki.†

18 Wiyasiya epo bilibilinomate Paeletetamo gelatepaolo negeliya, “Ao, Ya:suko nanakapuma:! A ubila a:ma: Balabasiko gito naliba!”

19 Balabasikono tanalo ma kunula. Dopamo ebete Loma gabamaniatamo gowelao tanalo eba osiyodilolo epo epetapi Yelusalemalo ebo anakapulamiya, ebema: iba:te ebe idoko moto magumamo gito ba:idiliya.

20 Ebe tetelo Paeleteko ubila Ya:suko gito kaliboma:, ebema: ebete ebeno tabo madodo adipatelo epo bilibilinomo walo nakanaliya,

21 wiyasiya ibi bilibilinomate kawonomamo negeliya, “Kewa olotolowamo tupuguima:wete, ikoko nanagilamolema:!”

22 Ebene netewa-kapiya teta:mo Paeletete walo na:kegiya, “Mabu keleka:? Ebete beda: kuba kosiyodilile? Na ebegodolo kuba idi kumita: nale ebe a:eamo ebema: alibola! Modobola nale ebe pa:ka:pa:ka:mo a:na:ma:ga:midaote gito kalibomamo.”

23 Wiyasiya iba:te olodiyoboa:no kawonomamo nega:gitiya Ya:suko kewa olotolowamo ka:tupuguima:, ebene ibino gelatepao tanalote kawonomoma: dediya Paeletete iba:tamo gito tuduwatiya,

24 iyo, iba:te ebe keba kunu kaniye, Paeletete eba kunu osiyodilote Ya:suko a:eamo alibo tabo ebo giya.

---

† **23:17:** Luk 23.17 buka apuno tabo Lukute bukamo kakuloliya:, wiyasiya ebeno buka osiyodilo walogabo apune nanitabokobi mididawa idite akuloliya.

25 Ebene iba:te idoko motolo lumagi mailamo
deka:miya, ebe dubu epo anakapulamedawa
ega:walo gabamaniatamo gowelaodawala,
Paeletete ebe ebeno kuba wiyane gito alibiya,
wiyasiya ebete Ya:suko epatamo gito ikalamiya
iba:te ibino ubi tanalo kosiyodiloma:.

Gowelaopiate Ya:suko Kewa Olotolowamo Da:tupuguimiya
Ma:t 27.32-44; Mak 15.21-32; Yon 19.17-27

26 Gowelaopiate Ya:suko a:e baiamo eba ma-
gatalo, Saimonoko Sailiniya duliyomolo dubula,
ebete iyabaine kawo duliyomolamo ebe gabodo
piti, ebene iba:te ebe elawamo lawete naniya,
Ya:suko dopamo eba tutalo Saimonote ebeno
kewa olotolowa kaguwataema:.
27 Ebene epo bilibilinomate ebe eba
waloma:titalo, ibino taneba magumulo kamiyale
epetapiate Ya:sukono tanaloma: iima:go
tolamitiya.
28 Ya:sute wiyasiya iba:tamo olobigate negiya,
“Yelusalema duliyomolo kamiyala:la:, la:
naimano tanaloma: kiimitala:, la: a:ka:tuwa: la:
ega:walo la:imano gudino tanaloma: niimitala:!
29 Mabu kuba tete ebe na:pe epate ma
kunu kegelama:na:, ‘Ta:li kamiyale ega:walo
lamitua:noma: eda:o kamiyale ega:walo
guda:tamo nono ikalamea: kamiyale, iba:te
olalati tetelo modobodopoma: keda:oma:na:,
wiyasiya guda:gopi kawo tepo temetemenomo
kiyatawaoma:na:!’
30 Ebe tetelo epate temeteme magumulo un-
uunu damelatamo kegelama:na:, ‘La: a unamo

na:pa:guda:la:!’ ega:walo egege damelatamo kegelama:na:, ‘La: a na:pitioa:la:!’
31 Ebema: kamiyala:la:, la: me tanalo nemalagidilala:. Kewate alawoa:noma: eda:o tetelo kubakubapiate natamo mako kawo kuba osiyodiluta, ebema: walone tetelo kewate alawoma: deda:oma:na:, la: nanisiwale! Diyala, ebe tetelo ibino tepo magumuno kubate kawonomoma: eda:lamete la:tamo ega:walo la:imano guda:tamo iyaiya kuba kawokawonomo da:bosiyodilolema:na:.”‡
32 Ebe tetelo iba:te kuba osiyodilolepi dubu netewa Ya:suago magataliya, iba:te ibi kapimiya a:eamo kanalomoma:.
33 Ebema: iba:te damela unu ida:mo nemaimiya, ebe damelano mailo ebe Wato Goala, ebene iba:te Ya:suko kewamo ebolo na:tupuguimite ikoko ebo nanagilamolemiya, ega:walo kubakuba tanalo osiyodilolepi dubu netewa atumu kuwatete, idi tumudi apuamo, idi pele apuamo, iyaiya kewa olotolowamo eba kunu ka:tupuguilamiya.
34 Ebene Ya:sute negiya, “Aba, a:ma: ibino kuba egebolelama:wete na:dodolomatililama:, mabu iba:te beda: tanalo kosiyodilute ibi iyatawa:.”

‡ **23:31:** Ya:sute me uli tabo degiya, ebe tabono magumu ma kunula. Lumagite ka:ka: kewamo ela demadomene elate kawonomamo a:kowamotemene, wiyasiya alawo kewamo ela demadomene kawonomamo kowamotemene. Ebema: eba kunu Ya:suko tetelo kuba osiyodilolepiate ibino iyaiya kuba tanalo kela:mo osiyodilole ebo wagilimiya, wiyasiya walone tetelo ebako epono kuba woki kawonomoma: deda:mene, ebe tetelo iba:te Ya:suko waloma:tapiatamo kawokawo kuba nanitabonomolo kosiyodilolema:na:.

Ebe tetelo Ya:suko anakapumipiate nokola
egege iyalekeolo kalakala tanalo eba osiyodilolo
ebeno kaliku iyaiya ebo alabaomiya.
35 Ebene epate utitatate ebe eba umitalo,
Yu watowatopi dubate ebe kalakalatelo
negeliya, “Ebete epo epetapino olalati tanalo
mula:lelamenaki, ebema: ebete Godokono nani
Kelisoma: deda:na, modobola ebe a:ka:tuwa:
ebeno igilo na:mula:na!”

36-37 Ega:walo gowelaopiate ebe atumu
kalakalatelo na:kegelitiya, “A:ma: Yu epono
nani Kawo Elawodubuma: deda:wena, a:ma:
a:ka:tuwa: a:imano igilo na:mula:!” Ebene iba:te
kaka da:imi obo ebetamo ebo ikamiya ebete
ka:nima:,
38 ega:walo iba:te Ya:suko da:tupuguimiya ebe
kewa unamo tabo ma kunu akuloliya, “Me dubu
ebe Yu epono Kawo Elawodubula.”

39 Ebe tetelo eba:go kewa olotolowamo
da:tupuguilamiya, ibi netewapi magumulo
dubu idite ebe kawonomamo malogolo
ma kunu giya, “A, a:ma: ebe Godokono
Alibodawa Kelisotela:ka:? A:ma: a:ka:tuwa:
a:imano igilo mula:wete, aimano igilo atumu
na:ka:mula:leama:!”

40 Wiyasiya dubu idite ebe eba odiyobolo
negiya, “Eiye! A:ma: Godoko tolemea:noma:
keda:wita? A netewa-kapiyate kapiya a:e wiya
eba lawitalo,
41 gowelaopiate atamo kuba wiya wadeno-
mamo ikaeamita mabu a kuba tanalo osiyodilole-
naima:, wiyasiya Ya:sute kuba idi kosiyodiloa:.”

42 Ebene ebete Ya:sutamo negiya, “Ya:su, a:ma:
Kawo Elawodawano elawago da:ka:pa:emene,
ebe tetelo na nilakapolo na:pemalagidiloniye!”
43 Ya:sute ebetamo nowamiya, “Na a:ma:tamo
nani tabo gemo, ka:lo egelalo a:ma: nago Kalakala
Duliyomololo ka:lutama:ta.”

Ya:sute Da:eni
Ma:t 27.45-56; Mak 15.33-41; Yon 19.28-30

44-45 Ebene egelate tuli teta:mo dutiya, egelano
pukuilame tanalote olopoligote opo kawonomote
ebo idokiya. Iyo, idokote egelano alo eba
mula:lo egelate a:iwate kela:mo a:niwisigatepani,
egela tuli tetene wagilimite 3 koloko uwomuamo,
ebene Godoko Amamateno Iya Motono kaliku
ubilite tulituliya ebo bolegaleni.
46 Ebe tetelo Ya:sute kawonomamo gepatenate
negeni, “Aba! Nale naimano uliyana a:imano
kotamo iyatimo!” Ebete me tabo genate a:enomo
ebo a:eni.
47 Ebene gowelaopino elawodubute ebe tanalo
uminate ebete Godokono mailo eba adipatenalo
negeni, “Nanitabola, me dubu tuputupudawama:
eba eda:nalo kuba tanalo idi kosiyodiloa:.”
48 Ebene epo bilibilinomate Ya:sukono a:e
tanalo uima: da:pelamiya, kebe tanalate ke-
maimioniye iba:te ebe tanalo ulamenate kawo
tola:go bodolo alukola:go ibino motamo gito tola-
meniya,
49 wiyasiya Ya:sukono namutupi bilibilinomo
ega:walo kebe kamiyala:te Ga:lili opone ebe
dowaloma:iya, iba:te mulune putitatanate ebe
iyaiya tanalo ebene pulameniya.

A:limitiya Duliyomolodawa Yausepete Ya:sukono Ape Nokola Bobo Magumamo Diyatini
Ma:t 27.57-61; Mak 15.42-47; Yon 19.38-42

50-51 Ebe tetelo dubu idi nokolinami, ebeno mailo Yausepetela, ebe Yudiya opono A:limitiya duliyomolodawala, ega:walo ebe tuputupudawala, ebete Godokono Kawo Elawodawano pe tete nemakopelenami. Ebe Yu epono Ka:nisolo dubu idila, wiyasiya Ka:nisolo dubu epetapiate Ya:suko anakapumi tabo degelitiya, ebete iba:go woki kapiyama: keditia:,
52 ebene ebe dubute Paeletekono ololo apuamo tonate Ya:sukono ape lawenama: ebe ebo nanani.
53 Ebene ebete Ya:sukono ape opamo powolukonate, wade keyakeya kalikamo auputinate nokola bobo magumamo gito niyatini, epate ebe bobo maboele nokola damela iyalo obobiya wiyasiya a:e lumagi idi ebamo dopamo kiyatiya:.

54-55 Ebe tetelo kebe kamiyala:te Ya:suago Ga:lili opone da:pelamiya, iba:te Yausepeko bobo ba-iamo waloma:tanate, ebe nokola bobo ega:walo Yausepete Ya:sukono ape keba kunu kiyatiniyale, ebe iyaiya tanalo ebo nulamelemeniya. Ebe egela Palaide egelala, Yu epono talena egelano inamabu osiyodilole tetela, mabu dumutu ebe ibino wokoa: talena egelala.
56 Ebema: ebe kamiyala:te motamo ka:tolamenate wadewade nibo inamabu ebo nosiyodiloleniya egela idilo Ya:sukono apa:mo kapabutilamelema:, wiyasiya iba:te Yu epono wokoa: egelalo tanalo idi kosiyodiliya:, mabu

Godokono totomu tabote talena ma kunu iyatilamenami.

24

Ya:sute A:ene Walo Da:kemaigiya
Ma:t 28.1-10; Mak 16.1-10; Yon 20.1-10

1 Ebene kamiyala:te Palaide adimolo dosiy-
odiloleniya, iba:te ebe wadewade nibo inam-
abu Sande egela duiyanomolo bobo baiamo gito
watiya.
2 Iba:te ebamo nemaimiote, bobo demopiniya
ebe kawo nokola balamo iyalo mupiamida eba
itanalo ebo numiya,
3 ebene iba:te nokola bobo magumamo
nopila:ote wiyasiya Kawodawa Ya:sukono ape
ka:numiya:.
4 Ebe tetelo iba:te ebe tanaloma: woki bili-
bilima: eba eda:utalo, dubu netewa ibino ka-
liku alonomola, iba:te pemaimite ibi niyakabolo
pelamota:niya.
5 Ebene kamiyala:te kawonomamo toletoleolo
ibino ololo opamo eba alomolo dubu
netewate iba:tamo negeliya, “Keleka: mabu
la:le igilo lumagi a:elao epono bobo bailo
da:powadiawitama?
6 Ebe malo puliyala, ebe emaigaka! Ebete Ga:lili
opolo la: danaletia, la: ebe tabo nemalagidilala:.
7 Iyo, ebete ma kunu giya, ‘Godote Epono
Naniwi kubakubapino kotamo iyatite, iba:te ebe
kewa olotolowamo tupuguimite ikoko kanagil-
amolema:na:, wiyasiya ebete netewa-kapiya ege-
lalo a:ene walo ka:kemaigamene.’ ”

8 Ebe tetelo ebe kamiyala:te Ya:sute iba:tamo
dopamo kebe tabo kegiyale ebe tabo ebo
malagidiliya,
9 ebene iba:te bobo baine duliyomolamo
ka:tolamete iba:te bobo bailo da:nulamiya
ebe iyaiya tanalo Ya:sukono 11 waloma:tapi
ega:walo ebeno namutupi epetapi bilibilinomo
ebo na:kiyawaolamiya.
10 Ebe tetelo Magadala duliyomolodawa
Ma:liko, Yowanako, Ya:imesikono menoko
Ma:liko, ega:walo kamiyale epetapi, miba:tamo
kebe tanalate bobo bailo kemaimiye, iba:te
ebe tanalo Ya:sukono alibolepi dubatamo ebo
na:kiyawaiya,
11 wiyasiya iba:te ibino tabo dolowiya, ebe tabo
daedale wokima: gelate nanitabokobi ka:midiya:.
12 Ebe tetelo Pitate wiyasiya maigate bobo
baiamo gito puligiya. Ebete nokola bobamo
da:nemaigiya, nopega:no tuduwatalo Ya:sukono
ape dauputiniya ebe kaliku balalo eba pola:nalo
ebo nulamiya, wiyasiya tanalo idi ka:numiya:.
Ebe mabuma: ebete ebe tanalo ebeno wokilo
kawonomamo malagidilago walo na:ka:piya.

Ya:suko Waloma:tapi Netewate Emeyasi Duliyomolamo Eba Tutalo Ebete Iba:tamo Dapawokaliya

Mak 16.12-13

13 Ebe atu egelalo Ya:suko waloma:tapi nete-
wate Yelusalema kawo duliyomolone Emeyasi
duliyomolamo tutiya, ebe gabono geyageya 10
kilomita keba kunula:ka: eba kunula,

14 ebene gabo tetelo iba:te Ya:sutamo
demaimiya ebe iyaiya tanalo bilibilinomoma:
kiyawago tutiya.
15 Iba:te tabo gelago eba tutalo, Ya:sute ibino
walogabo apune pete iba:go da:tuti,
16 ebe tetelo iba:te ibino balida:mo Ya:suko
umiya, wiyasiya Godote ibino woki eba
atutulatelelamelo iba:te kemalagidilutiya: me
Ya:sutela.
17 Ebene Ya:sute ibi netewapi nanaliya, “La:
gabo tetelo eba tutalo beda: tabo kegelawitama?”
Ebema: ibino dopote mibomiboma:
eda:olamete gito lamota:niya.
18 Ibi magumulo idino mailo Kolopasitela,
ebete Ya:suko kapela dubumu midilo negiya,
“Aimano Yelusalema duliyomololo dilukuliona,
ebe kapela epo magumulo a:ma: kapiya iy-
atawa:noma: keda:wita me egela epetapilo atamo
beda: tanalate kemaimile?”
19 Ya:sute wiyasiya negiya, “Beda: iyaiya
tanalola:ka:?”
Ebene iba:te nowaimiya, “Nasalete
duliyomolodawa Ya:sutamo demaimi ebe
tanalo. Ebete Godokono ololo apulo ebeno woki
awokalimidawama: eba eda:nalo tabo kiyawao
magumulo ega:walo osiyodilole magumulo
elawonomoma: eda:nami. Me tanalo epo
bilibilinomate nanitabonomolo umiya,
20 wiyasiya Godotamo kalimagono ikameopino
watowatopi ega:walo aimano kawokawo
dubu epetapi, iba:te ebe gabamanino
kotamo gito iyatiya, iba:te ebeno tanalo eba
anagilamelemelo a:eamo kaliboma:, ebene iba:te

ebe kewa olotolowamo tupuguimite ikoko ebo
anagilamolemiya.
21 Dopamo a ma kunu malagidilonaima:,
ebe Isalaela epono igilo mula:lelamedawala,
wiyasiya ebete da:i ebe egelane wagilimite mamo
pemaiga ka:lo netewa-kapiya egelama: edita.
22 Ebene aimano taneba magumulo kamiyale
epetapiatamo ka:lo duiyanomolo da:pemaigaka,
ebe tanalote a nanoanoiama:ka.
23 Iba:te bobo baiamo da:tolama:ka Ya:sukono
ape ka:numa:ka:, ebema: iba:te atamo walo
ka:pelamete na:pegelaka, ‘A Godokono nopopi
a:nulaema:. Iba:te negela Ya:suko a:ene
emaigaka!’
24 Ebene aimano taneba magumulo epetapiate
bobo baiamo da:tolama:ka, ale kamiyala:godone
dolowiakama: ebe tanalo iba:te eba kunu nu-
lama:ka, wiyasiya Ya:suko ka:numa:ka:.”

25 Ebene Ya:sute ibi netewapiatamo negiya,
“La:imano iyatawa lawe tanalo nanitaboa:,
daedale gudi keba kunula:ka: eba kunula,
mabu Godokono woki awokalimipiate dopamo
degelanakiya, la: ibino iyaiya tabono tanalo
nanitabokobi ka:midila:wena:!
26 Me kawo tanalonomo la: iyatawala:ka:?
Godokono ubi tanalodo ebeno Alibodawa
Kelisote dopamo kawokawo temeteme uwatete,
ebene ebete ebeno Alonomo Duliyomolamo
ka:nopegamene.”
27 Ebene Godokono Bukalo da:pola:na
Kelisokono nanitabo tanalo awokalima:, Ya:sute
ebe tanalo bilibilinomo ebo iyatulamiya,
Mosesete Bukamo dakuloliya ebe tetene

wagilimite Godokono woki awokalimipiate dakuloliya ebamo nemaiga.

28 Ebene dadimoni iba:te ibino duliyomolamo maimioma: eba tolamenalo, Ya:sute duliyomolo ida:mo ka:tonama: degeni,
29 wiyasiya iba:te ebe odiyobonate nananiya, “Modobola a:ma: ago na:pa:, mabu egela na:niwisigana ega:walo samamo kidokomene.” Ebema: Ya:sute ibino motamo tonate gito nodoloni.

30 Iba:te kapimiya bae eba naonalo Ya:sute bae lawenate kalakala tabo Godotamo genate, ebene bae wakalaminate ibi netewapiatamo gito ikalameni.
31 Ebema: Godote ibino balidi paeamidalelamenate iba:te Ya:sukono tanalo ebo iyatawaniya, wiyasiya ebe tetenomolo Ya:sute ibino ololo apune gito alatidini.
32 Ebene ibi netewapiate tabo ma kunu gelaniya, “Nanitabola, gabo tetelo ebete ago tabo eba kiyawaonapelo Godokono Buka apuno iyaiya tabo atamo dawokalilama:ka, ebe tetelo aimano tepo magumulo Godokono elate wamotitaka!”

33 Ebe tetenomolo ibi netewapiate Yelusalema kawo duliyomolamo walo na:kolowaminiya, ebolo Ya:sukono 11 waloma:tapi ega:walo piyate iba:go da:pola:niya, iba:te ibi bilibilinomo ebo nulameniya.
34 Ebene Ya:suko waloma:tapiate ibi netewapiatamo negelaniya, “Nanitabola, Kawodawa Ya:sute a:ene emaigaka! Ebete Saimonotamo nanitabonomolo emaigaka!”

35 Ebene ibi netewapiate gabo tetelo beda:
tanalo kumiye ega:walo Ya:sute iba:tamo bae eba
wakalaminalo iba:te ebeno tanalo diyatawaniya,
ebe iyaiya tanalo iba:te waloma:tapi epetapi ebo
kiyawaolameniya.

*Ya:sute Ebeno Waloma:tapi Epetapiatamo Da-
pawokalani*

*Ma:t 28.16-20; Mak 16.14-18; Yon 20.19-23; Ali
1.6-8*

36 Iba:te ebe tabo ma kunu eba gelanalo
Ya:sute iba:tamo pawokalanate ibino tetenomolo
putinate ibi nanaleni, “Godokono kalakalate
la:godolo nitanana.”

37 Ebema: iba:te la:wa:onate kawonomamo
toletoleoniya mabu iba:te nemalagidiloniya
Ya:suko ebe obolola.

38 Ebete wiyasiya iba:tamo negeni, “Keleka:
mabu la:le toletoleolo woki bilibilima:
deda:wenama? Nanitabokobi midia: tanalote
la:imano tepo magumune beda:ma: kemaigale?

39 Modobola la: naimano kotola agowala nu-
lama:la:. Na Ya:sutela. La: na na:pologiona:la:, na
oboloa:, na lumagila. La:le na nunamenamata, na
katena:gonola ega:walo goagonola.”

40 Ebete ebe tabo genate ebeno kotola agowala
iba:tamo ebo a:iyamidaoleni,

41 ebene iba:te kawonomamo kalakalaoniya,
wiyasiya woki bilibilima: eba eda:onalo ib-
ino nanitabokobi midia: tanalote kolopoligola-
meniya:. Ebema: Ya:sute ibi nanaleni, “La:godolo
inamabu idi ba:kitanale nale kenama:?”

42 ebene iba:te namo okalimi ebetamo ikame-
nate,

43 ebete lawenate ibino ololo apulo gito nani.

44 Ebe tetelo Ya:sute iba:tamo negeni, “Nale
la:go eba okolinalo la:tamo da:kiyawaonakimo,
me ebe tanalola. Na dopamo ma kunu egimo,
Godokono Bukate naimano tanaloma: degena
ebe tanalo bilibilinomate ka:pemaimioma:na:,
iyo, Mosesete Totomu Tabo Bukamo dakuloliya,
ega:walo Da:ibidite Sam Oale Bukamo dakuloliya,
ega:walo Godokono woki awokalimipi epetapi-
ate dakuloliya ebe tabono tanalo bilibilinomate
nanitabonomoma: keda:oma:na:.”
45 Ebene iba:te Godokono Buka apuno tanalo
bilibilinomo wadenomamo kemalagidilolenama:
ebete ibino woki eba tuputupuilamelelamenalo
46 ibi nanaleni, “Godokono Bukalo tabo
ma kunu itana, ebeno Alibodawa Kelisote
kawokawo temeteme uwatete ebo ka:emene,
wiyasiya netewa-kapiya egelalo a:ene walo
ka:kemaigamene.
47 Ega:walo me Wade Tabote Yelusalema duliy-
omolone wagilimite me opo kawonomamo ma
kunu ka:tomene, Godokono tabo kiyawaopiate
naimano mailamo epo ka:nikiyawaolaema:na:,
iba:te ibino kubane dolobila:oma:na: Godote ib-
ino kuba ebo ka:dodolomatililaemene.
48 Nanitabola, la:le me iyaiya tanalo wadeno-
mamo ulamolimata, ebema: la: naimano tabo
kiyawaopima: keda:omamota.
49 Ega:walo me tanalo idila. Naimano
Nabiwite nanitabonomolo degiya la: ebe
tanalo kuimamota, nale ebeno elawo la:tamo
kapalibomamo, ebema: modobola la: Yelusalema
kawo duliyomololo ebe tanalo nemakopeliyala:,

ebolo Godokono Elawote Unu Duliyomolone la:tamo ka:piwisigamene.”

Godote Ya:suko Unu Duliyomolamo Da:pelawiya
Mak 16.19-20; Ali 1.9-11

50 Ebe tetelo Ya:sute ibi Yelusalema kawo duliyomolone magatalete iba:te Betani duliyomolo niyakabamo da:nemaimiya, ebete ebeno koto wadipalatelelo Godoko ebo aniya ebete ibi wadenomamo kowalubilinama:.
51 Ebete ebe tabo eba gitalo, Godote ebe pelawete Unu Duliyomolamo ebo adipatiya.
52 Ebema: iba:te ebolo Ya:suko amamatete, Yelusalema kawo duliyomolamo kawo kalakalago na:ka:tolamiya,
53 ebene iba:te ebe duliyomololo eba ilukulinalo egela epetapi bilibilinomolo Godoko Amamateno Iya Motamo da:nodolonakiya, iba:te Godokono mailo unamo ebo adipatenakiya.

GODOKONO WADE TABO
The New Testament in the Fly River dialect of the Tabo language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Tabo (Fly River) long Niugini

Copyright © 2006, 2023 The Bible Society of Papua New Guinea and Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tabo (Fly River) (Tabo)

Dialect: Fly River

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2024-03-04

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 4 Mar 2024
cbbd3ff2-0ca7-5896-b3fd-850bc0fd18b7